ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ
ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩ

Μάρτης - Απρίλης 2023 / Νο 157 / Τιμή: 4€

Η ώρα της ανατροπής

- **Το αβάσταχτο κόστος της ιμπεριαλιστικής αιματοχυσίας**
- Γυναίκες ενάντια στο σύστημα • Υγεία. Ο καπιταλισμός σκοτώνει
- Οι εργάτες της Τέχνης διδάσκουν την Τέχνη της εξέγερσης
- Τουρκία: Ο σεισμός είναι ταξικό ζήτημα • Τα εγκλήματα των κλειστών συνόρων
- Γαλλία: “Αν μας πας τη σύνταξη στα 64, θα σε πάμε στον Μάη του 68”

ΤΕΥΧΟΣ 157

Μάρτης-Απρίλης 2023

Ο **Σοσιαλισμός από τα Κάτω** είναι το δίμηνο περιοδικό του **Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος**
Ιδιοκτήτης: Εκδόσεις Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο, Υπεύθυνη σύνταξης: Μαρία Στύλλου
Συντακτική Επιτροπή: Δημήτρης Δασκαλάκης, Σωτήρης Κοντογιάννης, Λέανδρος Μπόλαρης, Λίλιαν Μπουρίτη, Γιώργος Ράγκος
Εξώφυλλο, Σελιδοποίηση: Γιάννης Κούβαρης, Παντελής Γαβριηλίδης
Κεντρική διάθεση: Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο, Φειδίου 14,
Τηλ. 210 5247584, Περιοδικό “Σοσιαλισμός από τα Κάτω”, Τ.Θ. 8161-102 10, Αθήνα, ISSN: 2241-7176
Για επικοινωνία: sosialismosapotakato@gmail.com - www.socialismfrombelow.gr

Η ώρα της ανατροπής

Ένας εκρηκτικός Μάρτης με Πανεργατικές απεργίες και χιλιάδες στους δρόμους συγκλονίζει την κυβέρνηση των δολοφόνων και το σύστημά της. Η Μαρία Στύλλου χαράζει στρατηγική ανατροπής.

Οι δολοφόνοι των Τεμπών δεν ξέρουν πού να κρυφτούν. Οι δρόμοι, οι εργατικοί χώροι, οι σχολές βρίσκονται σε έκρηξη, οργανώνουν απεργίες, αποφασίζουν καταλήψεις, συζητούν και αποφασίζουν. Δεν είναι ένας νέος Μάης του 68, είναι όμως ένας Μάρτης της εξέγερσης που ούτε η κυβέρνηση, ούτε η αντιπολίτευση της Βουλής δεν καταφέρνει να εκτονώσει.

Η σύγκρουση των τρένων στα Τέμπη έγινε το βράδι της Τρίτης 28 Φλεβάρη και από το πρωί της Τετάρτης μέχρι την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, ο κόσμος βρίσκεται στους δρόμους απεργώντας και διαδηλώνοντας. Δυο είναι τα γεγονότα που ξεχωρίζουν μέσα σε αυτό το δεκαήμερο: η συγκέντρωση στο Σύνταγμα την Κυριακή 5 Μάρτη και η πανεργατική απεργία στις 8 του Μάρτη. Κάτω από την πίεση των εκατομμυρίων εργατών που έδειξαν ποιος έχει τη δύναμη να απαντήσει στα εγκλήματα των από πάνω, ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ κάλεσαν νέα Πανεργατική απεργία στις 16 Μάρτη.

Η Κυριακή 5 Μάρτη σημάδεψε τις εξελίξεις χάρη στο κάλεσμα τριών συνδικάτων των σιδηροδρομικών που ξεκίνησαν απεργία και κάλεσαν συγκέντρωση στο Σύνταγμα. Η ανταπόκριση ήταν τεράστια. Δεν ήταν μόνο αριθμητικά μεγάλο το συλλαλητήριο εκείνης της μέρας που θύμισε σε μέγεθος τις αντιμνημονιακές «πλατείες» του 2011. Ήταν η απάντηση της οργανωμένης εργατικής τάξης στην προκλητική χυδαιότητα της κυβέρνησης που προσπαθεί να φορτώσει τις ευθύνες στους εργαζόμενους στα τρένα και στους συνδικαλιστές τους. Μεγάλο πλήθος κατέβηκε με τα πανό των σωματείων του, όχι μόνο για να δηλώσει πένθος για τους νεκρούς του,

αλλά και για να σπάσει το υποκριτικό «εθνικό πένθος» και να διαδηλώσει την αποφασιστικότητά του να τελειώνουμε με την κυβέρνηση των δολοφόνων.

Οι συνδικαλιστές των τρένων ανακοίνωσαν από την εξέδρα στο Σύνταγμα ότι συνεχίζουν την απεργία μέχρι την Τετάρτη 8 Μάρτη δίνοντας νέα ώθηση στο αίτημα για Πανεργατική απεργία. Ένα αίτημα που ήταν γραμμένο με μεγάλα γράμματα στο πανό του Συντονισμού Εργατικής Αντίστασης και στο Σύνταγμα εκείνη τη μέρα και στο συλλαλητήριο της Πέμπτης 2 Μάρτη μέσα στη βροχή. Έτσι φτάσαμε στην απόφαση ΕΚΑ και ΑΔΕΔΥ να μετατρέψουν τη στάση εργασίας που είχαν κηρύξει με πρόταση της Κίνησης για την Απεργιακή 8 Μάρτη για την Παγκόσμια Μέρα των Γυναικών σε 24ωρη απεργία.

Η Κίνηση για την Απεργιακή 8 Μάρτη είχε βάλει στόχο να κλιμακώσει την προσπάθεια που έχει ξεκινήσει από το 2019 για να γίνει η πάλη για την απελευθέρωση των γυναικών υπόθεση όλης της εργατικής τάξης. Έβαλε πρόταση στις αρχές Φλεβάρη στο Συνέδριο του ΕΚΑ, το οποίο αποφάσισε ομόφωνα να κηρύξει στάση εργασίας στις 8 Μάρτη. Το ίδιο έγινε στο Γενικό Συμβούλιο της ΑΔΕΔΥ και έτσι είχε βγει το κάλεσμα για συγκέντρωση στην πλατεία Κλαυθμώνος στις 1μμ. Η πρόταση για 24ωρη απεργία είχε συναντήσει την άρνηση των συνδικαλιστικών παρατάξεων, όχι μόνο ΠΑΣΚΕ-ΔΑΚΕ αλλά και ΣΥΡΙΖΑ και ΚΚΕ, με το σκεπτικό ότι αυτά δεν γίνονται μέσα σε προεκλογική περίοδο.

Ο συντηρητισμός της συνδικαλιστικής ηγεσίας ανατράπηκε από τα κάτω. Η 8 Μάρτη έγινε 24ωρη πανεργατική απεργία και έγινε πανεργατική-σεισμός.[1] Από τα κάτω χάρη στην πίεση της μαζικής οργής αλλά και μέσα από το ρόλο που έπαιξαν οι πρωτοβουλίες των σιδηροδρομικών, του Συντονισμού, της Κίνησης. Μέσα στη λαοθάλασσα εκείνης της μέρας, κεντρικοί ομιλητές και ομιλήτριες στην εξέδρα στην Κλαυθμώνος ήταν οι συνδικαλιστές των σιδηροδρομικών και οι αγωνίστριες της Κίνησης. Η Πανεργατική της 8 Μάρτη αποδείχθηκε κυριολεκτικά «τέκνο της ανάγκης και ώριμο τέκνο της οργής».

Για να δούμε τη συσσωρευμένη οργή αλλά και αποφασιστικότητα που ξέσπασε, χρειάζεται να θυμηθούμε τις μάχες που την ωρίμασαν. Από τις πρώτες «απαγορευμένες» απεργίες στις πύλες των νοσοκομείων μέσα στην περίοδο της πανδημίας και της καραντίνας το 2020, στη γενική απεργία τον Ιούνη του 2021 ενάντια στο νόμο Χατζηδάκη, στις μάχες της COSCO, της efood και της Καβάλας στη συνέχεια, φτάνοντας στις 6 Απρίλη του 2022 σε συνθήκες πολέμου και στην πανεργατική της 9 Νοέμβρη ενάντια στην ακρίβεια.

Η πανεργατική της 9 Νοέμβρη 2022 ήταν ο προάγγελος της σημερινής έκρηξης. Τότε, το πανό του ΣΕΚ που έγραφε «Κάτω η κυβέρνηση του πολέμου, της φτώχειας, του ρατσισμού» είχε γίνει κέντρο για μεγάλο τμήμα των απεργών. Γιατί συνόψιζε τις εμπειρίες όλων των αγώνων που είχαν προηγηθεί, όχι «μόνο» των απεργιακών, αλλά και των συγκρούσεων με την καταστολή, τον ρατσισμό και τον σεξισμό.[2] Ο κόσμος που διαδήλωσε μετά τη ρατσιστική δολοφονία του Κ. Φραγκούλη από τους μπάτσους, ο κόσμος που έφριξε με το θάνατο της μικρής προσφύγισσας Μαρίας στη νησίδα του Έβρου, ο κόσμος που ξεσηκώθηκε ενάντια στους βιαστές της 12χρονης στον Κολωνό, όλοι αυτοί και αυτές είμαστε που βγήκαμε τώρα ενάντια στην κυβέρνηση των δολοφόνων που σκοτώνουν με τις ιδιωτικοποιήσεις όπως και με τον ρατσισμό, τη φτώχεια και τον σεξισμό.

Όπως έγραφαν στις σελίδες αυτού του περιοδικού η Λίλιαν Μπουρίτη και η Μαρία Μπολοβίνα: «*Σχεδόν ταυτόχρονα με τη δολοφονία του Κώστα Φραγκούλη, ένα ακόμα παιδί, ένας 11 χρονος μαθητής στις Σέρρες σκοτώθηκε, ύστερα από έκρηξη στο λέβητα του σχολείου, δείχνοντας με τον πιο δραματικό τρόπο ότι ένοχη –κι εδώ– είναι η κυβέρνηση που δεν δολοφονεί μόνο με σφαίρες, αλλά και με τις περικοπές στις κοινωνικές δαπάνες για τα σχολεία όπως και για τα νοσοκομεία.*

Πριν από λίγες μέρες η 5μελής επιτροπή της ΕΙΝΑΠ στο νοσοκομείο Παίδων "Η Αγία Σοφία" κατήγγειλε ότι η κυβέρνηση κάνει τα ογκολογικά τμήματα παίδων ιδιωτικά, που σημαίνει ότι στην Αττική δεν θα υπάρχει δημόσιο και δωρεάν κέντρο για αυτά τα παιδιά.

Τόσο πολύ ενδιαφέρονται για τη ζωή των γεννημένων παιδιών, αυτοί που δεν σταματάνε να χύνουν δάκρυα για το "αγέννητο" παιδί και για το δημογραφικό πρόβλημα και να επιτίθενται στις γυναίκες ότι ο μόνος σημαντικός προορισμός τους είναι η μητρότητα.

Οι ταξικοί αποκλεισμοί παιδιών από τα νοσοκομεία και τα σχολεία συνεχώς μεγαλώνουν. Όπως γράφει ο Σπύρος Ψύχας από το Δίκτυο για την καταπολέμηση της φτώχειας: "Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ενωσης η Ελλάδα είναι σταθερά η δεύτερη μετά τη Βουλγαρία χώρα

Σύνταγμα 5 Μάρτη

με τα μεγαλύτερα ποσοστά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού όλα τα χρόνια από το 2015 μέχρι και το 2021 (όπως ακριβώς και με την υλική στέρηση). Οι ερευνητές κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου και για την παιδική φτώχεια, αφού σχεδόν ένα στα τέσσερα παιδιά ζει σε νοικοκυριό με κίνδυνο φτώχειας και ένα στα τρία σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι η παιδική φτώχεια στην Ελλάδα είναι έντονη, επαναλαμβανόμενη και χειροτερεύει και ότι βρισκόμαστε σε πολύ δυσμενέστερη θέση από τον μέσο όρο στην Ευρώπη, όπου ένα στα πέντε παιδιά ζει στη φτώχεια...”».[3]

Για να φτάσουμε στην έκρηξη του Μάρτη, περάσαμε μέσα από έναν απεργιακό Φλεβάρη με τους καλλιτέχνες, τους εκπαιδευτικούς και τους νοσοκομειακούς να πρωταγωνιστούν. Ο αγώνας διαρκείας των εργατών και των σπουδαστών της Τέχνης με απεργίες και καταλήψεις έγινε ένα νήμα που ενώνει τις μάχες ξανά και ξανά, όχι μόνο στις συναυλίες τους αλλά και στα κοινά απεργιακά συλλαλητήρια μαζί με τους απεργούς των Μουσείων, τους απεργούς εκπαιδευτικούς στις 15 Φλεβάρη και τους απεργούς της Υγείας στις 22 Φλεβάρη. Όπως έγραφε η Εργατική Αλληλεγγύη στη στήλη «Η Άποψή μας»:

«Η μαζικότητα της απεργίας των εκπαιδευτικών την περασμένη Τετάρτη έκανε πολλούς να θυμηθούν κορυφαίες στιγμές αγώνα. Αλλά δεν ήταν μόνοι. Μαζί τους βάδισαν χιλιάδες εργαζόμενοι και σπουδαστές των Τεχνών που συνεχίζουν εδώ και βδομάδες το κίνημα υπεράσπισης του Πολιτισμού με απεργίες και καταλήψεις. Και έρχεται συνέχεια. Αυτή την Τετάρτη απεργούν και βγαίνουν στους δρόμους οι εργαζόμενοι στα Νοσοκομεία. Συντονίζουν και κορυφώνουν τις μάχες που δίνουν από νοσοκομείο σε νοσοκομείο για να σώσουν τις κλινικές που έχουμε ανάγκη όλοι και όλες. Για να μην μετατραπούν σε Κέντρα Υγείας τα νοσοκομεία στις επαρχιακές πόλεις, για να βρίσκουν θεραπεία τα παιδιά και οι γυναίκες που έχουν ανάγκη νοσοκομεία όπως το Αγλαΐα Κυριακού και το Έλενα. Ούτε οι απεργοί των Νοσοκομείων θα είναι μόνοι. Και αυτή η Τετάρτη θα είναι ένα βήμα ενότητας του κόσμου που παλεύει με τους καλλιτέχνες να βαδίζουν μαζί με τους γιατρούς και τους νοσηλευτές. Και έτσι θα συνεχίσουμε. Στις 8 του Μάρτη, στην παγκόσμια μέρα των γυναικών, ενωνόμαστε πανεργατικά γιατί αυτή η κυβέρνηση και το σύστημα που υπηρετεί σπέρνει τον σεξισμό πλάι-πλάι με τη φτώχεια και τις περικοπές. Ρίχνει στον καιάδα της ανασφάλειας τα νέα παιδιά και τις γυναίκες την ώρα που απλώνει δίχτυ προστασίας στους πλούσιους (εκ)βιαστές».[4]

Στην απεργιακή συγκέντρωση των Νοσοκομείων στη Μαβίλη συμμετείχαν οργανωμένα με πανό οι εργαζόμενοι στο Βυζαντινό Μουσείο και όσοι δεν βάδιζαν στην πορεία βγήκαν στην πύλη του Μουσείου για να χειροκροτήσουν τη διαδήλωση καθώς προχωρούσε προς το Σύνταγμα.

Αντίστοιχα, η νεολαία που πρώτη βγήκε στους δρόμους μετά το έγκλημα στα Τέμπη, είχε πίσω της αγώνες ενάντια στις αλλεπάλληλες επιθέσεις της Κεραμέως και μια μεγάλη νίκη ενάντια στην εισβολή της πανεπιστημιακής αστυνομίας στα ΑΕΙ. Δεν ήταν απλά «συναισθηματική φόρτιση» για τα τόσα νέα παιδιά που βρίσκονται ανάμεσα στους νεκρούς των Τεμπών, ήταν και είναι συνέχεια αυτών των αγώνων. Έτσι η νεολαία μαζί με τους καλλιτέχνες, τους εκπαιδευτικούς και τους νοσοκομειακούς έγιναν η βάση της αλληλεγγύης στους σιδηροδρομικούς και για τον κόσμο που είδε τα παιδιά του να δολοφονούνται στα Τέμπη.

Κυβέρνηση σε πανικό

Αυτό το εκρηκτικό κύμα δεν σταματάει ούτε με καταστολή, ούτε με ψέματα. Η κυβέρνηση κάνει απανωτές προσπάθειες, αλλά βρίσκεται σε κατάσταση πανικού. Ο Θεοδωρικάκος κινητοποίησε τα ΜΑΤ από την πρώτη στιγμή με επιθέσεις στους διαδηλωτές και την Τετάρτη 1 Μάρτη έξω από την Hellenic train και την Πέμπτη 2 Μάρτη μέσα στη βροχή. Την Κυριακή 5 Μάρτη οι μπάτσοι έφτασαν να κυνηγούν διαδηλωτές μέχρι τα γραφεία του ΣΕΚ στην οδό Αναξαγόρα κάτω από την Ομόνοια, αλλά έφυγαν κυνηγημένοι με συνθήματα «δολοφόνοι, δολοφόνοι». Στην πανεργατική της 8 Μάρτη ο Θεοδωρικάκος σκαρφίστηκε το κλείσιμο των σταθμών του Μετρό σε όλο το κέντρο της Αθήνας και το μόνο που κατάφερε είναι χιλιάδες να βαδίσουν χιλιόμετρα για να φτάσουν στο μεγαλύτερο απεργιακό συλλαλητήριο.

Ο Γεραπετρίτης, που αντικατέστησε τον Καραμανλή μετά τη δακρύβρεκτη παραίτηση του τελευταίου από το υπουργείο που έχει την ευθύνη για το σιδηροδρομικό δίκτυο, καθοδηγεί την εκστρατεία ενάντια στους εργαζόμενους και τα συνδικάτα των σιδηροδρόμων. Όσο, όμως, και να προσπαθεί να στρέψει την προσοχή στο «ανθρώπινο λάθος», αυτό που διεκδικεί ο κόσμος δεν είναι το λιντσάρισμα του σταθμάρχη, αλλά το γκρέμισμα αυτών που μεθόδευσαν τα εγκλήματα της ιδιωτικοποίησης.

Ο Μητσοτάκης ακύρωσε τα σχέδια για εκλογές στις 9 Απρίλη και ψάχνει χρονικά περιθώρια μήπως εκτονωθεί η κατάσταση. Την αγωνία της Νέας Δημοκρατίας συνοψίζει χαρακτηριστικά η Καθημερινή της Κυριακής 12 Μάρτη σε άρθρο του Κ.Π. Παπαδίοχου που θέτει το ερώτημα *«Θα προκαλέσει η τραγωδία των Τεμπών ένα ισχυρό αντισυστημικό*

Το ΑΕΠ είναι ακόμα χαμηλότερο από ό,τι ήταν το 2007

Συγκέντρωση στο Σύνταγμα, Κυριακή 5 Μάρτη

ρεύμα και κατά πόσο θα εκφραστεί αυτό εκλογικά;» και απαντάει:

«Με το υφιστάμενο κύμα οργής και ταύτισης με τα θύματα και τις οικογένειές τους, ουδείς μπορεί να αποκλείσει μια τέτοια εξέλιξη. Πόσο μάλλον μετά την έντονη ευαισθητοποίηση των νέων και τις μεγάλες συγκεντρώσεις της περασμένης Τετάρτης σε όλη την Ελλάδα. Πάντως στο Μέγαρο Μαξίμου σημειώνουν πως είναι δύσκολο “να επαναληφθεί το 2012”. Τότε, προσθέτουν, μεγάλη μερίδα πολιτών είδε να ανατρέπεται το οικονομικό της status, ενώ τώρα η όποια αντίδραση, παρότι απόλυτα δικαιολογημένη, είναι κυρίως συναισθηματική».[5]

Το φάντασμα ενός νέου 2012 στοιχειώνει τον Μητσοτάκη και τους υπουργούς του και πολύ θα ήθελαν η σημερινή έκρηξη να είναι «συναισθηματική». Και τότε η ηγεσία της ΝΔ έλπιζε ότι ο σχηματισμός της κυβέρνησης Παπαδήμου θα εκτόνωνε την οργή για τα Μνημόνια και επέβαλε την αποδοχή τους ως μια «υπερκομματική» αναγκαιότητα. Αλλά έπεσαν έξω. Σήμερα ασφαλώς υπάρχουν διαφορές με το 2012, αλλά δεν είναι αυτές που «σημειώνουν στο Μέγαρο Μαξίμου». Σήμερα, η κρίση του συστήματός τους είναι πιο μακρόσυρτη και πολύπλευρη, ενώ η εργατική ριζοσπαστικοποίηση είναι πιο βαθιά και δυνατή.

Η κυβέρνηση φτάνει στη σημερινή έκρηξης οργής κουβαλώντας στην πλάτη της τα σκάνδαλα των υποκλοπών και της συγκάλυψης των βιαστών, αλλά και με την οικονομική κρίση να χειροτερεύει ξανά. Κανένας δεν πιστεύει ότι ο Ντογιάκος, που βραχυκύκλωσε την έρευνα για τις υποκλοπές και για την Greek mafia, θα καθοδηγήσει τη Δικαιοσύνη προς την τιμωρία των ενόχων για το έγκλημα των Τεμπών. Η ακρίβεια δεν σταμάτησε να ροκανίζει μισθούς και συντάξεις χάρη στα όποια κυβερνητικά «pass» και η συνεχιζόμενη άνοδος των επιτοκίων φέρνει νέα βάρη για τις δόσεις των στεγαστικών δανείων και όχι μόνο.

Η άνοδος των επιτοκίων φέρνει μαζί της και κερδοσκοπικές φούσκες που σκάνε, όπως τη χρεοκοπία της Silicon Valley Bank που πολλοί παρομοιάζουν με τη χρεοκοπία της Lehman Brothers στην αρχή της κρίσης πριν από δεκαπέντε χρόνια. Ακόμα όμως κι αν αυτή η χρεοκοπία αποδειχθεί για την ώρα διαχειρίσιμη, η πίεση της ΕΕ και της ΕΚΤ για πιο πολλές ιδιωτικοποιήσεις και μεγαλύτερες περικοπές των κοινωνικών δαπανών μεγαλώνει. Οι απεργοί απαιτούν να μπει τέρμα στα εγκλήματα των ιδιωτικοποιήσεων, αλλά οι διαχειριστές του συστήματος μπορούν να προσφέρουν μόνο περισσότερες ιδιωτικοποιήσεις και περικοπές. Στο ίδιο φύλλο της Καθημερινής που λέει ότι η οικονομία σήμερα δεν είναι όπως το 2012, οι ροζ σελίδες της Οικονομικής Καθημερινής μας ενημερώνουν ότι η ΕΕ επιβάλλει «κόφτη στις δαπάνες, όσα κι αν είναι τα έσοδα»!

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες κρίσης και αστάθειας, οι προσχεδιασμένες προ-

εκλογικές εκστρατείες πέφτουν έξω. Μια βδομάδα πριν από τα Τέμπη, το κυρίαρχο αφήγημα της Νέας Δημοκρατίας ήταν η καταγγελία του «λαϊκισμού» του Πολάκη με απειλές για εισαγγελική παρέμβαση. Τώρα ψάχνουν τρόπους να απομονώσουν το «αντισυστημικό ρεύμα».

Η μεγάλη αντίφαση

Το 2012 ο ΣΥΡΙΖΑ διεκδικούσε να εκφράσει το αντισυστημικό ρεύμα και σε μεγάλο βαθμό κατάφερε να το εγκλωβίσει σε εκλογικές ελπίδες που αποδείχθηκαν αυταπάτες. Μιλούσε για την ελπίδα μιας κυβέρνησης της «πρώτη φορά αριστεράς» και μάλιστα μιας ριζοσπαστικής αριστεράς που θα έφερνε ριζικές αλλαγές. Σήμερα, ενώ ο κόσμος ριζοσπαστικοποιείται ξανά σε βαθμό που η κυβέρνηση της ΝΔ να ανησυχεί για νέο 2012, ο ΣΥΡΙΖΑ κινείται πιο δεξιά και από εκεί που είχε φτάσει όταν ήταν στην κυβέρνηση το 2015-19. Η Αυγή της Κυριακής της 12 Μάρτη καμαρώνει ότι στα χρόνια της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ είχαμε πλεονάσματα του προϋπολογισμού, ενώ στα χρόνια του Μητσοτάκη είχαμε ελλείμματα, λες και τα αιματοβαμμένα πλεονάσματα είναι λαϊκό αίτημα και όχι ασφυκτικό πλαίσιο των τραπεζιτών και της ΕΕ..[6] Πέρα από τα δεξιά προγράμματα, όμως, υπάρχουν και οι δεξιές πρακτικές με τους συνδικαλιστές του ΣΥΡΙΖΑ να μην δέχονται απεργίες παρά μόνο όταν η βάση τους ξεπερνάει.

Δεν είναι μόνο ο Τσίπρας που πάει δεξιά. Όλες οι ηγεσίες της κοινοβουλευτικής αριστεράς μένουν πίσω από τις διαθέσεις του κόσμου. Το ΜέΡΑ του Βαρουφάκη ποτέ δεν ασχολήθηκε να αποκτήσει σχέση με το εργατικό κίνημα, περιορισμένο πάντα στις δημόσιες σχέσεις που του εξασφαλίζει η παρουσία του στη Βουλή. Το ΚΚΕ που έχει παραδοσιακά δεσμούς με τα συνδικάτα, εφαρμόζει συστηματικά τη θεωρία του «αρνητικού συσχετισμού δυνάμεων» με άρνηση για κλιμάκωση των αγώνων ξανά και ξανά. Οι ηγεσίες της κοινοβουλευτικής αριστεράς πάνε με βήμα σημειωτόν, υποτιμώντας διαρκώς τη δύναμη και τη δυναμική της εργατικής τάξης.

Παραδοσιακά, σε προεκλογική περίοδο μια τέτοια αντιμετώπιση ευνοεί τις ρεφορμιστικές δυνάμεις που πιστεύουν στον κοινοβουλευτικό δρόμο. Το επιχείρημα «δεν είναι ώρα για απεργίες, πάμε να ψηφίσουμε σωστά» μοιάζει πιο πειστικό όταν πλησιάζουν οι κάλπες. Καλύτερα μια συναυλία, παρά μια απεργία για να κερδίσουμε ψήφους μοιάζει να λέει αυτή η συλλογιστική. Αυτή τη φορά, όμως, τα πράγματα είναι διαφορετικά και η μαζική έκρηξη του Μάρτη το επιβεβαιώνει. Είναι εφικτό να παλεύουμε και να νικάμε πηγαίνοντας προς τις εκλογές, να γκρεμίσουμε την κυβέρνηση των δολοφόνων και να μην αφήσουμε την επόμενη κυβέρνηση να κλείσει το δρόμο προς την ανατροπή.

Σαν Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα κάναμε την εκτίμηση ότι αυτή η εξέλιξη είναι μέσα στις δυνατότητες της περιόδου. Αυτό εκφράστηκε καθαρά στην πρόσφατη ετήσια Συνδιάσκεψη του ΣΕΚ. Στην πολιτική της απόφαση τονίζει:

«Έχουμε μπει σε μια προεκλογική περίοδο, με πρωταγωνιστές τους/τις απερ-

Πανεργατική απεργία 8 Μάρτη

Πανεργατική απεργία 8 Μάρτη

γούς, μια “κινηματική άνοιξη μέσα στο χειμώνα”. Το δείχνουν οι κινητοποιήσεις των εργατών/τριών της Τέχνης, οι μεγάλες απεργίες των εκπαιδευτικών και των εργαζόμενων στα νοσοκομεία. Δεν είναι ένα στιγμιαίο ξέσπασμα, έχει διάρκεια.

Το υπόβαθρο αυτής της εξέλιξης είναι η όξυνση της κρίσης του καπιταλισμού. Ακόμα και τα επίσημα χείλη αναγκάζονται πλέον να μιλήσουν για την “πολυκρίση”. Ο συνδυασμός της κρίσης των “από πάνω” με την οργή των “από κάτω” μεταφράζεται σε πολιτική αστάθεια και κρίση, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα τη Βρετανία, την “πατρίδα” του κοινοβουλευτισμού. Στην Γαλλία βλέπουμε τις μεγάλες απεργίες να βγάζουν εκατομμύρια στο δρόμο.

Υπάρχει αλλαγή στις ιδέες πολλών χιλιάδων αγωνιστριών/των στην εργατική τάξη και τη νεολαία. Η Γενική Απεργία της 9 Νοέμβρη θρυμμάτισε τις απόψεις ότι ζούμε σε περίοδο οπισθοχώρησης. Τώρα η συζήτηση που ανοίγει είναι πώς θα πάμε μπροστά, πώς μπορούμε να νικήσουμε. Πρόκειται για αλλαγή φάσης. (…) Μεγάλα τμήματα του κόσμου που αγωνίζεται και συγκρούεται με την κυβέρνηση αναζητούν την Αριστερά που να δίνει πολιτικό στήριγμα και προοπτική στους αγώνες τους. Έχουν την εμπειρία από την αποτυχία της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ να δικαιώσει τους αγώνες. Το κρίσιμο στοιχείο είναι αν η επαναστατική Αριστερά θα μπορέσει να ανταποκριθεί σε αυτή την αναζήτηση. Το ΣΕΚ έχει παίξει ρόλο.

Ο ρόλος μας ήταν και είναι στήριξη των αγώνων στην πράξη και άνοιγμα της συζήτησης για το ποια Αριστερά χρειαζόμαστε. Δημόσια και ενωτικά όπως με την εκδήλωση στο Στούντιο. Ανοίγουμε τη συζήτηση για την στρατηγική της νίκης των αγώνων. Απέναντι στις υποκλοπές τονίσαμε ότι η πάλη για δημοκρατία είναι υπόθεση της εργατικής τάξης, θυμίσαμε την παράδοση του Λένιν στο “Κράτος και Επανάσταση”. Σε αυτή την κατεύθυνση έχουμε να κάνουμε μεγάλα βήματα την επόμενη περίοδο.

Οι εκλογές είναι μια μεγάλη κεντρική πολιτική μάχη. Στόχος μας είναι να γκρεμίσουμε την κυβέρνηση της ΝΔ, την κυβέρνηση του πολέμου της φτώχειας, του ρατσισμού και του σεξισμού. Στόχος είναι να βγάλουμε ενισχυμένη την αντικαπιταλιστική αριστερά, την αριστερά που στηρίζει την κλιμάκωση των αγώνων και λέει ότι τη ΝΔ θα την ανατρέψουμε με προοπτική την ανατροπή του συστήματος. Πάμε να δώσουμε τη μάχη των εκλογών με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ κάνοντας πράξη το ενωτικά και αντικαπιταλιστικά. Καταρχήν με την παρέμβασή μας στις μάχες που συνεχίζονται. Η απεργία της 8 Μάρτη, τα συλλαλητήρια της 18 Μάρτη είναι δυο άμεσες μάχες. Και ταυτόχρονα αγωνιζόμαστε για να βγάλουμε πιο ενισχυμένο το ΣΕΚ που παίζει ρόλο όλα τα προηγούμενα χρόνια στη συγκρότηση αυτού του ρεύματος».[7]

Είμαστε αποφασισμένοι να κάνουμε πράξη αυτές τις αποφάσεις και το δείξαμε με τη συμβολή μας στην πανεργατική 8 Μάρτη. Πρώτα απ’ όλα μέσα στη δρά-

ση μαζί με τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες από χώρο σε χώρο. Σε κάθε χώρο και κλάδο μαζικοποιούμε το σωματείο, προωθούμε επιτροπές αγώνα, οργανώνουμε την εκλογή των πιο μαχητικών εργατών και εργατριών στα ΔΣ των συνδικάτων, κερδίζουμε τη συμμετοχή τους σε Συντονιστικά του κλάδου (όπως το Συντονιστικό των Νοσοκομείων) και κεντρικά στον Συντονισμό Εργατικής Αντίστασης. Έτσι χτίζεται η δύναμη της τάξης για να μπορεί να επιβάλλει τα άμεσα δίκαια αιτήματά της, τις ΣΣΕ με αυξήσεις πάνω από τον πληθωρισμό, τις προσλήψεις και τη χρηματοδότηση για τις κοινωνικές υπηρεσίες που περικόπηκαν, τις κρατικοποιήσεις κάτω από εργατικό έλεγχο και χωρίς αποζημιώσεις για τους μετόχους όλων των δημόσιων επιχειρήσεων που ιδιωτικοποιήθηκαν.

Η δύναμη της τάξης μας δεν βρίσκεται απλά όταν διαδηλώνουμε, αλλά όταν είμαστε οργανωμένοι μέσα στους χώρους δουλειάς, εκεί όπου η παραγωγή και η κίνηση όλου του πλούτου περνάει από τα χέρια μας. Έχουμε την εμπειρία της Ρόζας Λούξεμπουργκ συνοψισμένη στην ιστορική φράση ότι «εκεί που φτιάχνονται οι αλυσίδες της εκμετάλλευσης, εκεί μπορούν να σπάσουν». Αλλά έχουμε και την πιο πρόσφατη εμπειρία από το «κίνημα των πλατειών» του 2011. Αν η οργή μείνει στους δρόμους, μπορεί να χαθεί στις ψεύτικες ελπίδες της κάλπης. Αν από τα συλλαλητήρια περάσουμε στην οργανωμένη δράση μέσα στους χώρους δουλειάς, τότε οι εργάτες και οι εργάτριες έχουν τον έλεγχο συλλογικά. Η σημερινή έκρηξη συνδυάζει το θυμό στους δρόμους με τις απεργίες και αυτό ανοίγει καλύτερες προοπτικές

Χρειάζεται, όμως, το κέρδισμα όλων αυτών των αγωνιστών και αγωνιστριών στην επαναστατική στρατηγική. Για τους επαναστάτες, η σύνδεση της 8 Μάρτη, μέρας πάλης για την απελευθέρωση των γυναικών μαζί με την Πανεργατική απεργία ενάντια στην κυβέρνηση των δολοφόνων, δεν είναι συμπτωματική. Αναφερόμαστε στην παράδοση της επανάστασης του 1917 στη Ρωσία που ξεκίνησε με αυτή τη σύνδεση. Όπως γράφει ο Τρότσκι:

«Η 23 Φλεβάρη ήταν η Διεθνής Μέρα των Γυναικών. Οι σοσιαλδημοκρατικοί κύκλοι είχαν την πρόθεση να γιορτάσουν αυτή τη μέρα με συγκεντρώσεις, συζητήσεις και μοίρασμα προκηρύξεων. Κανείς δεν φανταζόταν ότι η 23 μπορούσε να γίνει η πρώτη μέρα της επανάστασης. Ούτε μια οργάνωση δεν καλούσε σε απεργία για εκείνη τη μέρα.(…) Εκείνη τη μέρα το πρωί, όμως, οι εργάτριες από πολλά εργοστάσια υφαντουργίας κατέβηκαν σε απεργία και έστειλαν αντιπροσωπείες στους εργάτες μετάλλου να τους συμπαρασταθούν. Οι Μπολσεβίκοι συμφώνησαν και τράβηξαν μαζί τους τους Μενσεβίκους και τους εσέρους. Το μεσημε΄ρι τα πάντα είχαν κλείσει με γενική απεργία στην Πετρούπολη. Έτσι ξεκίνησε μια πορεία που κανένας δεν ήξερε πού μπορούσε να φτάσει».[8]

Σήμερα, με τον καπιταλισμό πιο παγκόσμιο και την εργατική τάξη πιο μεγάλη από τότε, ξέρουμε ότι αυτή η δυναμική είναι υπαρκτή και αποτελεί την καλύτερη βάση για στρατηγική της ανατροπής που θα φτάσει σε μια κοινωνία όπου οι εργάτες και οι εργάτριες θα έχουν συλλογικά και δημοκρατικά τον έλεγχο.

■

Καταλήψεις στις σχολές

Σημειώσεις

1. Δείτε το φωτορεπορτάζ της Εργατικής Αλληλεγγύης https://www.facebook.com/photo?fbid=577046167791496&set=pcb.577064917789621 «Ιστορική ήταν η πανεργατική απεργία και διαδήλωση στην Αθήνα σήμερα 8 Μάρτη, Παγκόσμια Ημέρα Γυναικών. Το συλλαλητήριο, το μεγαλύτερο των τελευταίων τεσσάρων χρόνων, μπορεί να συγκριθεί σε μέγεθος μόνο με τα μεγάλα συλλαλητήρια των μνημονίων, τις 5 Μάη 2010, τις πλατείες το 2011, τις 12 Φλεβάρη του 2012, τα συλλαλητήριο πριν το δημοψήφισμα το 2015. Το κέντρο της Αθήνας, δρόμοι και πεζοδρόμια ήταν ασφυκτικά γεμάτα από κόσμο. Τέσσερις ώρες μετά από την εκκίνηση των συγκεντρώσεων, τα μπλοκ των διαδηλωτών συνέχιζαν να καταφτάνουν στο Σύνταγμα. Η πορεία έγινε ένα ατελείωτο συνεχές κορδόνι που έκανε τον κύκλο Σταδίου-Σύνταγμα-Όθωνος-Αμαλίας-Πανεπιστήμιου- Ομόνοια-Αγίου Κωνσταντίνου-Σωκράτους-Πειραιώς-Σταδίου»
2. Μαρία Στύλλου, Η δύναμή μας μεγαλύτερη από τη δύναμή τους, Σοσιαλισμός από τα κάτω Νο 156, Γενάρης-Φλεβάρης 2023, https://socialismfrombelow.gr/article.php?id=1400
3. Λίλιαν Μπουρίτη, Μαρία Μπολοβίνα, Παιδιά στο έλεος συστημικής κακοποίησης, Σοσιαλισμός από τα κάτω Νο 156, Γενάρης-Φλεβάρης 2023, https://socialismfrombelow.gr/article.php?id=1402
4. Προεκλογική περίοδος με πρωταγωνιστή τους/τις απεργούς, Εργατική Αλληλεγγύη Νο 1560, 22 Φλεβάρη 2023, https://ergatiki.gr/article.php?id=27104&issue=1560
5. Κ. Π. Παπαδίοχου, Έξι γρίφοι στον εκλογικό ορίζοντα, Καθημερινή, 15 /3/2023
6. Στάθη Σχινά, Επιστρέφουν χαλαρότεροι (;) οι «κορσέδες» της λιτότητας, Η Αυγή της Κυριακής, 12/3/2023
7. ΣΕΚ Συνδιάσκεψη 2023, Πολιτική απόφαση, https://ergatiki.gr/article.php?id=27134&issue=1561
8. Λέον Τρότσκι, Η ιστορία της Ρώσικης Επανάστασης, Εργατική Πάλη 2017

Αμερικάνικα άρματα μάχης στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης

Το αβάσταχτο κόστος της ιμπεριαλιστικής αιματοχυσίας

Ο πόλεμος στην Ουκρανία παρατείνεται και βαραίνει όλο τον πλανήτη. Ο Πάνος Γκαργκάνας γράφει για τις αιτίες και προτείνει απαντήσεις.

Η συμπλήρωση ενός χρόνου από το ξεκίνημα του πολέμου στην Ουκρανία βρίσκει τον κόσμο αποσταθεροποιημένο από τους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς, βυθισμένο στη σκιά της χειρότερης πολεμικής απειλής από την εποχή των παγκόσμιων πολέμων του 20ου αιώνα.

Ήταν ένας χρόνος πολέμου με τεράστιο κόστος, τόσο σε ανθρώπινες ζωές όσο και οικονομικά. Ένας χρόνος που κλείνει με τα αδιέξοδα αυτού του σφαγείου να αναδύονται ανάγλυφα και για τα δυο στρατόπεδα. Ωστόσο, παρά τις πολιτικές αδυναμίες από μεγάλα τμήματα της Αριστεράς στην αντιμετώπιση αυτού του πολέμου, η οργή της εργατικής τάξης και της νεολαίας για τα βάρη που πέφτουν στις πλάτες τους φουντώνει και ανοίγει δρόμους για να βάλουμε τέλος σε αυτή τη βαρβαρότητα.

Ας δούμε τα πράγματα με τη σειρά.

Τα επιτελεία και της Δύσης και της Ρωσίας αποφεύγουν να δώσουν ακριβή στοιχεία για τις απώλειες σε στρατιώτες και στον άμαχο πληθυσμό. Κάθε πλευρά φουσκώνει τους αριθμούς για το αντίπαλο στρατόπεδο. Ωστόσο, οι κατά προσέγγιση εκτιμήσεις μιλούν για 180.000 νεκρούς ρώσους στρατιώτες και 130.000 ουκρανούς.[1] Όσο για τους άμαχους, οι ίδιοι υπολογισμοί ανεβάζουν σε 5,9 εκατομμύρια τους Ουκρανούς που έγιναν πρόσφυγες μέσα στην ίδια τους τη χώρα, ενώ άλλα 7,9 εκατομμύρια κατέφυγαν στη Δύση.

Τα νούμερα αυτά είναι ανατριχιαστικά, αλλά το κόστος των συγκρούσεων

δεν σταματάει σε αυτά. Οι ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων επιβαρύνονται από τις συνέπειες των πολεμικών καταστροφών και ακόμη περισσότερων από τα βάρη του οικονομικού πολέμου με τις κυρώσεις. Η συρρίκνωση της ουκρανικής οικονομίας υπολογίζεται στο 35% του ΑΕΠ. Αλλά τα πιο μεγάλα οικονομικά βάρη για τη διεθνή εργατική τάξη προέρχονται από την εκτόξευση του πληθωρισμού που συνδέεται με τον πόλεμο και από την κλιμάκωση των εξοπλισμών.

Κόστος

Κανένας διεθνής οργανισμός δεν έχει εκτιμήσει με ακρίβεια τη συμβολή του οικονομικού πολέμου στην εκτίναξη του πληθωρισμού. Η απειλή του στασιμοπληθωρισμού για την παγκόσμια οικονομία είχε αρχίσει να διαφαίνεται πριν από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία και οι πρώτες αναλύσεις τότε τόνιζαν το ρόλο της πανδημίας και των λοκντάουν στη δημιουργία ελλείψεων που προκαλούσαν άνοδο των τιμών. Η ανοδική δυναμική του πληθωρισμού, όμως, ενισχύθηκε από τον πόλεμο των οικονομικών κυρώσεων.

Μια πλευρά ήταν η πίεση στις τιμές των τροφίμων από τον αποκλεισμό των εξαγωγών σιτηρών από τη Ρωσία και την Ουκρανία που κατέχουν μεγάλο μερίδιο στην παγκόσμια αγορά. Και ακόμη μεγαλύτερη πίεση άσκησαν οι εκστρατείες της Δύσης ώστε το αμερικανικό LNG να αντικαταστήσει το ρωσικό φυσικό αέριο στις αγορές της ΕΕ. Όπως γράφαμε στις σελίδες του «Σοσιαλισμός από τα κάτω»: *«Οι δαιδαλώδεις διαδρομές των κερδοσκόπων σε συνδυασμό με τις σκοπιμότητες των δυτικών κυρώσεων σε βάρος της Ρωσίας σημαίνουν ότι οι πιέσεις της επισιτιστικής κρίσης δεν πρόκειται να χαλαρώσουν. Αυτή η εστία πληθωρισμού επιμένει ως πρόβλημα στα ράφια των σουπερμάρκετ στις πλούσιες χώρες και ως θανάσιμη απειλή στις φτωχές.*

Ακόμη πιο μεγάλη είναι η αναστάτωση από την ενεργειακή κρίση. Και σε αυτόν τον τομέα, ο συνδυασμός κερδοσκοπίας και κυρώσεων κρατάει τις τιμές τόσο ψηλά ώστε οι προοπτικές για τον επόμενο χειμώνα να είναι σκληρές».[2]

Τα οικονομικά βάρη επιδεινώνονται από άλλους δυο παράγοντες. Ο ένας είναι η πολιτική των κεντρικών τραπεζών που ανεβάζουν τα επιτόκια στο όνομα της καταπολέμησης του πληθωρισμού. Στην πραγματικότητα αυτή η πολιτική πιέζει τους μισθούς και ανεβάζει τα κέρδη: *«όπως αποκαλύπτει δημοσίευμα του Reuters, στη συνάντηση των τραπεζιτών στη Φινλανδία προέκυψε ότι τα περιθώρια κέρδους των εταιρειών αυξάνονται αντί να συρρικνώνονται -όπως θα αναμενόταν, όταν το κόστος εισροών τους αυξάνεται τόσο απότομα. Τα περιθώρια κέρδους των εταιρειών καταναλωτικών αγαθών της ευρωζώνης, για παράδειγμα, αυξήθηκαν πέρυσι στο 10,7% και ήταν υψηλότερα κατά 25% σχέση με το 2019, πριν δηλαδή από την παγκόσμια πανδημία και τον πόλεμο στην Ουκρανία. Ομοίως, σύμφωνα με υπολογισμούς της ίδιας της ΕΚΤ, που βασίζονται σε στοιχεία της Eurostat από το 2021, τη μερίδα του λέοντος στις εγχώριες πιέσεις στις τιμές της ευρωζώνης έχουν τα κέρδη και όχι το κόστος εργασίας και οι φόροι».*[3]

Συνδυαστικά με την τραπεζική πολιτική που στοχοποιεί τους μισθούς και αυξάνει τα κέρδη λειτουργεί η κλιμάκωση των κρατικών δαπανών για πολεμικούς εξοπλισμούς. Τα κράτη-μέλη του ΝΑΤΟ χρησιμοποιούν τον πόλεμο στην Ουκρανία ως αφορμή για τέτοια κλιμάκωση. Σύμφωνα με τους Φαϊνάνσιαλ Τάιμς: *«Ο πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας ήταν κάλεσμα αφύπνισης για τους στρατιωτικούς της Δύσης. Τρεις δεκαετίες μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου, ανακαλύπτουν ότι δεν είναι καλά προετοιμασμένοι για μια πλήρους έντασης σύγκρουση όπως αυτή στην Ουκρανία ή σαν αυτή που μπορεί να εξαπολύσει η Κίνα στην Ταϊβάν. Οι ΗΠΑ και οι ευρωπαίοι σύμμαχοί τους έπραξαν άριστα προσφέροντας απλόχερα όπλα και πυρομαχικά για να βοηθήσουν την Ουκρανία να αμυνθεί. Δυτικής προέλευσης φορητά αντιαρματικά συστήματα, κατευθυνόμενοι πύραυλοι ακριβείας και πυροβόλα επιπέδου ΝΑΤΟ αποδείχθηκαν καίρια για την απόκρουση των ρωσικών δυνάμεων εισβολής. Αλλά οι ακόρεστες απαιτήσεις του Κιέβου αδειάζουν τις αποθήκες με ανησυχαστικούς ρυθμούς και ξεπερνούν τις δυνατότητες να ξαναγεμίσουν».*[4]

Τώρα οι απαιτήσεις του πολέμου περνάνε από τα αντιαρματικά στην αποστολή τανκς ακόμη και μαχητικών αεροπλάνων. Αντίστοιχα οι δαπάνες για «πλήρους έντασης σύγκρουση» κλιμακώνονται και οι κρατικοί προϋπολογισμοί κόβουν τις κοινωνικές δαπάνες για να παραμείνουν μέσα στα όρια της επίσημης πολιτικής. Η βρετανική κυβέρνηση πρωτοστατεί στις αποστολές υλικού στην Ουκρανία, αλλά κόβει δαπάνες από το δημόσιο σύστημα υγείας σε βαθμό που να προκαλεί απεργίες νοσηλευτριών για πρώτη φορά. Αντίστοιχα ο Μακρόν επιμένει να ανεβάσει τα όρια ηλικίας για τις συντάξεις και αντιμετωπίζει το μεγαλύτερο απεργιακό κίνημα από το 1995. Για τους εργάτες και τις εργάτριες η εικόνα ότι ο εχθρός βρίσκεται «στην ίδια μας τη χώρα» γίνεται πολύ χειροπιαστή.

Αδιέξοδο

Κι όμως, δεν διαφαίνεται από πουθενά μια σύντομη νίκη για την μια ή την άλλη πλευρά. Όταν ξεκινούσε ο πόλεμος, μια γρήγορη επέλαση των ρωσικών δυνάμεων και επιβολή «αλλαγής καθεστώτος» στο Κίεβο είχε θεωρηθεί ως κυρίαρχο σενάριο. Τότε, όπως αποκαλύπτουν δημοσιογραφικές έρευνες, ο υπουργός εξωτερικών της Ρωσίας Λαβρόφ εκμυστηρευόταν σε στελέχη της άρχουσας τάξης στο Κρεμλίνο ότι *«ο Πούτιν έχει τρεις συμβούλους: τον Ιβάν τον Τρομερό, τον Μεγάλο Πέτρο και την Αικατερίνη τη Μεγάλη».*[5]

Αλλά, όπως επισημαίνει και η Διακήρυξη της Διεθνιστικής Σοσιαλιστικής Τάσης που μπορείτε να διαβάσετε στις επόμενες σελίδες, «ο πόλεμος είναι γε-

Διαδήλωση στο Λονδίνο ενάντια στον πόλεμο στην Ουκρανία

μάτος εκπλήξεις». Ο Πούτιν βρήκε απέναντί του ένα καθεστώς γερά προετοιμασμένο από τους δυτικούς υποστηρικτές του. Όπως ομολόγησε πρόσφατα ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ Γιενς Στόλτεμπεργκ, *«ο πόλεμος δεν ξεκίνησε πέρσι τον Φλεβάρη. Ο πόλεμος ξεκίνησε το 2014. Και από το 2014 οι σύμμαχοι του ΝΑΤΟ έχουν προσφέρει στήριξη στην Ουκρανία, με εκπαίδευση, με υλικό, έτσι που οι ουκρανικές ένοπλες δυνάμεις ήταν πολύ πιο δυνατές το 2022 σε σύγκριση με το 2020 και το 2014. Και βέβαια αυτό έκανε τεράστια διαφορά όταν ο Πούτιν αποφάσισε να επιτεθεί στην Ουκρανία»*.[6]

Η σύγκρουση, λοιπόν, ήταν προετοιμασμένη και από τις δυο πλευρές, αλλά και τα σενάρια και των δυο πλευρών αποδεικνύονται ανεδαφικά. Ο Ζελένσκι μπορεί να κραυγάζει ότι ο πόλεμος δεν μπορεί να τελειώσει παρά μόνο όταν τα σύνορα της Ουκρανίας φτάσουν ξανά στην Κριμαία, αλλά ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός τού λέει *«δεν μπορούμε να κάνουμε τα πάντα, για πάντα»*.[7] Και έτσι τα χαρακώματα στην ανατολική Ουκρανία φτάνουν να θυμίζουν το σφαγείο του Πρώτου Παγκόσμιου Πόλεμου.

Για να δούμε τον καθοριστικό παράγοντα αυτού του αιματηρού αδιέξοδου, πρέπει να κοιτάξουμε τη συνολική εικόνα. Ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός συντηρεί την πολεμική σύγκρουση στην Ουκρανία, αλλά οι προτεραιότητές του επικεντρώνονται στην αντιπαράθεση με την Κίνα. Ο λεκτικός ψυχρός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας κλιμακώθηκε πρόσφατα με τον πρόεδρο Σι Τζιπίνγκ να δηλώνει ότι *«οι δυτικές χώρες με την ηγεσία των ΗΠΑ εφαρμόζουν ολόπλευρη περικύκλωση, αποκλεισμό και καταστολή σε βάρος μας»*, ενώ ο υπουργός Εξωτερικών της Κίνας συμπλήρωσε *«αν οι ΗΠΑ δεν πατήσουν φρένο και συνεχίσουν να κατρακυλούν στη λάθος τροχιά, κανένα προστατευτικό ανάχωμα δεν θα σταματήσει τον εκτροχιασμό και τη σύγκρουση του τρένου τους, σίγουρα θα υπάρξει αναμέτρηση και σύγκρουση»*.[8]

Ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός ούτε θέλει ούτε μπορεί να «δώσει τα ρέστα» του για την Ουκρανία, καθώς η αναμέτρηση με την Κίνα αποτελεί μέτωπο μεγαλύτερων διαστάσεων. Γι' αυτό η προτεραιότητά του στην Ουκρανία είναι η διατήρηση αυτού του πολέμου που φθείρει τη Ρωσία και όχι η στήριξη μιας αντεπίθεσης του Ζελένσκι που μπορεί να απαιτήσει αποπροσανατολισμό δυνάμεων από το μέτωπο της Κίνας.

Αυτού του είδους οι ισορροπίες, όμως, δεν ισχύουν για όλους τους συμμάχους των ΗΠΑ. Όλοι κάνουν πολεμικές προετοιμασίες, καθώς γίνεται σαφές ότι ο πόλεμος στην Ουκρανία δεν τελειώνει και η απειλή εξάπλωσης των συγκρούσεων είναι ορατή. Αλλά το τι επιδιώκει και τι ανταλλάγματα ελπίζει να κερδίσει κάθε άρχουσα τάξη διαφέρει από χώρα σε χώρα. Η Ινδία, παραδείγματος χάρη, είναι σύμμαχος των ΗΠΑ απέναντι στην Κίνα και στα βόρεια σύνορά της και στον Ινδικό και στον Ειρηνικό ωκεανό. Αλλά δεν έχει τίποτε να κερδίσει από τις κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας, αντίθετα επωφελείται από τον αναπροσανατολισμό των ενεργειακών εξαγωγών της Ρωσίας προς τη μεριά της.

Στην περίπτωση του ελληνικού καπιταλισμού, τα περιθώρια είναι πολύ πιο περιορισμένα. Μπορεί κάποιοι από τους εφοπλιστές να παραβιάζουν τις δυτικές κυρώσεις μεταφέροντας ρώσικες εξαγωγές πετρέλαιου,[9] αλλά η ελληνική κυβέρνηση αποδέχεται όλα τα βάρη της πολεμικής εμπλοκής στην Ουκρανία χωρίς να κατοχυρώνει κανένα από τα ανταλλάγματα που υπολόγιζε. Η εμπλοκή είναι τεράστια:

«Το επίκεντρο της εαρινής παρουσίας αμερικανικών και άλλων νατοϊκών

Διαδήλωση τη μέρα της επίσκεψης Μπλίνκεν στην Αθήνα

δυνάμεων είναι η Αλεξανδρούπολη. Τις επόμενες ημέρες αναμένονται στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης θηριώδη μεταγωγικά πλοία για να ξεφορτώσουν πολεμικό υλικό, το οποίο θα προωθηθεί στη Βόρεια Ευρώπη, σε χώρες του ΝΑΤΟ, έως τη Βαλτική και κυρίως σε χώρες που συνορεύουν με τη Ρωσία. Έτσι, το λιμάνι θα γεμίσει από επιθετικά ελικόπτερα, άρματα μάχης, πυροβόλα, πυραύλους, πολλαπλούς εκτοξευτές, ό,τι πιο σύγχρονο έχει να προσφέρει η πολεμική βιομηχανία».[10]

Η κυβέρνηση που οδήγησε το σιδηροδρομικό δίκτυο στην καταστροφή που αναδείχθηκε με το έγκλημα στα Τέμπη, φροντίζει να μεταφέρονται με ασφάλεια σιδηροδρομικά από την Αλεξανδρούπολη οι Νατοϊκές ενισχύσεις προς την Ουκρανία! Αλλά με όσα εγκλήματα και να διεκδικεί το ρόλο ενός Νατοϊκού συμμάχου που είναι πιο πολύτιμος από την Τουρκία του Ερντογάν, ο Μητσοτάκης βλέπει αυτό το στόχο πάντα να διαφεύγει μέσα στη δίνη των ανταγωνισμών.

Εργατική απάντηση

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες, επιβεβαιώνεται η βασική αλήθεια του Μαρξισμού ότι το ταξικό χάσμα είναι πιο δυνατό από τα εθνικιστικά κηρύγματα. Στην Τουρκία ο Ερντογάν βουλιάζει μέσα στη λαϊκή οργή μετά την πολύνεκρη τραγωδία των σεισμών που ισοπέδωσαν τις νότιες επαρχίες. Οι σεισμόπληκτοι μετατρέπουν τη θλίψη για τους νεκρούς τους σε αγανάκτηση για τους πλούσιους φίλους του Ερντογάν που έχτισαν πολυκατοικίες-παγίδες θανάτου. Εδώ, ο Μητσοτάκης βουλιάζει στην ίδια οργή μετά το έγκλημα στα Τέμπη. Τα λεφτά που ξοδεύονται για τα Ραφάλ θα ήταν υπεραρκετά για να είναι ασφαλής η σιδηροδρομική διαδρομή Αθήνα-Θεσσαλονίκη.

Ο εχθρός των εργατών και των εργατριών βρίσκεται εδώ. Αυτό είναι το πιο πολύτιμο συμπέρασμα που πρέπει να κρατήσουμε καθώς έχουμε περάσει πάνω από ένα χρόνο πολέμου. Οι αυταπάτες ότι αυτός ο πόλεμος γίνεται για την αυτοδιάθεση των Ουκρανών (όπως υποστηρίζουν μερίδες της αριστεράς που φτάνουν να ταυτίζονται με τη Νατοϊκή προπαγάνδα) ή για την αυτοδιάθεση των πληθυσμών του Ντονμπάς (όπως υποστηρίζουν μερίδες της αριστεράς που εξωραΐζουν τη Ρωσία του Πούτιν) έχουν αποδειχθεί λαθεμένες πέρα για πέρα. Το κίνημα που απαιτεί να πέσει η κυβέρνηση των δολοφόνων για να τερματιστούν τα εγκλήματα των ιδιωτικοποιήσεων είναι η δύναμη που μπορεί να απαιτήσει και να κερδίσει την απεμπλοκή από τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο. ■

Σημειώσεις

1. Εφημερίδα των Συντακτών, Infonews, 24/2/2023
2. Πάνος Γκαργκάνας, Μια κρίση χωρίς τέλος;, Σοσιαλισμός από τα κάτω Νο 154, Σεπτέμβρης-Οκτώβρης 2022, https://socialismfrombelow.gr/article.php?id=1381
3. Μπάμπης Μιχάλης, Ευθύνες στα εταιρικά κέρδη για τον πληθωρισμό, Εφημερίδα των Συντακτών, 2/3/2023, https://www.efsyn.gr/oikonomia/diethnis-oikonomia/380520_eythynes-sta-etairika-kerdi-gia-ton-plithorismo
4. NATO's weapons stockpiles need urgent replenishment, Financial Times editorial, 31 January 2023, https://www.ft.com/content/55b7ba35-6beb-4775-a97b-4e34d8294438
5. Year of conflict takes hefty toll, Financial Times, 24 February 2023, https://ft.pressreader.com/1389/20230224/281492165506963
6. Alex Callinicos, Ukraine still hangs in West's deadly balance, Socialist Worker 2843, 21 February 2023
7. Σύμφωνα με την Washington Post, σύμβουλος του Μπάιντεν δήλωσε ότι «We can't do anything and everything for ever»
8. China warns of potential conflict with the US, Financial Times 8 March 2023, https://ft.pressreader.com/1389/20230308/281603834681079
9. «Όπως διαβάζουμε στο reportersunited.gr "Η κυριαρχία των Ελλήνων εφοπλιστών στις εξαγωγές ρωσικών καυσίμων μετά τις κυρώσεις προκύπτει από το γεγονός ότι στις 10 ευρωπαϊκές εταιρείες με τις μεγαλύτερες μεταφορές από τα ρωσικά λιμάνια, οι 8 είναι ελληνικές". Μετά την εισβολή στην Ουκρανία ο ελληνικός στόλος μετέφερε 135,8 τόνους ρώσικα καύσιμα και βγαίνει πρωταθλητής σε παγκόσμιο επίπεδο με την αμέσως επόμενη χώρα, την Κίνα, να μεταφέρει μόλις 53,8 τόνους», Εργατική Αλληλεγγύη Νο 1558, 8 Φλεβάρη 2023, https://ergatiki.gr/article.php?id=27057&issue=1558
10. https://www.in.gr/2023/03/05/politics/politiki-grammateia/earini-apovasi-amerikanon-stin-aleksandroupoli-thiriodi-metagogika/

Διακήρυξη της Διεθνιστικής Σοσιαλιστικής Τάσης στην επέτειο του ενός χρόνου από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία

1. Ο πόλεμος στην Ουκρανία έκλεισε ένα έτος. Στην αρχή της εισβολής κάναμε την εξής εκτίμηση: «*Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου ήταν μια πράξη ιμπεριαλιστικής επίθεσης και παραβίασης του δικαιώματος του ουκρανικού λαού στην αυτοδιάθεση. Για τους Ουκρανούς είναι ένας πόλεμος εθνικής αυτοάμυνας. Ταυτόχρονα από την πλευρά των δυτικών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων με επικεφαλής τις Ηνωμένες Πολιτείες και οργανωτή το ΝΑΤΟ είναι ένας πόλεμος δι' αντιπροσώπου εναντίον της Ρωσίας. Ο πόλεμος είναι ταυτόχρονα μια ιμπεριαλιστική εισβολή σε μια πρώην αποικία και μέρος μιας ενδοϊμπεριαλιστικής σύγκρουσης μεταξύ των ΗΠΑ και της Ρωσίας και των συμμάχων τους. Είμαστε ενάντια και στις δύο ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας στον ουκρανικό λαό, υποστηρίζοντας το δικαίωμά του να αντισταθεί στην εισβολή. Ενώ το κάνουμε αυτό, είμαστε επίσης αντίθετοι στο ΝΑΤΟ και στην επέκτασή του προς τα ανατολικά*». (Ολόκληρη η περσινή ανακοίνωση εδώ: https://ergatiki.gr/article.php?id=25659&issue=1513)

2. Οι εξελίξεις του τελευταίου έτους δικαίωσαν την ανάλυση αυτή. Με την επιλογή του να εισβάλει στην Ουκρανία ο Βλαντιμίρ Πούτιν προκάλεσε μια μεγάλη και μη αναγκαία καταστροφή στο λαό της αλλά ταυτόχρονα έχει εμπλέξει τη Ρωσία σε μια στρατιωτική και οικονομική καταστροφή. Σε μεγάλο βαθμό χάρη στα όπλα και την εκπαίδευση που παρείχαν οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους, οι ουκρανικές ένοπλες δυνάμεις μπόρεσαν να σταματήσουν τη ρωσική προέλαση και σε ορισμένα σημεία να την απωθήσουν. Οι μάχες πλέον έχουν μετατραπεί σε έναν αιματηρό πόλεμο φθοράς με τρομερό ανθρώπινο κόστος και από τις δύο πλευρές. Ο παράγοντας που επικαθορίζει τον πόλεμο της Ουκρανίας είναι η επέκταση της ιμπεριαλιστικής σφαίρας ισχύος της Δύσης (ΝΑΤΟ και Ευρωπαϊκή Ένωση) υπό την ηγεσία των ΗΠΑ από τη μια πλευρά και η ανάκτηση της Ουκρανίας στην ιμπεριαλιστική σφαίρα ισχύος της Ρωσίας από την άλλη.

3. Οι δυτικές κυβερνήσεις διαψεύδουν ότι διεξάγουν πόλεμο δι' αντιπροσώπου με τη Ρωσία αλλά οι διαψεύσεις τους έχουν προ πολλού πάψει να έχουν οποιαδήποτε αξιοπιστία. Επιβάλλοντας κυρώσεις αμέσως μετά την εισβολή, η Δύση διεξήγαγε εξαρχής οικονομικό πόλεμο κατά της Ρωσίας. Τα προηγμένα οπλικά συστήματα που έσπευσε να παρέχει το ΝΑΤΟ στην Ουκρανία – με πιο σημαντικά, πιθανώς, τα πολλαπλά πυραυλικά συστήματα HIMARS - έχουν αυξήσει σε τεράστιο βαθμό τη δύναμη κρούσης του Κιέβου. Τώρα αρχίζουν να προμηθεύουν τεθωρακισμένα οχήματα μεταφοράς προσωπικού και άρματα μάχης. Στα τέλη Ιανουαρίου οι ΗΠΑ ξεκίνησαν στη Γερμανία εκπαίδευση μάχης συνδυασμένων όπλων, προκειμένου να μπορέσουν οι ουκρανικοί σχηματισμοί μάχης να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά αυτά τα όπλα. Αυτή η στρατιωτική υποστήριξη έχει προχωρήσει πολύ πέρα από το να επιτρέψει στην Ουκρανία να αμυνθεί ενάντια στην εισβολή και σχεδιάζεται όλο και περισσότερο για να ενισχύσει τις επιθετικές ικανότητες των ενόπλων δυνάμεών της. Οι δυνάμεις του ΝΑΤΟ εμπλέκονται πλέον σε μεγάλο βαθμό στην ουκρανική πολεμική προσπάθεια. Για παράδειγμα, υπάρχουν αναφορές για τη συμμετοχή των βρετανικών ειδικών δυνάμεων σε επιδρομές στην Κριμαία.

4. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η υπεράσπιση των εθνικών δικαιωμάτων της Ουκρανίας να υποτάσσεται όλο και περισσότερο στους γεωστρατηγικούς στόχους των δυτικών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, υποβαθμίζοντας την Ουκρανία όλο και περισσότερο σε ένα κράτος υποτελές του ΝΑΤΟ. Η κυβέρνηση Ζελένσκι κάνει καμπάνια ζητώντας πολεμικά αεροσκάφη και άρματα μάχης που ελπίζει ότι θα της επιτρέψουν να ανακαταλάβει ολόκληρη την Ουκρανία, συμπεριλαμβανομένης της Κριμαίας. Τα αιτήματα αυτά γίνονται δεκτά με ενθουσι-

ασμό από τα ίδια κράτη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης που συμμετείχαν στον «συνασπισμό των προθύμων» του Τζορτζ Μπους που υποστήριξε την εισβολή στο Ιράκ πριν από σχεδόν είκοσι χρόνια, τον Μάρτιο του 2003.

5. Αλλά τα δύο ισχυρότερα δυτικά κράτη, στην Ουάσιγκτον και στο Βερολίνο, δεν επιδιώκουν μια ολοκληρωτική ουκρανική νίκη. Το ενδιαφέρον τους έγκειται στο να συνεχίσουν τον πόλεμο φθοράς. Αυτό μειώνει τον κίνδυνο κλιμάκωσης σε πόλεμο μεταξύ Ρωσίας και Δύσης και αφήνει τη Μόσχα εγκλωβισμένη σε έναν πόλεμο που δεν μπορεί να κερδίσει. Οι φαντάροι και στις δύο πλευρές, και οι Ουκρανοί άμαχοι που υφίστανται τις ρωσικές θηριωδίες και τους βομβαρδισμούς και εκδιώκονται από τα σπίτια τους, είναι τροφή για τα κανόνια των δύο αντίπαλων ιμπεριαλιστικών μπλοκ - της πολύ πιο ισχυρής δυτικής συμμαχίας και της Ρωσίας, η οποία υποστηρίζεται όλο και περισσότερο από την Κίνα.

6. Για τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό, ο κύριος άξονας της γεωστρατηγικής σύγκρουσης σήμερα είναι με την Κίνα. Η κυβέρνηση Μπάιντεν έχει επανειλημμένα δηλώσει ότι το Πεκίνο είναι η μόνη δύναμη που διαθέτει τόσο τις οικονομικές και στρατιωτικές δυνατότητες όσο και την πολιτική βούληση να αμφισβητήσει τη λεγόμενη «βασισμένη σε κανόνες διεθνή τάξη», μέσω της οποίας οι ΗΠΑ προσπαθούν να ασκήσουν την ηγεμονία τους από το 1945. Από τη σκοπιά της Ουάσιγκτον, η Ουκρανία είναι απλώς ένα μέτωπο σε αυτόν τον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Ο πόλεμος εξυπηρετεί την αποδυνάμωση της Ρωσίας και τη πρόσδεση της Ευρώπης στις ΗΠΑ. Εξ ου και οι προσπάθειες να στρατευθεί η Ευρώπη εναντίον της Κίνας, την αντανάκλαση των οποίων είδαμε, για παράδειγμα, στη σύνοδο κορυφής του ΝΑΤΟ στη Μαδρίτη τον περασμένο Ιούνιο και στην πιο πρόσφατη συνάντησή του για την Ταϊβάν. Το αποτέλεσμα είναι η αυξανόμενη στρατιωτικοποίηση της Ευρώπης, καθώς τα επιμέρους κράτη - συμπεριλαμβανομένης και της ονομαστικά ουδέτερης Ιρλανδίας - αυξάνουν τις στρατιωτικές τους δαπάνες.

7. Η λογική ενός περιορισμένου πολέμου δι' αντιπροσώπων διέπει τις αποφάσεις των ΗΠΑ, της Γερμανίας και της Βρετανίας να προμηθεύσουν την Ουκρανία με άρματα μάχης. Αλλά η ασταμάτητη τροφοδοσία όλο και περισσότερων όπλων στην Ουκρανία απέχει από το να είναι τόσο προσεκτικά σχεδιασμένη όσο νομίζουν οι δυτικές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Ο πόλεμος είναι γεμάτος εκπλήξεις, όπως δείχνει η αποτυχία της αρχικής επίθεσης της Μόσχας. Μια ξαφνική ρωσική κατάρρευση θα μπορούσε να ενθαρρύνει μια προσπάθεια του Κιέβου να ανακαταλάβει την Κριμαία. Αντιμέτωπη με την προοπτική μιας ταπεινωτικής απώλειας της βάσης του στόλου της στη Μαύρη Θάλασσα, η Μόσχα θα μπορούσε να απαντήσει με πυρηνική κλιμάκωση. Ο πόλεμος δι' αντιπροσώπων θα μπορούσε τότε να μετατραπεί σε παγκόσμιο πόλεμο.

8. Ο πόλεμος στην Ουκρανία αποτελεί επομένως απειλή για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα κράτη του παγκόσμιου Νότου είναι είτε ουδέτερα είτε ακόμη και συμπαθούν τη Ρωσία. Ακόμα και αν αποφευχθεί η πυρηνική καταστροφή, η οικονομική αναστάτωση που προκαλεί ο πόλεμος, ιδίως ο αντίκτυπός του στον πληθωρισμό της ενέργειας και των τροφίμων, εξαπλώνει την εξαθλίωση και την πείνα σε όλο τον κόσμο. Άλλοι πόλεμοι - για παράδειγμα, η τρομακτική σύγκρουση στο Τίγκρεϊ της Αιθιοπίας, η οποία έχει στοιχίσει 600.000 ζωές - λαμβάνουν ελάχιστη προσοχή σε σύγκριση με την Ουκρανία. Αυτό υπογραμμίζει την υποκρισία των ανησυχιών του δυτικού ιμπεριαλισμού για τις χαμένες ζωές και τις ανθρωπιστικές κρίσεις που προκύπτουν από τον ουκρανικό πόλεμο. Τα ίδια διπλά πρότυπα αντανακλώνται στις ανοιχτές αγκαλιές για τους Ουκρανούς πρόσφυγες στην αρχή του πολέμου, ενώ οι πρόσφυγες από τους πολέμους στην Αφρική και τη Μέση Ανατολή αποκλείονται από την Ευρώπη-φρούριο.

9. Η αιματοχυσία πρέπει να σταματήσει τώρα:

• Έξω τα ρωσικά στρατεύματα από την Ουκρανία τώρα!

• Άμεσος και άνευ όρων τερματισμός της επέμβασης του ΝΑΤΟ στο πλευρό της ουκρανικής κυβέρνησης! Η ολέθρια λογική της κλιμάκωσης πρέπει να σπάσει.

• Το ΝΑΤΟ αντί να επεκταθεί, πρέπει να διαλυθεί.

• Απαιτούμε την απόσυρση των στρατευμάτων του ΝΑΤΟ από τον ανατολικό του βραχίονα - Καμία επέκταση προς τα ανατολικά - Όχι στην ένταξη της Σουηδίας και της Φινλανδίας στο ΝΑΤΟ - Να καταργηθεί ο στόχος για τα κράτη μέλη του ΝΑΤΟ να δαπανούν τουλάχιστον το 2% του εθνικού εισοδήματος για το στρατό.

• Αντί να ενθαρρύνουν τον Ζελένσκι να επιβάλει περισσότερες νεοφιλελεύθερες «μεταρρυθμίσεις», οι δυτικές δυνάμεις και οι διεθνείς θεσμοί τους θα πρέπει να διαγράψουν το χρέος της Ουκρανίας και να της παράσχουν τους πόρους που χρειάζεται για την ανοικοδόμηση.

• Να τερματιστεί η καταστολή των διαφωνούντων στη Ρωσία, την Ουκρανία και -όλο και περισσότερο- και στη Δύση.

• Όλοι οι πρόσφυγες είναι ευπρόσδεκτοι, ανοίξτε τα σύνορα για τους Ρώσους και Ουκρανούς λιποτάκτες και όσους αντιστέκονται στον πόλεμο.

10. Η επέτειος του ξεσπάσματος του Ουκρανικού Πολέμου έρχεται λίγες μέρες μετά από μια άλλη επέτειο - αυτήν της 15ης Φεβρουαρίου 2003, της γιγαντιαίας ημέρας παγκόσμιας διαμαρτυρίας κατά της εισβολής των ΗΠΑ και της Βρετανίας στο Ιράκ. Το αντιπολεμικό κίνημα είναι πολύ πιο αδύναμο σήμερα. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι αυτές οι διαμαρτυρίες δεν σταμάτησαν την εισβολή - ήταν η ένοπλη αντίστα-

IST
Διεθνιστική Σοσιαλιστική Τάση

Αίγυπτος
Επαναστάτες Σοσιαλιστές
Αυστραλία
Solidarity
Αυστρία
Linkswende
Βρετανία
Socialist Workers Party
Γαλλία
A2C pour l'Autonomie de Classe
Γερμανία
Marx 21
Γκάνα
International Socialist Organisation
Δανία
Internationale Socialister
Ελλάδα
Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα
Ζιμπάμπουε
International Socialist Organisation
Ν. Ζηλανδία
Socialist Aotearoa
ΗΠΑ
Marx21
Ιρλανδία
Socialist Workers Network
Ισπανία
Marx21
Καναδάς
International Socialists
Ν. Κορέα
Workers' Solidarity
Κύπρος
Εργατική Δημοκρατία
Μποτσουάνα
International Socialists Botswana
Νιγηρία
Socialist Workers League
Νορβηγία
Internasjonale Sosialister
Νότια Αφρική
Keep Left
Ολλανδία
Internationale Socialisten
Πακιστάν
Revolutionary Socialists Organization
Πολωνία
Pracownicza Demokracja
Σουηδία
Internationella Socialister
Συρία
Επαναστατικό Αριστερό Ρεύμα
Ταϊλάνδη
Socialist Worker Thailand
Τουρκία
Devrimci Sosyalist İşçi Partisi
Τσεχία
Socialistická Solidarita
Φινλανδία
Sosialistiliitto

ση στο έδαφος που έσπασε τις κατοχές του Ιράκ και του Αφγανιστάν. Πιο σημαντικός, ωστόσο, είναι ο πολιτικός αποπροσανατολισμός που προκλήθηκε από την εξέλιξη της ενδοϊμπεριαλιστικής σύγκρουσης, μεταξύ της Δύσης από τη μια πλευρά και της Κίνας και της Ρωσίας από την άλλη. Πολλοί αγωνιστές υπέρ της ειρήνης έλκονται προς μία από τις δύο πλευρές. Αυτό είναι λάθος. Και τα δύο ιμπεριαλιστικά μπλοκ ανταγωνίζονται μεταξύ τους για να διατηρήσουν και να επεκτείνουν την οικονομική και στρατιωτική τους κυριαρχία. Οι εκμεταλλευόμενοι και οι καταπιεσμένοι του κόσμου δεν έχουν κανένα συμφέρον από την επιτυχία κανενός από τα δύο. Το κίνημα για τον πυρηνικό αφοπλισμό - το οποίο αψήφησε εξίσου την Δύση και την Ανατολή στο αποκορύφωμα του Ψυχρού Πολέμου - πρέπει να αναβιώσει.

11. Τα ταξικά ζητήματα που διακυβεύονται εξαιτίας της κρίσης του κόστους ζωής δεν έχουν ακόμη επηρεάσει τη στάση των λαών απέναντι στον πόλεμο. Αυτό όμως θα αλλάξει. Η απάντηση των κυρίαρχων τάξεων στην έξαρση του πληθωρισμού που επιδεινώθηκε από την κρίση στην Ουκρανία είναι να επιβάλουν εκ νέου πολιτικές σκληρού χρήματος με στόχο να αυξήσουν την ανεργία και να μειώσουν τους μισθούς. Την ίδια στιγμή που αναγκάζουν τους εργαζόμενους και τους φτωχούς να πληρώσουν για την αποτυχία του συστήματός τους, διοχετεύουν πόρους στο στρατό. Η αύξηση της έντασης των εργατικών αγώνων που βλέπουμε σε χώρες όπως η Γαλλία και η Βρετανία δημιουργεί ένα χώρο στον οποίο μπορεί να οικοδομηθεί μαζική αντίθεση στον πόλεμο.

12. Αυτή η ενδοϊμπεριαλιστική σύγκρουση, η οποία απειλεί την ίδια την ύπαρξη της ανθρωπότητας, είναι ένα ακόμη σημάδι ότι ο χρόνος για το καπιταλιστικό σύστημα έχει τελειώσει. Αποπροσανατολίζει από την εξελισσόμενη κλιματική καταστροφή που απαιτεί επειγόντως σοσιαλιστική επανάσταση για να απαλλάξει τον κόσμο από τον καπιταλισμό. Δεσμευόμαστε ξανά να αφιερώσουμε όλες μας τις προσπάθειες για να βοηθήσουμε τους εργαζόμενους να επιτύχουν αυτόν τον στόχο.

Το Συντονιστικό της Διεθνιστικής Σοσιαλιστικής Τάσης,
20 Φεβρουαρίου 2023

"Γυναίκες όλου του κόσμου ενωθείτε"

Γυναίκες ενάντια στο σύστημα

Η πάλη των γυναικών γκρεμίζει παγιωμένες σεξιστικές προκαταλήψεις που έχουν τις ρίζες τους στον ίδιο τον καπιταλισμό. Η Κατερίνα Θωίδου ξετυλίγει το νήμα.

Η πάλη ενάντια στη βία κατά των γυναικών αποτελεί σήμερα μία από τις βασικές αιχμές του κινήματος που παλεύει για τη γυναικεία απελευθέρωση. Η σεξουαλική παρενόχληση, οι βιασμοί, η ενδοοικογενειακή βία που φτάνει ακόμα και σε δολοφονίες γυναικών, δεν είναι πλέον θέματα που κρύβονται κάτω από το χαλί, αλλά ξεσηκώνουν εκατομμύρια γυναίκες και άντρες σε όλο τον πλανήτη. Αυτοί οι αγώνες αναδεικνύουν ότι η βία κατά των γυναικών είναι ζήτημα πολιτικό και όχι προσωπικό.

Τα τελευταία χρόνια ο όρος γυναικοκτονία (femicide) έκανε την εμφάνισή του στο δημόσιο λόγο. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας *«γυναικοκτονία είναι η ανθρωποκτονία γυναικών από πρόθεση, επειδή είναι γυναίκες».*[1] Στην πραγματικότητα πρόκειται για μία μορφή εγκλήματος που επί πολλά χρόνια συγκαλύπτονταν πίσω από τον όρο «έγκλημα τιμής» ή «έγκλημα πάθους». Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μην υπάρχουν επίσημες στατιστικές, καθώς οι δολοφονίες των γυναικών λόγω του φύλου τους δεν καταγράφονται ως τέτοιες και ως εκ τούτου δεν υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία. Όμως σήμερα: *«Ο χαρακτηρισμός της δολοφονίας ως γυναικοκτονία συνιστά πράξη αντίστασης στην απόκρυψη μιας κοινωνικής πραγματικότητας και ξεσκεπάζει τη συνενοχή των σεξιστικών κοινωνιών μας»*, τονίζει η κοινωνιολόγος, ερευνήτρια και επιστημονική υπεύθυνη του Κέντρου Γυναικείων Ερευνών και Μελετών Διοτίμα, Μαρία Λιάπη.[2]

Μοιάζει τραγικό αλλά ακόμα και για να αρχίσει να καταγράφεται στο δημόσιο λόγο το σεξιστικό κίνητρο στην αφαίρεση μίας ζωής και να αρχίσει να χρησιμοποιείται ο όρος «γυναικοκτονία», έπρεπε να ξεσπάσει ένα ολόκληρο κίνημα γυναικών, που διεκδικεί Δικαιοσύνη στο δρόμο και στα δικαστήρια. Η δύναμη του παγκόσμιου κινήματος #metoo που έδωσε ώθηση σε εκατοντάδες γυναίκες να καταγγείλουν τους πλούσιους βιαστές, από τον Γουάινστάιν μέχρι τον Λιγνάδη και τον Φιλιππίδη, των κινητοποιήσεων στις ΗΠΑ, στην Αργεντινή, στη Χιλή και αλλού ενάντια στην απαγόρευση των εκτρώσεων, μέχρι την απεργιακή 8 Μάρτη στην Ελλάδα, είναι στην ουσία η δύναμη της αποκάλυψης. Από τη μία τα θύματα που βρίσκουν το κουράγιο να ανοίξουν τα στόματά τους κερδίζουν υποστήριξη και από την άλλη τα ζητήματα της σεξιστικής βίας βρίσκονται στο κέντρο της προσοχής της πλειοψηφίας της κοινωνίας και της δημοσιότητας, αναγκάζοντας συνδικάτα, φοιτητικούς συλλόγους, κινήσεις σε γειτονιές να κινητοποιούνται όπως πχ στα Πετράλωνα και στην Ηλιούπολη που χιλιάδες υπερασπίστηκαν τα θύματα βιασμού και κακοποίησης. Αυτό το νέο κίνημα είναι που ανάγκασε και στην Ελλάδα τον εισαγγελέα του Άρειου Πάγου Πλιώτα, να προτείνει την αναγνώριση της έννοιας της γυναικοκτονίας, χωρίς βέβαια κάτι τέτοιο να έχει ακόμα κατοχυρωθεί νομικά.

Είναι χαρακτηριστική η υποκριτική απάντηση του Μητσοτάκη σε σχετική ερώτηση που δέχτηκε σε συνέντευξη τύπου στη ΔΕΘ. *«Αποδέχομαι τον όρο γυναικοκτονία, γιατί θέλω να προσδιορίσω με αυτόν τον τρόπο ότι τα εγκλήματα, που κάποτε τα χαρακτηρίζαμε εγκλήματα πάθους, πρέπει να αποκτήσουν ιδιαίτερο χαρακτηρισμό. Ο οποίος δεν πρέπει να αποκτήσει ιδιαίτερη νομική κατοχύρωση. Έχουμε ένα ιδιαίτερα αυστηρό νομικό πλαίσιο για τις ανθρωποκτονίες. Δεν μπορώ να δεχθώ πως μια γυναικοκτονία είναι πιο απεχθής από μια δολοφονία παιδιού ή τη δολοφονία ενός ηλικιωμένου».*[3]

Με βάση τις περιπτώσεις που έχουν δει το φως της δημοσιότητας, όπως η γυναικοκτονία της Ελένης Τοπαλούδη στη Ρόδο, της Καρολάιν στα Γλυκά Νερά ή της Suzanne Eaton στην Κρήτη, το Ελληνικό Τμήμα του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τη Γυναικοκτονία (Europian Observatory on Femicide, EOF) «μέτρησε» και κατέγραψε 17 γυναικοκτονίες το 2019, 19 το 2020, 30 το 2021, 25 το 2022.[4]

Ο όρος femicide διατυπώθηκε για πρώτη φορά το 1976 στο «Διεθνές Δικαστήριο για τα εγκλήματα σε βάρος των γυναικών» από την φεμινίστρια κοινωνιολόγο Diana Russell θέλοντας να αναδείξει ότι οι δολοφονίες γυναικών δεν ταυτίζονται με τις ανθρωποκτονίες, γιατί έχουν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. *«Οι γυναίκες θύματα ανθρωποκτονιών παρουσιάζουν μία σημαντική ιδιομορφία, αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των θυμάτων ανθρωποκτονιών που διαπράττονται εντός του οικογενειακού πλαισίου»*, αναφέρει η Αναστασία Γκόνη-Καραμπότσου, Δικηγόρος με ειδίκευση στα ζητήματα έμφυλης ισότητας και Μέλος της Ελληνικής επιτροπής του European Observatory on Femicide. *«Όπως αποδεικνύουν οι πιο πρόσφατες μελέτες (Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα-2018,2019), το 58% των γυναικών-θυμάτων ανθρωποκτονίας από πρόθεση, το έτος 2017, δολοφονήθηκε από τον σύζυγο/σύντροφο ή άλλο μέλος της οικογένειάς του. Ποσοστό το οποίο βρίσκεται σε αύξηση σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2012, τα οποία αναφέρονταν σε ποσοστό 47%. Αυτό σημαίνει πως 50.000 γυναίκες κάθε χρόνο (137 γυναίκες κάθε μέρα κατά μέσο όρο) δολοφονούνται στον πλανήτη με αυτό τον τρόπο. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΑΣ., τα έτη 2013-2018 δολοφονήθηκαν στη χώρα μας 69 γυναίκες με αιτία την ενδοοικογενειακή βία, δηλαδή ποσοστό 30,4-50% ετησίως του συνόλου των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονιών. Πρέπει δε να επισημάνουμε ότι το ποσοστό αυτό είναι στην πραγματικότητα αρκετά μεγαλύτερο, καθώς μέχρι τον Ν. 4531/2018 με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, στην έννοια της οικογένειας δεν συμπεριλαμβάνονταν οι νυν ή τέως μόνιμοι σύντροφοι, ούτε τα μέρη συμφώνου συμβίωσης».*[5]

Τι φταίει;

Μία εύκολη εξήγηση είναι ότι για τις γυναικοκτονίες φταίει ο εγκλεισμός κατά τη διάρκεια της καραντίνας και οι ψυχολογικές του επιπτώσεις. Άλλη, ότι φταίει η φύση των αντρών ή οι αντιλήψεις τους και οι ιδέες που καλλιεργεί η πατριαρχική κοινωνία. Όμως το ζήτημα είναι γιατί υπάρχουν αυτές οι αντιλήψεις μέσα στην κοινωνία; Ποιος τις καλλιεργεί; Για ποιο λόγο;

Στην πραγματικότητα η χρήση του όρου «γυναικοκτονία» αναδεικνύει ότι πρόκειται για έγκλημα όπου το κίνητρο του δράστη είναι η άσκηση ελέγχου στα σώματα και τις επιλογές των γυναικών. Δηλαδή οι γυναικοκτονίες οφείλονται στο σεξιστικό στερεότυπο σύμφωνα με το οποίο οι γυναίκες είναι κατώτερες και υποτελείς στην ανδρική εξουσία. Άρα προκύπτει το ερώτημα γιατί υπάρχουν αυτά τα στερεότυπα και πώς διοχετεύονται μέσα στην κοινωνία;

Η απάντηση έχει να κάνει με το ίδιο το σύστημα που κερδίζει από την καταπίεση των γυναικών στο σπίτι, στη δουλειά στην κοινωνία ολόκληρη. Οι σεξιστικές διακρίσεις ενισχύουν την εκμετάλλευση της εργατικής τάξης στην εργασία, που είναι η πηγή τους κέρδους μέσα στον καπιταλισμό. Όμως το σύστημα δεν εκμεταλλεύεται μόνο τους τωρινούς εργάτες αλλά έχει ανάγκη και την ανανέωση της εργατικής τάξης, δηλαδή την αναπαραγωγή της, η οποία γίνεται μέσα στην εργατική οικογένεια. Μέσα στον καπιταλισμό η αναπαραγωγή είναι υπόθεση ιδιωτική και όχι κοινωνική. Αυτή η λειτουργία γίνεται με έναν πανομοιότυπο τρόπο σε όλο τον πλανήτη που

μοιάζει «φυσιολογικός». Αυτή η «κανονικότητα» διαιωνίζεται μέσα από τις ιδέες της γυναικείας κατωτερότητας, που περνάνε μέσα στην κοινωνία από τους θεσμούς, όπως η εκκλησία, το σχολείο, η οικογένεια, τα ΜΜΕ και με νόμους, όπως το Οικογενειακό Δίκαιο, τους νόμους για τη μητρότητα, την εγκυμοσύνη, την πορνεία, κλπ.

Όλα αυτά δημιουργούν ένα πλαίσιο που ρυθμίζει το πώς σκέφτεται ο καθένας και η καθεμιά και καθορίζει την εικόνα για το τι είναι σωστό και τι είναι λάθος, τι είναι «φυσιολογικό» και τι είναι «ανώμαλο». Έτσι μέσα στον καπιταλισμό φυσιολογικό είναι το τρίπτυχο γυναίκα-μητέρα-νοικοκυρά. Αυτό το τρίπτυχο δεν έχει να κάνει με τις ανάγκες της κάθε γυναίκας αλλά με τις ανάγκες του συστήματος.

Η ιδεολογία του σεξισμού είναι στην ουσία το πολιτικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο πατάει η άρχουσα τάξη και οι κυβερνήσεις που την εξυπηρετούν, προκειμένου να απαγορεύσουν το δικαίωμα στην έκτρωση και να σπρώχνουν της γυναίκες προς την τεκνοποίηση, το γάμο, την ανατροφή των παιδιών. Η ανισότητα στους μισθούς, στα μεροκάματα και στις συνθήκες εργασίας επικρατεί με τη δικαιολογία της προσωρινότητας, ενώ στην οικογένεια αυτή η ιδεολογία μετατρέπεται σε μια σκλαβιά διαρκείας γύρω από το νοικοκυριό και την ανατροφή των παιδιών. Αυτή είναι η ρίζα της γυναικείας καταπίεσης που καθορίζει τη ζωή, τις σχέσεις, την ψυχολογική κατάσταση των γυναικών και όλων των μελών της οικογένειας. Αυτή η ιδεολογία περιγράφει τις γυναίκες ως γατούλες και τους άντρες σαν σκληρούς μάτσο. Αυτοί οι χαρακτηρισμοί δημιουργούν τα στερεότυπα που επηρεάζουν άντρες και γυναίκες στον τρόπο που βλέπουν τις σχέσεις τους ανάμεσά τους. Ταυτόχρονα η καταπίεση των ΛΟΑΤΚΙ+ συνδέεται καθαρά με την προστασία του θεσμού της οικογένειας από «παρεκκλίσεις».

Μέσα σε μία περίοδο κρίσης του καπιταλισμού οι κυβερνήσεις και οι άρχουσες τάξεις έβαλαν στο στόχαστρο τα δικαιώματα των γυναικών, για να εξασφαλίσουν ότι κάτω από το βάρος της οικονομικής και της ιδεολογικής κρίσης των ιδεών του συστήματος η οικογένεια ως θεσμός δεν θα διαλυθεί. Η οικογένεια δεν είναι κάποιο «ιδανικό καταφύγιο» για τις γυναίκες, αλλά ο χώρος όπου αναπαράγονται οι συνθήκες που θέλουν τη γυναίκα «κατώτερο φύλο». Η αναβίωση των σεξιστικών ιδεολογημάτων είναι μία από τις βασικές αιτίες των σεξουαλικών παρενοχλήσεων, των βιασμών, των γυναικοκτονιών.

Στην Ελλάδα οι πολιτικές της κυβέρνησης της ΝΔ βρίσκουν στήριγμα στο χυδαίο ιδεολόγημα του «πατρίς-θρησκεία-οικογένεια» προσπαθώντας να επιτεθούν σε όλες τις κατακτήσεις των γυναικών που κερδήθηκαν μέσα από τους αγώνες της μεταπολίτευσης. Γι αυτό και η κυβέρνηση της ΝΔ με το καλημέρα παραχώρησε άδεια στη σεξιστική καμπάνια ενάντια στις εκτρώσεις στο Μετρό, προχώρησε στα αντιδραστικά ψηφίσματα στο Ευρωκοινοβούλιο για την προστασία της ζωής του «αγέννητου παιδιού» στα οποία συμμετέχουν ευρωβουλευτές της ΝΔ, συνέχισε με τα συνέδρια «γονιμότητας», τάχθηκε υπέρ των αντιδραστικών πιέσεων παραγόντων της Εκκλησίας ενάντια στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση.

Σύσκεψη της Κίνησης για την Απεργιακή 8 Μάρτη

Οι πιέσεις της κρίσης

Οι επιθέσεις όμως δεν είναι μόνο ιδεολογικές. Η θέση της γυναίκας μέσα στην κοινωνία χειροτερεύει όσο βαθαίνει η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της. Οι χαμηλοί μισθοί, η κατάργηση των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, η αύξηση της ελαστικής και ορισμένου χρόνου εργασίας, η ανεργία, όχι μόνο πιέζουν τις γυναίκες οικονομικά αλλά λειτουργούν και σαν ένα είδος εκβιασμού, αναγκάζοντάς τες να διαλέξουν ανάμεσα στο να μιλήσουν για τη σεξουαλική βία που υφίστανται μέσα στο χώρο εργασίας τους ή να ρισκάρουν να χάσουν τη δουλειά τους ή την εργασιακή τους εξέλιξη.

Σε αυτό έρχεται να προστεθεί και η πολιτική της διάλυσης των κοινωνικών υπηρεσιών που έχει σαν αποτέλεσμα να φορτώνονται ακόμα περισσότερα βάση στην οικογένεια και κατά επέκταση στη γυναίκα. Η διάλυση της δημόσιας Υγείας δεν έχει μόνο επίπτωση στην αύξηση της νοσηρότητας στους πιο φτωχούς που δεν έχουν να πληρώσουν αλλά σημαίνει ότι η φροντίδα των αρρώστων παιδιών, ηλικιωμένων, μετατρέπεται σε υπόθεση της οικογένειας και επιβαρύνει τη θέση της γυναίκας. Η υποστελέχωση των νοσοκομείων και της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας έχει σαν αποτέλεσμα το δικαίωμα στην δωρεάν και

Διαδήλωση 8 Μάρτη 2022

ασφαλή έκτρωση ή στη δυνατότητα οικογενειακού προγραμματισμού και ιατρικής παρακολούθησης για όλες τις γυναικείες ασθένειες να μπαίνει στην πράξη σε αμφισβήτηση.

Το ίδιο συμβαίνει με τη διάλυση της Παιδείας αφού η οικογένεια αναλαμβάνει είτε να πληρώνει για φροντιστήρια είτε να ασχοληθεί με τη μελέτη των παιδιών. Η διάλυση των παιδικών σταθμών λόγω έλλειψης προσωπικού ή ακόμα και κατάργησης παιδικών σταθμών που υπήρχαν σε χώρους εργασίας, επιδεινώνει ακόμα περισσότερο την καταπίεση των γυναικών. Η υποβάθμιση των δομών κοινωνικής πρόνοιας, μέριμνας, φροντίδας και ψυχολογικής στήριξης των παιδιών, των γυναικών, των ηλικιωμένων και το ξεπούλημά τους στους ιδιώτες, συμβάλλουν στο να πολλαπλασιάζεται ο χρόνος που είναι αναγκασμένη μία γυναίκα να αφιερώνει για την ανατροφή και τη φροντίδα των μελών της οικογένειας.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι κάθε γυναικοκτονία έχει πίσω της μία προϊστορία, δεν ξετυλίχθηκε σε κενό. Στις περισσότερες περιπτώσεις τη γυναικοκτονία διαπράττει ο σύντροφος ή πρώην σύντροφος που συνήθως είχε και μακρόχρονη κακοποιητική συμπεριφορά, απειλούσε, κακοποιούσε ή και εκφόβιζε τη γυναίκα, η οποία πολύ συχνά βρίσκεται σε θέση φυσικής ή και οικονομικής αδυναμίας σε σχέση με αυτόν. Όλες αυτές οι πολιτικές διάλυσης των εργασιακών σχέσεων, επισφάλειας και καταπάτησης των εργασιακών δικαιωμάτων, διάλυσης του κράτους πρόνοιας, δυσκολεύουν την απόφαση των γυναικών για διαζύγιο ή ακόμα και την καταγγελία μίας κακοποιητικής συμπεριφοράς στο χώρο εργασίας της ή στο σπίτι. Σε όλη την Ελλάδα υπάρχουν ελάχιστοι ξενώνες για τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας, δεν υπάρχει δωρεάν νομική βοήθεια στα θύματα ή ψυχολογική υποστήριξη. Μία γυναίκα που θέλει να καταγγείλει κακοποίηση ή βιασμό θα χρειαστεί να πάει σε ένα αστυνομικό τμήμα, να περιμένει να την εξετάσει ιατροδικαστής και μέχρι να βγει το πόρισμα δεν έχει πού να μείνει με ασφάλεια αυτή και τα παιδιά της.

Είναι χαρακτηριστικά τα όσα καταγγέλλει το Πανελλήνιο Σωματείο Εργαζομένων του Δικτύου Δομών της ΓΓ Ισότητας των Φύλων. Όπως αναφέρουν στις ανακοινώσεις τους τεράστια προβλήματα έχουν προκύψει μετά τη μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων στο υπουργείο Εργασίας και την μετονομασία της, την υποχρηματοδότηση των υπηρεσιών της, την υποβάθμιση του ερευνητικού έργου που επιτελούν οι αρμόδιες υπηρεσίες. Στις δομές της Γενικής Γραμματείας και πιο συγκεκριμένα στα συμβουλευτικά κέντρα, στους ξενώνες για τις κακοποιημένες γυναίκες, στη γραμμής SOS, η συντριπτική πλειοψηφία των εργαζομένων είναι με ετήσιες συμβάσεις, η χρηματοδότηση των δομών γίνεται από τα ευρωπαϊκά προγράμματα, που έχουν ημερομηνία λήξης, γεγονός που δημιουργεί ανασφάλεια στους εργαζόμενους των δομών και εκρηκτικά προβλήματα στην αντίστοιχη νομική, συμβουλευτική στήριξη των γυναικών που απευθύνονται σε αυτές.[6]

Επιπλέον υπάρχουν πάρα πολλές καταγγελίες για το ποια είναι η αντιμετώπιση των θυμάτων βιασμού ή σεξουαλικής παρενόχλησης στα αστυνομικά τμήματα και στα δικαστήρια. Οι περισσότε-

ροι αστυνομικοί είτε αδιαφορούν για τις καταγγελίες είτε προσπαθούν να αποτρέπουν τη μήνυση κάνοντάς τα θύματα να νιώσουν ντροπή και ενοχές. Στις περισσότερες περιπτώσεις αστυνομία δεν κάνει τίποτα μέχρι να είναι πολύ αργά. Αυτή ήταν η αντιμετώπιση στην Ελένη Τοπαλούδη, η οποία είχε καταγγείλλει τον πρώτο της βιασμό στην αστυνομία αλλά δεν της έδωσε κανείς σημασία. Ο βιασμός και η ατιμωρησία των μπάτσων βιαστών στο ΑΤ Ομόνοιας είναι η πιο τραγική απόδειξη ότι τα αστυνομικά τμήματα είναι γεμάτα από μπάτσους σεξιστές.

Μην ξεχνάμε τις δηλώσεις του συνδικαλιστή της αστυνομίας Μπαλάσκα, με αφορμή τον γυναικοκτόνο των Γλυκών Νερών. Ο Μπαλάσκας είπε: *«Δείχνει ότι είναι βλάκας. Αν υποστήριζε εκείνη τη στιγμή που σκότωσε την γυναίκα του, ότι ήταν ατυχές γεγονός, μέσα στο θυμό του, ότι τά 'χασε και "τρελάθηκε" ... αν έπαιρνε την αστυνομία δεν θα πήγαινε ούτε 4 χρόνια φυλακή ... θα πήγαινε "εν βρασμώ ψυχής"».*[7] Μην ξεχνάμε επίσης την περίπτωση της Γεωργίας Μπίκα που βρήκε το θάρρος να καταγγείλει τον Βασίλη Λεβέντη, γόνο οικογένειας εφοπλιστών, για την κατηγορία του βιασμού. Ανάμεσα στα στοιχεία που επικαλέστηκε η εισαγγελέας για την απαλλαγή του Λεβέντη από την κατηγορία του βιασμού ήταν οι «καθαρές» τοξικολογικές εξετάσεις, οι οποίες δεν έγιναν ούτε έγκαιρα αλλά ούτε και τα σωστά δείγματα πάρθηκαν, ενώ και η ιατροδικαστική εξέταση είχε γίνει με χαρακτηριστική καθυστέρηση.

Η κυβέρνηση της ΝΔ έδωσε τη χαριστική βολή στις γυναίκες που βιώνουν την ενδοοικογενειακή βία με το Νόμο για την Συνεπιμέλεια, εκθέτοντάς τες σε μεγαλύτερο κίνδυνο και έβαλε νέα εμπόδια στην πρόσβασή τους στη Δικαιοσύνη προκειμένου να ζητήσουν προστασία. Ο Νόμος στο όνομα της δήθεν ισότητας και των δύο γονέων απέναντι στα παιδιά, αναγνωρίζει το δικαίωμα ενός κακοποιητικού συζύγου να έχει τη επιμέλεια του παιδιού, η οποία μπορεί να αφαιρεθεί μόνο μετά από οριστική καταδίκη για εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας, γεγονός που σημαίνει πως όλοι οι δράστες έχουν απρόσκοπτη πρόσβαση στα θύματά τους και στα παιδιά τους για χρόνια ακόμα και μετά το διαζύγιο. Όπως αποκαλύφθηκε πρόσφατα από ρεπορτάζ της εφημερίδας Documento ένας από τους λεγόμενους «Ενεργούς Μπαμπάδες» που είχε άμεσο δίαυλο επικοινωνίας με τον υπουργό Δικαιοσύνης, Κώστα Τσιάρα για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, ήταν μπλεγμένος στο κύκλωμα της Greek Mafia. Είναι αυτός που είχε δηλώσει σε τηλεοπτική εκπομπή ότι *«οι πατεράδες πληρώνουν πολύ ακριβά το ενοίκιο μιας μήτρας για 9 μήνες».*

Απελευθέρωση

Η πάλη για να ξεφορτωθούμε την πιο σεξιστική κυβέρνηση και μαζί της τους πλούσιους εκ-βιαστές που μετατρέπουν τις ζωές των γυναικών σε καθημερινή βαρβαρότητα είναι ο δρόμος για να παλέψουμε όλη τη βρώμικη ιδεολογία που επιβάλλουν. Ο αγώνας για ενίσχυση του κράτους πρόνοιας, για κατάλληλα στελεχωμένους κοινωνικές υπηρεσίες, για την ανατροπή όλων των αντεργατικών νόμων που φορτωθήκαμε στις πλάτες μας τα προηγούμενα χρόνια των μνημονίων και της καραντίνας, για μόνιμη, σταθερή δουλειά για όλες και όλους με δικαιώματα, για μαζικές προσλήψεις σε Υγεία, Παιδεία, Δήμους, χρειάζεται να συνδεθεί με τα αιτήματα για την προστασία των κακοποιημένων γυναικών και των θυμάτων σεξουαλικής παρενόχλησης, όπως επίσης και με το αίτημα για ασφαλείς και δωρεάν εκτρώσεις, για αυτοδιάθεση του σώματος και της ζωής της κάθε γυναίκας.

Το καλύτερο παράδειγμα είναι ο αγώνας των καλλιτεχνών. Μπορεί να ξεκίνησε σαν μία μάχη ενάντια στο Προεδρικό Διάταγμα που υποβαθμίζει τα πτυχία τους, όμως στην εξέλιξή του έγινε ένας αγώνας ενάντια στην κυβέρνηση Μητσοτάκη, τους βιαστές που καλύπτει και το ίδιο το σύστημα του σεξισμού και της εμπορευματοποίησης της τέχνης και της ίδιας της ζωής.

Μέσα σ' αυτές τις μάχες, οι γυναίκες και οι άντρες της εργατικής τάξης καταλαβαίνουν τη δύναμη τους, βλέπουν πώς λειτουργεί ο καπιταλισμός, η αστυνομία, τα δικαστήρια και όλοι οι θεσμοί του συστήματος. Μέσα στις συνθήκες του αγώνα σπάνε οι παλιές ιδέες και προκαταλήψεις και αναδεικνύονται οι ιδέες της συντροφικότητας, του συλλογικού αγώνα και ανοίγουν νέοι ορίζοντες για έναν καινούργιο κόσμο και την προοπτική να τον κατακτήσουμε.

Στην κοινή δράση της εργατικής τάξης απέναντι στις επιθέσεις που γεννάει η πολλαπλή κρίση του καπιταλισμού, δυναμώνει η ελπίδα να τσακίσουμε κάθε είδους διάκριση που καλλιεργεί αυτό το σύστημα προκειμένου να μας κρατά διαιρεμένους και φοβισμένους. Η νέα ριζοσπαστικοποίηση που γεννιέται μέσα στους σημερινούς αγώνες έχει τη δύναμη να τσακίσει κάθε είδους διαχωρισμό με βάση το φύλο, τη σεξουαλικότητα, την καταγωγή, το χρώμα, τη θρησκευτική πίστη. Από το Εθνικό Θέατρο μέχρι το Ιράν, οι γυναίκες έχουν τη δύναμη να ξεσηκώσουν όλη την εργατική τάξη στο πλευρό τους και να ανοίξουν το δρόμο για την πραγματική απελευθέρωση από την καταπίεση και από το σύστημα των βιαστών -εκβιαστών- καπιταλιστών. ■

Σημειώσεις

1. "Understandingand addressing violence against women"www.apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77421/WHO_RHR_12.38_eng.pdf
2. Συνεντευξη Μαρίας Λιάπη www.diotima.org.gr/gynaikoktonia-i-proti-aitia-thanatoy/
3. ΕΘΝΟΣ 11/9/22ΔΕΘ 2022 - Κ. Μητσοτάκης: «Ναι στον όρο γυναικοκτονία, όχι στη νομική κατοχύρωση»
4. www.femicide.gr Ελληνικό Τμήμα του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τη Γυναικοκτονία
5. www.syntagmawatch.gr/collaborating-author/gkoni-karampotsou-anastasia "Γυναικοκτονία: η έμφυλη διάσταση του αδικήματος της ανθρωποκτονίας" 8/4/2021
6. ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 20/1/2023:Να ενταχθεί στον κρατικό προϋπολογισμό η χρηματοδότηση των δομών Ισότητας των Φύλων
7. ΑΥΓΗ: 14/7/21: Σταύρος Μπαλάσκας / Σε διαθεσιμότητα μετά την αθλιότητα για τη γυναικοκτονία στα Γλυκά Νερά

Ο Πλεύρης αντιμέτωπος με την οργή των εργαζόμενων στο Γ.Ν.Α. Γεννηματάς

Υγεία.
Ο καπιταλισμός σκοτώνει

Η επιστήμη προχωράει, αλλά το σύστημα πισωγυρίζει. Η Αργυρή Ερωτοκρίτου γράφει για τη διαδρομή από τα δημόσια συστήματα Υγείας στη διάλυσή τους.

Βρισκόμαστε σε μία περίοδο μεγάλων αντιφάσεων. Ενώ γίνονται σημαντικά επιτεύγματα στην επιστήμη αυτά δεν μπορούν να αξιοποιηθούν από τη μεγάλη πλειονότητα του κόσμου. Τα χρόνια της πανδημίας φέρνουν στην επιφάνεια τη διαπίστωση ότι ο καπιταλισμός δεν είναι προοδευτικός σε ό,τι αφορά την ευημερία των ανθρώπων.

Ο δείκτης ανάπτυξης των ανθρώπων (Human Development Index- HDI), που εισήγαγαν τα Ηνωμένα Έθνη το 1990, δείχνει ότι για πρώτη φορά, δεκαετίες προόδου ξηλώνονται από την πανδημία. Ο δείκτης αυτός περιλαμβάνει την εκπαίδευση ενός ανθρώπου, την ευημερία του και τα χρόνια που αναμένεται να ζήσει κατά μέσο όρο.[1] Με λίγα λόγια, οι άνθρωποι πεθαίνουν νεότεροι σε σχέση με τα χρόνια πριν την πανδημία. Αυτή η διαπίστωση δεν έρχεται από τις φτωχές χώρες, αντίθετα έρχεται από τις ΗΠΑ, τη μητρόπολη του καπιταλισμού. Και μάλιστα έρχεται με ένα σκληρά ταξικό τρόπο: ενώ το προσδόκιμο ζωής πέφτει από τα 78,6 χρόνια το 2019 στο 76,1 χρόνια για το γενικό πληθυσμό το 2021, για τους αυτόχθονες των ΗΠΑ ή τους Ινουίτ στην Αλάσκα και τον Καναδά, το προσδόκιμο ζωής κατέβηκε στα 65 χρόνια. Όσο ήταν δηλαδή κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Στην πραγματικότητα, η ραγδαία ανάπτυξη των επιστημών μέσα στον καπιταλισμό, στην ίδια την υγεία, έχει ταξικό πρόσημο. Εύκολα μπορούμε να το δούμε με το παράδειγμα των εμβολίων κατά του SARS-CoV-2. Η επιστήμη κατόρθωσε ταχύτερα από ποτέ να ανακαλύψει τα εμβόλια κατά του ιού, όμως τα εμβόλια –ακριβώς επειδή στον καπιταλιστικό είναι ένα ακόμη προϊόν με στόχο το κέρδος– πουλήθηκαν κατά κύριο λόγο στις πλουσιότερες χώρες. Έμειναν έτσι ακάλυπτα τα φτωχότερα εκατομμύρια ανθρώπων στον πλανήτη, με αποτέλεσμα θανάτους και πολλαπλές μεταλλάξεις του ιού. Το παράδειγμα της Ινδίας είναι τραγικό: ενώ η χώρα αυτή είναι μία από τις μεγαλύτερες παραγωγούς φαρμακευτικών προϊόντων παγκοσμίως, προτίμησε να εξάγει τα εμβόλια για τον κορωνοϊό αντί να τα χορηγεί στον δικό της πληθυσμό. Δεκάδες χιλιάδες φτωχοί πλήρωσαν με τη ζωή τους την επιλογή του ακροδεξιού πρωθυπουργού Μόντι.[2]

Από την άλλη, αν μία ασθένεια δεν προσλαμβάνει πανδημικό χαρακτήρα ή δεν επηρεάζει τις πλουσιότερες χώρες, το σύστημα αδιαφορεί. Η ελονοσία είναι μία τέτοια περίπτωση. Η ανακάλυψη του εμβολίου απέναντι σε ένα από τα παράσιτα που προκαλούν την ελονοσία

Απεργιακή πορεία νοσοκομειακών, 22 Φλεβάρη 2023

το 2021 ήταν ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα των τελευταίων χρόνων. Η ελονοσία σκοτώνει ένα παιδί κάθε λεπτό και οι χώρες στις οποίες το πρόβλημα οξύνεται είναι αυτές της υποσαχάριας Αφρικής. Οι έρευνες για το συγκεκριμένο εμβόλιο γίνονται από το 1985. Σαράντα ολόκληρα χρόνια χρειάστηκαν για την παραγωγή ενός τόσο σημαντικού εμβολίου. Το ζήτημα δεν είναι το πόσο προχωρημένη είναι η επιστήμη αλλά ποιες είναι οι προτεραιότητες του συστήματος. Το κέρδος μπαίνει πάνω από όλα ακόμα και στα ζητήματα της έρευνας, του φαρμάκου και της υγείας.

Από τα πρώτα χρόνια της ανάδυσης του καπιταλισμού το ζήτημα της δημόσιας υγείας αντιμετωπίστηκε με τους όρους του κέρδους. Όσο ακόμη υπήρχε αφθονία εργατικών χεριών, το θέμα των δημόσιων δομών υγείας για τους εργάτες, τις εργάτριες και τα παιδιά τους ήταν παντελώς αδιάφορο για το αστικό κράτος. Μόνο για τα λοιμώδη νοσήματα στήθηκαν δομές όχι βέβαια υγείας αλλά εγκλεισμού (άσυλα ανιάτων, λοιμωδών κ.ά.), που ακόμη και αυτά στηρίζονταν στα ψίχουλα των «φιλάνθρωπων» μεγαλοαστών κυριών.

Καθώς όμως οι ίδιες οι άθλιες συνθήκες δουλειάς και ζωής της εργατικής τάξης αύξαιναν τις αρρώστιες, οι παρεμβάσεις του κράτους για να προσφέρει υγιές, εύρωστο εργατικό δυναμικό στους καπιταλιστές ήταν πλέον αναγκαία. Ένα σύστημα υγείας που θα «επισκευάζει» το εργατικό δυναμικό για να μπορεί να είναι αποδοτικότερο στην παραγωγή υπεραξίας για τα αφεντικά.

Ταυτόχρονα, η τεχνολογική ανάπτυξη δημιουργούσε και την ανάγκη για ένα εργατικό δυναμικό πιο μορφωμένο, πιο εξειδικευμένο, που δεν ήταν εύκολο να αντικατασταθεί άμεσα και συνεπώς δεν μπορούσε πλέον με την ίδια ευκολία να αντιμετωπίζεται ως αναλώσιμο. Η ανάπτυξη της δημόσιας εκπαίδευσης και της δημόσιας υγείας είναι άμεσα δεμένες. Έτσι, από την παιδική εργασία και την τεράστια θνητότητα κάτω από τις κακουχίες των αρχών του καπιταλισμού, περάσαμε στην περίοδο όπου οι ανάγκες της οικονομίας για εξειδικευμένη εργασία από τη μία αλλά και το ζήτημα να μην πεθαίνουν τόσο νωρίς αυτοί οι εξειδικευμένοι εργάτες, δημιούργησαν την ανάγκη της οργάνωσης της υγείας αλλά και της παιδείας.

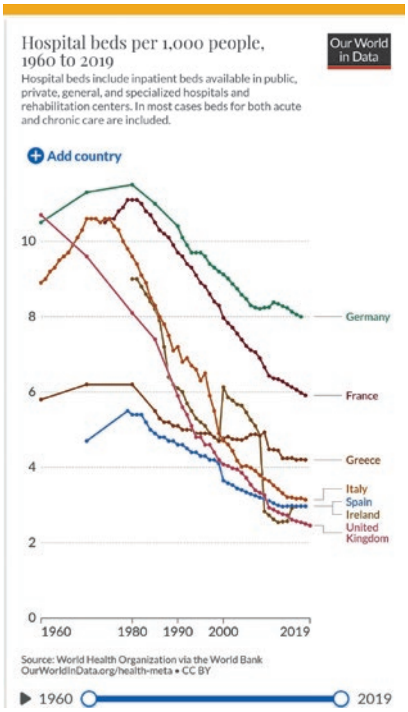
Προφανώς, στην δημιουργία και κυρίως στην καλυτέρευση αυτών των δημόσιων δομών περίθαλψης, ειδικά μετά τον Β'ΠΠ, έπαιξαν σημαντικό ρόλο και οι διεκδικήσεις του εργατικού κινήματος. Ήταν τα μεταπολεμικά κινήματα των δεκαετιών του εξήντα που και στην Ελλάδα ανάγκασαν το κράτος να πολλαπλασιάσει και τις δομές υγείας (αλλά και εκπαίδευσης) φτάνοντας στο ξεκίνημα της δεκαετίας του '80 και την ίδρυση του ΕΣΥ.

Το «κοινωνικό κράτος» έφτασε να διευρύνεται ιδιαίτερα μέσα στα μεταπολεμικά χρυσά χρόνια του καπιταλισμού. Ταυτόχρονα *«οι υπηρεσίες υγείας (...) χρησιμεύουν και στη διατήρηση του εργατικού δυναμικού, αλλά παραλλήλως είναι και μηχανισμοί για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής με την παροχή έστω μιας μίνιμουμ φροντίδας στους ηλικιωμένους, τους ανήμπορους και τους μακροχρόνια άνεργους. Αυτές οι αμφισημίες αποκτούν άλλη βαρύτητα όταν το κεφάλαιο διαπιστώνει ότι το κόστος των κρατικών παροχών πλήττει το ποσοστό κέρδους του»*.[3]

Συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους

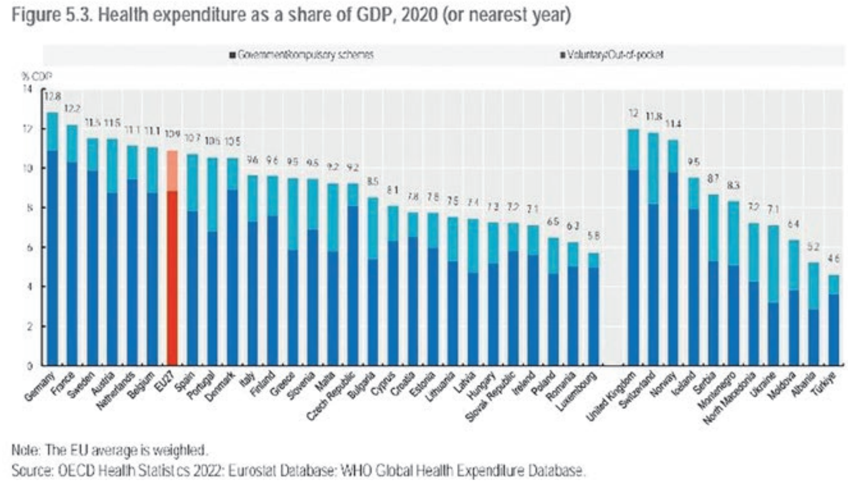
Μέσα στη σημερινή περίοδο της πολυκρίσης του συστήματος, το βάρβαρο πρόσωπο του καπιταλισμού φαίνεται καθαρά. Διεθνώς οι κυβερνήσεις μέσα από τις πολιτικές των ιδιωτικοποιήσεων στους τομείς της υγείας αφήνουν τα πιο ευάλωτα τμήματα του πληθυσμού χωρίς περίθαλψη: τους ηλικιωμένους, τα άτομα με αναπηρίες ή ζητήματα ψυχικής υγείας, τους πρόσφυγες και τους μετανάστες, τους ανέργους, τα τρανς άτομα.

Κατά τη διάρκεια των Μνημονιακών χρόνων στην Ελλάδα η κρατική χρηματοδότηση για τη δημόσια υγεία συρρικνώθηκε σημαντικά. Συγκεκριμενοποιήθηκε με κλεισίματα νοσοκομείων –άρα και μείωση των διαθέσιμων κλινών– μεί-

Γράφημα 1 – Νοσοκομειακές κλίνες ανά 1.000 άτομα πληθυσμού

ωση του αριθμού των υγειονομικών μέσω της μη αναπλήρωσης των θέσεων εκείνων που έβγαιναν σε σύνταξη. Έτσι τα νοσοκομεία από 140 που ήταν το 2008, το 2017 έφτασαν τα 123 και μαζί με αυτά καταργήθηκαν 9.000 κλίνες.[4] Η Ελλάδα διαθέτει από τις λιγότερες κλίνες ανά 1.000 κατοίκους στην Ευρωπαϊκή Ένωση –λειτουργούν 4,2 κλίνες ανά 1.000 κατοίκους όταν ο μέσος όρος στην ΕΕ είναι 4,6 ανά 1.000 κατοίκους και η Γερμανία διαθέτει 8/1.000.[5] Η εικόνα μείωσης νοσοκομειακών κλινών είναι σχεδόν καθολική στις χώρες του ΟΟΣΑ από το 2009 και μετά.[6] (γράφημα 1) Από τα δημόσια νοσοκομεία στην Ελλάδα, με βάση τα στοιχεία της ΠΟΕΔΗΝ, υπάρχουν 45 000 κενές οργανικές θέσεις υγειονομικού προσωπικού. Πλάι στις πολιτικές της μείωσης των κρατικών δαπανών για την υγεία πάει η ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα. Το 2020 οι κρατικές δαπάνες για την υγεία επί του ΑΕΠ είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ ενώ το μέγεθος των ιδιωτικών εξόδων του κάθε πολίτη της χώρας είναι από τα μεγαλύτερα αναλογικά. (γράφημα 2)

Γράφημα 2 – Δαπάνες Υγείας ως ποσοστό του ΑΕΠ

Οι Συμπράξεις Δημοσίου Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) προωθούνται εδώ και χρόνια σε όλα τα συστήματα υγείας. Η συσχέτιση μεταξύ του βαθμού ιδιωτικοποίησης των συστημάτων υγείας με τη χειρότερη πορεία στην πανδημία έγινε ολοφάνερη με δραματικό τρόπο. *«Μία αύξηση της τάξης του 10% στον ιδιωτικό τομέα συσχετίζεται με 4,3% αύξηση των κρουσμάτων COVID-19 και με 4,9% αύξηση στους θανάτους από COVID-19».*[7] Στην Ιταλία εκδηλώθηκε στην αρχή της πανδημίας με εκατόμβες νεκρών. Ο Βιτόριο Ανιολέτο, λοιμωξιολόγος, έδινε σε συνέντευξη του στην εφημερίδα *Εργατική Αλληλεγγύη* την εικόνα: *«Μία από τις αιτίες των δυσκολιών μας σήμερα είναι η ιδιωτικοποίηση του συστήματος υγείας. (...) Το 1981 (...) υπήρχαν 530 χιλιάδες κρεβάτια, τώρα έχουμε λιγότερα από 230.000 και αυτός ο αριθμός όλο και μειώνεται ενώ των ιδιωτικών αυξάνεται».*[8] Στην Ελλάδα από τους 199 αξονικούς τομογράφους που είναι συμβεβλημένοι με τον ΕΟΠΥΥ μόνο οι 48 ανήκουν στο δημόσιο, από τους 323 μαστογράφους μόνο οι 52 είναι σε δημόσια νοσοκομεία. Όσα προγράμματα «Φώφη Γεννηματά» για την πρόληψη του καρκίνου του μαστού και να εξαγγέλλει υποκριτικά η κυβέρνηση της Ν. Δημοκρατίας, η αλήθεια είναι σκληρή - ολόκληρες περιοχές της χώρας δεν καλύπτονται καν από άποψη εξοπλισμού για τις μαστογραφίες.

Λίγους μήνες νωρίτερα ξεδιπλώθηκε ένα πρωτοφανές απεργιακό κίνημα στις δομές υγείας της Βρετανίας που συνεχίζεται ακόμα και σήμερα.[9] Το 1960 αναλογούσαν περίπου 11 κλίνες ανά 1.000 κατοίκους (η καλύτερη αναλογία στην Ευρώπη). Το 2019 αυτή η αναλογία πέφτει στο 2,3/1.000 κατοίκους. Νοσηλευτές, διασώστες στα ασθενοφόρα, ειδικευόμενοι γιατροί του NHS απεργούν συστηματικά διεκδικώντας αυξήσεις μισθών πάνω από τον πληθωρισμό, προσλήψεις προσωπικού και ασφάλεια στα νοσοκομεία. Είναι χαρακτηριστικές οι δηλώσεις των απεργών απέναντι στη λάσπη που προσπαθεί να εξαπολύσει η κυβέρνηση των Τόριδων *«Είναι πιο πιθανό για τους ασθενείς να βρουν διαθέσιμο ασθενοφόρο τώρα που απεργούμε παρά τις ημέρες που δουλεύουμε»*. Ένα από τα μεγαλύτερα συνδικάτα νοσηλευτών που συμμετέχουν στις απεργίες –το Royal College of Nursing– προκήρυξε για πρώτη φορά απεργία ύστερα από 106 χρόνια. Μαζικές κινητοποιήσεις για την προάσπιση της δημόσιας υγείας οργανώνονται και στην Ισπανία. Στις 12 Φλεβάρη ένα εκατομμύριο διαδηλωτές κατέκλυσαν τους δρόμους της Μαδρίτης. Η μεγάλη εικόνα είναι κοινή, τα δημόσια συστήματα υγείας υποχρηματοδοτούνται και συρρικνώνονται από τις κυβερνήσεις, τμήματά τους ιδιωτικοποιούνται και την ίδια στιγμή οι εργαζόμενοι στην υγεία απαντούν με απεργιακές

κινητοποιήσεις κερδίζοντας στο πλευρό τους ολόκληρα τμήματα της κοινωνίας.

Στην Ελλάδα οι απεργιακές κινητοποιήσεις των υγειονομικών παίζουν καθοριστικό ρόλο για την κατάσταση της δημόσιας υγείας αλλά και για την ανοδική πορεία του εργατικού κινήματος τους τελευταίους μήνες. Ήδη από την αρχή της πανδημίας και την επιβολή του ανορθολογικού μέτρου της καραντίνας από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, οι υγειονομικοί έσπασαν τις απαγορεύσεις με απεργιακές συγκεντρώσεις στις πύλες των νοσοκομείων τους στις 7 Απρίλη του 2020. Έτσι άνοιξε ο δρόμος και της κατάκτησης μέτρων προστασίας μέσα στην πανδημία αλλά και των αγωνιστικών κινητοποιήσεων και από άλλα εργατικά κομμάτια μέσα στην καραντίνα.

Αντίσταση στις επιθέσεις

Η κυβέρνηση της ΝΔ πηγαίνοντας προς τις εκλογές προσπαθεί να περάσει τέσσερα μεγάλα χτυπήματα ιδιωτικοποίησης του ΕΣΥ που τα παρουσιάζει ως λύσεις σε μία σειρά από προβλήματα. Το πρώτο είναι η νοσηλεία ασθενών σε ιδιωτικές κλινικές για να λύσουν το πρόβλημα των ράντζων στα δημόσια νοσοκομεία. Τα σωματεία των υγειονομικών απάντησαν άμεσα ξεσκεπάζοντας τις προθέσεις της κυβέρνησης. Οι ιδιωτικές κλινικές θα λαμβάνουν ζεστό κρατικό χρήμα, οι ασθενείς θα βρίσκονται σε κίνδυνο και το δημόσιο σύστημα υγείας θα συνεχίζει να βρίσκεται υποστελεχωμένο. Οι ιδιωτικές κλινικές ξεδιαλέγουν τα ελαφρύτερα περιστατικά και λαμβάνουν διπλάσια αποζημίωση από τον ΕΟΠΥΥ για τις υπηρεσίες τους. Αν παρ' όλα αυτά η κατάσταση ενός ασθενή χειροτερέψει σε μία από αυτές τις κλινικές, τότε έχουν δικαίωμα να τους επιστρέψουν στα δημόσια νοσοκομεία.

Το δεύτερο είναι η ιδιωτικοποίηση της θεραπείας του παιδικού καρκίνου. Μέσα από τις συναλλαγές με τη Μ. Βαρδινογιάννη η κυβέρνηση θέλει να ιδιωτικοποιήσει τις παιδο-ογκολογικές κλινικές. Είναι οι κλινικές των νοσοκομείων «Αγ. Σοφία» και «Αγλαΐα Κυριακού» που αντιμετωπίζουν το 80% των περιστατικών καρκίνου σε όλη τη χώρα. Τα σωματεία των εργαζομένων στα δύο αυτά νοσοκομεία αντιδρούν. Ξεκίνησαν απεργιακές κινητοποιήσεις έχοντας στο πλευρό τους και τους συνοδούς και γονείς των μικρών ασθενών.

Το τρίτο είναι η προσπάθεια απόλυσης όλων των εργαζομένων στις υπηρεσίες σίτισης, καθαριότητας και φύλαξης των νοσοκομείων και η είσοδος εργολαβιών στα νοσοκομεία. Δεκάδες φορές τα σωματεία απέδειξαν ότι οι εργολάβοι κοστίζουν περισσότερο στον προϋπολογισμό, χειροτερεύουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τσακίζουν τις συνθήκες δουλειάς των εργαζομένων σε αυτές τις υπηρεσίες. Τέλος, ο νόμος που ψηφίστηκε το Δεκέμβρη του 2022 δίνει το δικαίωμα σε ιδιώτες γιατρούς να μπαίνουν στο ΕΣΥ και στους γιατρούς του ΕΣΥ να δουλεύουν και εκτός δημοσίου με σκοπό να λυθεί το ζήτημα της υποστελέχωσης αλλά και το ζήτημα των αυξήσεων στους γιατρούς του δημοσίου.

Το μπαράζ των απεργιακών κινητοποιήσεων στα δημόσια νοσοκομεία κατάφερε τα τελευταία χρόνια να κρατήσει στη δουλειά χιλιάδες συμβασιούχων υγειονομικών που η κυβέρνηση σκόπευε να απολύσει. Κράτησαν ανοιχτές ολόκληρες κλινικές αλλά και νοσοκομεία που η κυβέρνηση έβαλε στο μάτι. Τον Γενάρη του 2022 η κυβέρνηση ήθελε να κλείσει το παιδιατρικό νοσοκομείο Πεντέλης για να το μετατρέψει σε εμβολιαστικό κέντρο. Η προσπάθεια κατέρρευσε χάρη στις κινητοποιήσεις.

Τον Δεκέμβρη του 2022 η Μ. Γκάγκα, αναπληρώτρια υπουργός Υγείας, ανακοινώνει την πρόσθεση της κυβέρνησης να μετατρέψει μία σειρά από νοσοκομεία της Κρήτης σε κέντρα Υγείας. Λίγες βδομάδες αργότερα η ίδια βρέθηκε περικυκλωμένη μέσα στο νοσοκομείο της Ιεράπετρας από χιλιάδες διαδηλωτές. Ήταν από τα πρώτα μαζικότατα συλλαλητήρια που ξεδιπλώνονται έκτοτε σ' ολόκληρη την Κρήτη. Το φθινόπωρο του 2022 στο νοσοκομείο «Γεννηματάς» της Αθήνας οι παθολόγοι αποφασίζουν να σταματήσουν τις παράνομες υπερωρίες, προχωράνε σε επαναλαμβανόμενες στάσεις εργασίας και κάνουν γνωστό ότι οι ασθενείς κινδυνεύουν κάτω από την υποστελέχωση αλλά και την υπερπληρότητα που έφτανε στο 400%.

Ο ρόλος της αντικαπιταλιστικής αριστεράς είναι κρίσιμος σε όλες αυτές τις μάχες. Αρχικά, χάρη στις πρωτοβουλίες της αναπτύχθηκαν όλα αυτά τα βήματα. Στη συνέχεια καθόρισε τη γενίκευση τους κερδίζοντας ότι την ημέρα ψήφισης του νομοσχεδίου που ήθελε να ιδιωτικοποιήσει το ΕΣΥ, την 1η Δεκέμβρη του 2022, έγινε πανδημοσιοϋπαλληλική απεργία. Υπάρχει και ένα τρίτο στοιχείο όμως στο οποίο ο ρόλος της αντικαπιταλιστικής αριστεράς είναι πολύτιμος. Σ' αυτούς τους αγώνες βρίσκεται την ίδια στιγμή η απάντηση στο ερώτημα πώς μπορούμε να σώσουμε τη δημόσια υγεία και για ποια υγεία παλεύουμε. Μέσα από αυτές τις απεργιακές κινητοποιήσεις οι εργαζόμενοι μπορούν να συνειδητοποιήσουν ότι μόνο εκείνοι ξέρουν ποιος είναι ο ασφαλής τρόπος να λειτουργούν οι δομές υγείας και όχι οι κάθε λογής διοικητές-μάνατζερ, υπουργοί και «μεγάλοι ευεργέτες». Ότι δηλαδή έχουν στα χέρια τους και τη γνώση πώς πρέπει να είναι η υγεία για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλης της κοινωνίας αλλά και τη δύναμη για να το επιβάλουν απέναντι σε όποια κυβέρνηση και αν έχουμε. ■

Σημειώσεις

1. https://thenextrecession.wordpress.com/2022/09/11/life-expectancy-and-human-development-in-the-21st-century/
2. https://www.kathimerini.gr/world/561512518/koronoios-i-india-tha-exagei-okto-ekat-doseis-emvolion-ton-oktovrio/
3. "Καπιταλισμός Ζόμπι", Chris Harman, εκδ. Μαρξιστικό βιβλιοπωλείο, κεφάλαιο 5
4. Πανδημία covid 19: ο καπιταλισμός στη δύση του, εκδ. Σύγχρονη εποχή, τμήμα υγείας- πρόνοιας της ΚΕ του ΚΚΕ
5. Ourworldindata.org
6. Health at a glance 2021: OECD Indicators
7. Δες 1
8. Εργατική Αλληλεγγύη Νο 1414 18/3/2020
9. https://socialistworker.co.uk/news/rcn-nurses-strike-sees-big-picket-lines-and-solidarity

Οι εργάτες της Τέχνης διδάσκουν την Τέχνη της εξέγερσης

Το κίνημα των εργατών και των σπουδαστών της Τέχνης στους δρόμους

Ο Στέλιος Μιχαηλίδης παρουσιάζει το χρονικό του αγώνα που ξεκίνησε από ένα Προεδρικό Διάταγμα και συγκλονίζει όλους και όλες μας.

Το Κίνημα της Τέχνης συμπληρώνει περισσότερους από δύο μήνες κινητοποιήσεων και συνεχίζει.

Στις 17 Δεκέμβρη η υπογράφτηκε το Προεδρικό Διάταγμα 85/2022 σύμφωνα με το οποίο τα πτυχία των ανώτερων καλλιτεχνικών σχολών υποβαθμίζονται στο επίπεδο του απολυτηρίου λυκείου, καθιστώντας ανειδίκευτους εργάτες όλους τους απόφοιτους από το 2003 και μετά.

«Είναι κάτι που εξοργίζει όλον τον κόσμο που επί τρία χρόνια σπούδαζε κάθε μέρα σε τρομερά εντατικούς ρυθμούς στις "ανώτερες" δραματικές σχολές και σε σχολές χορού και κινηματογράφου» έλεγε η Αλεξάνδρα Μαρτίνη, σπουδάστρια σε δραματική σχολή, λίγο μετά την εξαγγελία του ΠΔ85, σε συνέντευξή της στην Εργατική Αλληλεγγύη.

«Την ίδια ώρα με τον νόμο Κεραμέως, ιδιωτικά κολέγια που συνεργάζονται με ξένα Πανεπιστήμια και έχουν πρόγραμμα σπουδών υποκριτικής δίνουν στους απόφοιτούς τους Bachelor, υψηλότερο δηλαδή τίτλο σπουδών απ' ό,τι για παράδειγμα το ίδιο το Εθνικό Θέατρο.

Το πιο άμεσο αποτέλεσμα είναι ότι όσοι θέλουν να εργαστούν στο Δημόσιο θεωρούνται ως ανειδίκευτοι εργάτες, παίρνοντας και τον αντίστοιχο μισθό. Αλλά προφανώς δεν είναι μόνο αυτό. Πρόκειται για απαξίωση των σπουδών μας και της Τέχνης μας, που ανοίγει τον δρόμο σε ένα συνολικότερο χτύπημα στα εργασιακά μας δικαιώματα, ενώ εδώ και χρόνια παλεύουμε για αναβάθμιση των σπουδών μας και για Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας. Αν στον Δημόσιο Τομέα θεωρούμαστε απόφοιτοι Λυκείου, στον Ιδιωτικό Τομέα η διαπραγμάτευση για ΣΣΕ και για τις αποδοχές μας θα είναι με ακόμα χειρότερους όρους».[1]

Ταυτόχρονα, μέσα στο ΠΔ85, κρύβεται η επίθεση του Μητσοτάκη και στα δημόσια πανεπιστήμια: *«Σύμφωνα με το Άρθρο 7 του ΠΔ85, τα πτυχία κολεγίων νομιμοποιούνται ως Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης ανοίγοντας έτσι το*

Διαδήλωση μπροστά στο Αρχαιολογικό Μουσείο

δρόμο για την κατάργηση του Άρθρου 16, που κατοχυρώνει την Δημόσια Δωρεάν ανώτατη εκπαίδευση. Δε θα αφήσουμε να κάνουν το ΠΔ85 δούρειο ίππο για την κατάργηση της δημόσιας και δωρεάν Παιδείας» τονίζουν οι φοιτητές/ριες του ΣΕΚ στις Σχολές. *«Η λύση δεν είναι να ιδιωτικοποιήσουμε την Παιδεία για να έχουμε ίσα δικαιώματα στα πτυχία, η λύση είναι να κρατικοποιηθούν οι ιδιωτικές σχολές, να φτιαχτεί δημόσιο πανεπιστήμιο παραστατικών τεχνών, να καταργηθούν οι ταξικοί φραγμοί».*[2]

Το Προεδρικό Διάταγμα 85 έγινε η αφορμή για να ξεδιπλωθεί ένα κίνημα που ανατίναξε τις οποιεσδήποτε κυβερνητικές προσδοκίες για μια «ομαλή» προεκλογική περίοδο –όσο ομαλή μπορούσε να είναι δεδομένης της πολιτικής κρίσης και των σκανδάλων. Ωστόσο οι διεκδικήσεις δεν περιορίζονται στην αντιπαράθεση με το Προεδρικό Διάταγμα. *«Αντιλαμβανόμαστε πως το ΠΔ85 αποτελεί αφορμή αγώνα για όλες τις χρονιές παθογένειες στο χώρο της τέχνης. Πίσω από το αίτημα απόσυρσής του κρύβεται όλη η αγωνία για τις σπουδές μας, τον τρόπο εργασίας μας, τον τρόπο που παράγουμε και δημιουργούμε. Αντιλαμβάνομαστε την μάχη για Δημόσια και Δωρεάν Ανώτατη Πανεπιστημιακή Καλλιτεχνική Εκπαίδευση σε άμεση σύνδεση με τον αγώνα για την διεκδίκηση των εργασιακών μας δικαιωμάτων και της υπογραφής συλλογικών συμβάσεων»* θα πουν στη συνέχεια οι εργαζόμενοι/ες της Τέχνης στην πρώτη ανακοίνωση της Κατάληψης του Θεάτρου Ρεξ.

Πρώτοι ξεκίνησαν οι σπουδαστές/ριες της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου που κατέλαβαν τη σχολή τους στις 22 Δεκέμβρη. Ακολούθησαν οι καταλήψεις του ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας και της Δραματικής Σχολής του ΚΘΒΕ (10/1). Λίγες μέρες μετά ξεκίνησε η κατάληψη στην Κρατική Σχολή Ορχηστρικής Τέχνης. Ταυτόχρονα οι σπουδαστές/ριες στις περισσότερες ιδιωτικές σχολές θεάτρου και χορού ξεκίνησαν αποχή από τα μαθήματα.

Διαρκείας

Από νωρίς γινόταν ξεκάθαρο ότι θα είναι ένας αγώνας διαρκείας και το πιο δυνατό όπλο σε έναν τέτοιο αγώνα είναι αυτό της απεργίας. *«Είναι προφανές ότι δεν σκοπεύουν να δώσουν δημόσια και δωρεάν καλλιτεχνική Παιδεία, ούτε προφανώς οι παραγωγοί να συνάψουν Συλλογική Σύμβαση Εργασίας. Εμείς όμως μπορούμε να τους το επιβάλουμε. Δεν αρκούν μόνο οι πορείες. Χρειάζεται να ξεκινήσουμε με μια απεργία που θα παγώσουν τα πάντα, με απεργιακές φρουρές σε κάθε θέατρο και χώρο Πολιτισμού και αν χρειαστεί να συνεχίσουμε σε διαρκείας»* έλεγε ο Αλέξανδρος Μαρτζούκος, μέλος του Δ.Σ του ΣΕΗ με την Ανατρεπτική Συσπείρωση Ηθοποιών.

Βήμα κλιμάκωσης ήταν η 48ωρη απεργία 1 και 2 Φλεβάρη. Η συμμετοχή ξεπέρασε κάθε προσδοκία. Δεκάδες θεατρικές παραστάσεις, γυρίσματα σήριαλ, συναυλίες αναβλήθηκαν. Την πρώτη ημέρα της απεργίας έγινε μια μαζική γενική συνέλευση του Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών στην οποία η πρόταση για απεργία διαρκείας που κατατέθηκε από τα σχήματα της αντικαπιταλιστικής αριστεράς (Ανατρεπτική Συσπείρωση Ηθοποιών και Συνέλευση Αγωνιζόμενων Ηθοποιών) συγκέντρωσε σχεδόν τις μισές ψήφους της συνέλευσης και μειοψήφησε για μόλις 20 ψήφους. Στο συλλαλητήριο που πλημμύρισε το Σύνταγμα τη δεύτερη μέρα της απεργίας η πρόταση περί απεργίας διαρκείας ήταν στο κέντρο των συζητήσεων.

«Πρέπει να πάμε για διαρκή απεργία. Πρέπει να ξεκινήσουμε μια κατά μέτωπο επίθεση, χωρίς υποχώρηση. Αυτό ζητάει ο κόσμος, φάνηκε χτες στη συνέλευση και φαίνεται σήμερα και στο δρόμο» δήλωνε ο ηθοποιός και σκηνοθέτης Βασίλης Κουκαλάνι στην Εργατική Αλληλεγγύη. Ακόμα κι αν δεν είχε αποφασιστεί η απεργία διαρκείας, οι ηθοποιοί έβγαιναν από τη 48ωρη με νέα απεργιακή συνέχεια. Η πρόταση των παρατάξεων ΑΕΝΑΗ (πρόσκειται στο ΣΥΡΙΖΑ), ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ (ανεξ.), ΔΕΗ (πρόσκειται στο ΚΚΕ) που πλειοψήφησε οριακά στη συνέλευση, προκήρυσσε 24ωρη απεργία στις 8/2.

Η 8η Φλεβάρη είχε μπει ως ημερομηνία ορόσημο καθώς οι καθηγητές/ριες του Εθνικού Θεάτρου είχαν θέσει ως προθεσμία για ικανοποίηση των αιτημάτων. Σε αντίθετη περίπτωση –όπως κι έγινε– θα δήλωναν ομαδική παραίτηση.

Καθ' οδόν για την απεργία της 8ης Φλεβάρη ήρθαν και τα επόμενα βήματα κλιμάκωσης δίνοντας νέα ώθηση στο κίνημα. Μόλις δυο μέρες μετά τη 48ωρη απεργία, στις 4/2, οι σπουδαστές/ριες των δραματικών σχολών κατέλαβαν το ιστορικό Κτήριο Τσίλλερ του Εθνικού Θεάτρου στην οδό Αγ. Κωνσταντίνου. Το βράδυ πριν τις 8 Φλεβάρη εργαζόμενοι/ες της Τέχνης ακολουθούν το παράδειγμα των σπουδαστών/ριών και με το που τελειώνουν οι βραδινές παραστάσεις καταλαμβάνουν και το άλλο εμβληματικό θέατρο του Εθνικού, το Ρεξ, στην

Πανεπιστημίου. Η ύπαρξη δυο μεγάλων καταλήψεων που λειτουργούν ως κέντρα αγώνα στις δύο πλευρές της Ομόνοιας είναι καθοριστική για τη συνέχεια του κινήματος.

Το Ρεξ και το Τσίλλερ, μαζί με τη μαζικότητα της απεργίας στις 8/2, τον αντίκτυπο της παραίτησης των διδασκόντων του Εθνικού Θεάτρου (και των συναδέλφων τους του ΚΘΒΕ την επόμενη μέρα), το άπλωμα των καταλήψεων πανελλαδικά –του Βασιλικού Θεάτρου στη Θεσσαλονίκη, του Απόλλων στην Πάτρα– αλλά και η μαζική συμπαράσταση με τους χιλιάδες που από την πρώτη μέρα σπεύδουν να αγκαλιάσουν τις εκδηλώσεις των καταλήψεων, επιβεβαίωσαν εκ νέου τη δυναμική του κινήματος και τη διάθεση των καλλιτεχνών για ανυποχώρητο αγώνα διαρκείας.

Υπό αυτή την πίεση η ηγεσία του ΣΕΗ αναγκάστηκε να καλέσει νέα έκτακτη γενική συνέλευση για τη Δευτέρα 13/2. Αποδείχτηκε η μαζικότερη συνέλευση του Σωματείου εδώ και δεκαετίες. Το Βεάκη γέμισε από περισσότερα από 600 τακτικά μέλη του σωματείου αλλά και πολλές δεκάδες ακόμα νέους ηθοποιούς, «προστατευόμενα»μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου, μαζί με σπουδαστές/ριες των δραματικών σχολών. Σε μια πολύ ζωντανή και πολωμένη διαδικασία, ένα ήταν το ζήτημα πάνω στο οποίο τοποθετούνταν οι ομιλητές/ριες: Αν το σωματείο θα προχωρήσει σε πενθήμερη απεργία με νέα συνέλευση για την ανανέωσή της (πρόταση της Ανατρεπτικής Συσπείρωσης Ηθοποιών, της Συνέλευσης Αγωνιζόμενων Ηθοποιών και των καταλήψεων), ή θα περιοριστεί σε συνέχεια με μια 24ωρη απεργία (πρόταση διοίκησης ΣΕΗ ΑΕΝΑΗ-Από Κοινού και ΔΕΗ με ξεχωριστό πλαίσιο). Ο εξώστης είχε γεμίσει από τους ηθοποιούς και τους σπουδαστές/ριες που συμμετέχουν στις καταλήψεις των θεάτρων και των δραματικών σχολών. Οι παρεμβάσεις τους –που απαίτησαν την κλιμάκωση με απεργία διαρκείας– το μήνυμα των ηθοποιών από τη Θεσσαλονίκη που

Από τη συνέλευση του ΣΕΗ στις 21 Φλεβάρη. Στο βήμα ο Αλέξανδρος Μαρτζούκος από την Ανατρεπτική Συσπείρωση Ηθοποιών.

διατύπωναν το ίδιο αίτημα, καθώς και η ανακοίνωση ότι παραιτούνται και οι καθηγητές/ριες του ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας, διακόπηκαν πολλές φορές από τα χειροκροτήματα και τις ζητωκραυγές.

Στην πολύωρη συζήτηση που ακολούθησε, οι μεν ομιλητές που τάσσονταν με την πρόταση της διοίκησης του σωματείου προεξοφλούσαν την αποτυχία μιας πολυήμερης απεργίας, αναφέροντας ως ιδιαιτερότητα των ηθοποιών τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει κάθε κλάδος εργαζομένων όταν καλείται να βγει σε απεργία διαρκείας: το οικονομικό κόστος, τις ρήτρες που έχουν ηθοποιοί οι οποίοι εργάζονται μέσω συμβάσεων έργου κλπ. Οι δε που τάσσονταν με την πρόταση των καταλήψεων και των ΑΣΗ-ΣΑΗ για πενθήμερη απεργία με την προοπτική συνέχειας, απαντούσαν βασισμένοι στην πολύτιμη εμπειρία του εργατικού κινήματος: τη δυνατότητα απεργιακών φρουρών και απεργιακού ταμείου, άλλα παραδείγματα εργατικών αγώνων διαρκείας, θύμιζαν την αγωνιστική δυναμική που έχει ξεδιπλωθεί το τελευταίο διάστημα.

Πλειοψήφησε η πρόταση για στάση εργασίας την Τετάρτη 15/2, 24ωρη απεργία την Παρασκευή 17/2 και νέα συνέλευση για τη συνέχεια.

Σημαντικό ρόλο στην απόφαση έπαιξε το γεγονός ότι ο Μητσοτάκης αναγκάστηκε να προγραμματίσει συνάντηση με τους εκπροσώπους των σωματείων του κλάδου στις 15/2. Εκείνη η μέρα αποδείχτηκε σταθμός όχι τόσο γιατί ήταν η ημέρα της συνάντησης τον Μητσοτάκη, όσο γιατί ενώθηκαν δύο μεγάλα ποτάμια. Οι καλλιτέχνες και οι εκπαιδευτικοί που πραγματοποιούσαν μια από τις μεγαλύτερες απεργίες τους τα τελευταία χρόνια. Ο Μητσοτάκης στη συνάντηση υποσχέθηκε ότι θα φέρει νομοθετική ρύθμιση τις επόμενες ημέρες. *«Μέχρι να τη δούμε συνεχίζουμε τον αγώνα»* απάντησαν οι εκπρόσωποι του κλάδου. Κι όταν αυτή ήρθε διέλυσε και τις όποιες αυταπάτες μπορεί να υπήρχαν για τη συνάντηση της 15ης Φλεβάρη.

Η αρχή έγινε από τις ίδιες τις καταλήψεις. Το Σάββατο 18/2, η Αγίου Κωνσταντίνου για άλλη μια φορά ήταν γεμάτη με κόσμο, στη ραπ συναυλία έξω από το κατειλημμένο Τσίλλερ. Βασικό θέμα συζήτησης ήταν η Κοινή Υπουργική Απόφαση που ανακοίνωσε το προηγούμενο βράδυ ο Μητσοτάκης. Από το πρωί στις καταλήψεις και τα σωματεία γίνονταν ενημερώσεις και συζητήσεις σχετικά με τα όσα περιλαμβάνει. Μέχρι που αντιπροσωπεία της Κατάληψης Ρεξ ανέβηκε στη σκηνή της συναυλίας και ανακοίνωσε: *«Η ΚΥΑ είναι μια κοροϊδία! Δεν υποχωρούμε–Κλιμακώνουμε!... Καλούμε όλα τα εργατικά σωματεία, τους φοιτητι-*

κούς συλλόγους, τις συλλογικότητες να συνταχθούν μαζί μας σε κοινό αγώνα». Η συγκέντρωση αμέσως ξέσπασε σε ζητωκραυγές, χειροκροτήματα και συνθήματα. Ήδη οι σπουδαστές/ριες της Κατάληψης Τσίλλερ είχαν απορρίψει την ΚΥΑ χαρακτηρίζοντάς την «Προεκλογικό σκουπίδι». *«Για να το πούμε απλά. Η ΚΥΑ αυτή δεν ικανοποιεί ούτε στο ελάχιστο το αίτημα του αγώνα μας»* απάντησε μεταξύ άλλων το ΣΕΗ. *«Δυστυχώς η κοινή λογική και η αδιαπραγμάτευτη πολιτική μας θέση… δεν μας επιτρέπουν να αξιολογήσουμε θετικά το συγκεκριμένο –προχειρογραμμένο– προσχέδιο ΚΥΑ»* δήλωσε μεταξύ άλλων το Σωματείο Εργαζομένων στο Χώρο του Χορού.

Στη Γενική Συνέλευση του ΣΕΗ που έγινε το βράδυ της Τρίτης 21/2 στο Θέατρο Ακροπόλ, το σύνολο των τοποθετήσεων απέρριπταν την ΚΥΑ που έφερε ο Μητσοτάκης. Ωστόσο οι παρατάξεις που διοικούν το ΣΕΗ δεν πρότειναν καμία απεργιακή κλιμάκωση, παρά μόνο την εξουσιοδότηση του ΔΣ για κήρυξη απεργίας όποτε αυτό αποφασίσει. Σε μια εξάωρη συνέλευση με περισσότερους από 400 ηθοποιούς και πάνω από 40 τοποθετήσεις, η πρόταση αυτή έλαβε 180 ψήφους και ξανά πλειοψήφησε οριακά. Πήρε μόλις 23 ψήφους περισσότερες έναντι της μόνης πρότασης που μίλαγε για ουσιαστική κλιμάκωση του αγώνα, αυτής των παρατάξεων της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, Ανατρεπτική Συσπείρωση Ηθοποιών και Συνέλευση Αγωνιζόμενων Ηθοποιών και των καταλήψεων, για τριήμερη απεργία 24-26/2 με νέα γενική συνέλευση στις 26/2 για την ανανέωσή της. Στην κατεύθυνση της αποκλιμάκωσης κινήθηκε και η πρόταση της ΔΕΗ που πρότεινε μια στάση εργασίας την Πέμπτη 23/2 και νέα γενική συνέλευση την Τρίτη 28/2.

Η διοίκηση του ΣΕΗ δεν μπόρεσε να αποφύγει τις πιέσεις για κλιμάκωση, παρότι έκανε ό,τι μπορούσε. Θέλοντας να διαμορφώσει ένα διαφορετικό κλίμα από αυτό των δύο προηγούμενων συνελεύσεων, επέτρεψε την είσοδο σε μόλις 30 σπουδαστές/ριες, εφαρμόζοντας απαγόρευση εισόδου ακόμα και σε σωματεία που πήγαν να εκφράσουν την αλληλεγγύη τους. Παρ' όλα αυτά πλήθος τοποθετήσεων καλούσαν σε νέες απεργίες του κλάδου, επιχειρηματολογούσαν για απεργία διαρκείας, απαντούσαν στα επιχειρήματα που προέτασσαν τις δυσκολίες συνέχισης της μάχης. *«Όσες τρικλοποδιές και αν προσπαθούν να βάλουν οι ηγεσίες στον αγώνα μας, δεν θα τα καταφέρουν. Θα νικήσουμε!»* υπογράμμιζε η Ανατρεπτική Συσπείρωση Ηθοποιών σε ανακοίνωσή της μετά τη συνέλευση.

«Σε μια εποχή που οι μετριοπαθείς φωνές λένε ότι πρέπει να πάμε με άλλου τύπου δράσεις, η ιστορία μας έχει δείξει πως ο μόνος αποτελεσματικός τρόπος διεκδίκησης είναι οι απεργίες. Κι όταν το ζήτημα είναι τόσο σοβαρό, οι απεργίες διαρκείας» σχολίαζε ο Αντώνης Αντωνάκος, μέλος της Ανατρεπτικής Συσπείρωσης Ηθοποιών σε συνέντευξή του στην Εργατική Αλληλεγγύη. *«Οι σπουδαστές/ριες κινούνται σε αυτή τη λογική κι από την πρώτη στιγμή που τους δόθηκε ο λόγος στις συνελεύσεις μας ζήτησαν την έμπρακτη στήριξη του κλάδου με απεργία διαρκείας. Είναι αλήθεια ότι ο κλάδος δεν έχει κατέβει ξανά σε τόσες απεργίες μέσα σε ένα μήνα, αλλά δεν είναι αρκετό. Ακόμα και η συνάντηση των συνδικαλιστών με τον Μητσοτάκη έγινε μετά από την πίεση που έβαλαν οι απεργίες και οι διαδηλώσεις. Η κυβέρνηση μας εμπαίζει. Τόσο μετά την τροπολογία τον Γενάρη όσο και μετά την πρόσφατη ΚΥΑ συνεχίζει να θεωρεί τα πτυχία μας ως δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το κίνημα αυτό πρέπει να συνεχιστεί μέχρι τα αιτήματά μας να γίνουν δεκτά στο 100%».*

Την επόμενη ημέρα η Κατάληψη του Ρεξ συμμετείχε στην απεργιακή διαδήλωση των υγειονομικών. *«Δεν υπάρχει άλλος δρόμος πέρα από το να ενώσουμε τους αγώνες μας, οι υγειονομικοί, οι δάσκαλοι, οι καλλιτέχνες. Ή τώρα ή ποτέ. Είμαστε σε κινητοποιήσεις πολύ καιρό, με απεργίες και καταλήψεις. Έχουμε ξεπεράσει τις 15 καταλήψεις και συνεχίζουμε. Καλούμε να ακολουθήσουν και άλλοι φοιτητικοί σύλλογοι και άλλα σωματεία και να κατέβουμε όλοι μαζί στο δρόμο»* δήλωνε στην Εργατική Αλληλεγγύη ο Ιάκωβος, ηθοποιός που βάδισε πίσω από το πανό του Ρεξ. Νέες διαδηλώσεις έγιναν την Πέμπτη 23/2 σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Πάτρα, μπροστάρισσες τις καταλήψεις και συμμετοχή των σωματείων του κλάδου.

Την Παρασκευή 24/2, ένα ακόμα εμβληματικό θέατρο στο κέντρο της Αθήνας πέρασε στα χέρια των εξεγερμένων καλλιτεχνών. Εργαζόμενες/οι και σπουδάστριες/ές από τον χώρο του χορού, έχοντας τη στήριξη του σωματείου τους, προχώρησαν σε κατάληψη του Θεάτρου Ολύμπια, την παλιά Λυρική στην Ακαδημίας. Την Παρασκευή ξεκίνησε 3ήμερη κατάληψη της Μονής Λαζαριστών και της Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών στη Θεσσαλονίκη από ηθοποιούς του ΚΘΒΕ.

Καταλήψεις

Το άπλωμα των καταλήψεων δεν περιορίζεται στα θέατρα. Το κίνημα των καλλιτεχνών έχει ξεσηκώσει ντόμινο καταλήψεων και στα δημόσια ΑΕΙ. Η ΑΣΚΤ βρίσκεται για τρίτη εβδομάδα υπό κατάληψη, ενώ κατειλημμένα είναι επίσης τα τμήματα Θεάτρου, Φιλολογίας, Ψυχολογίας, Μουσικών Σπουδών, Κινηματογράφου του ΑΠΘ, το τμήμα Θεατρικών, Παραστατικών και Ψηφιακών Τεχνών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Φλώρινας, το Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας στην Κέρκυρα. Σε καταλήψεις βρίσκονται και καλλιτεχνικά σχολεία σε όλη τη χώρα. Οι φοιτητές/ριες του ΣΕΚ στις Σχολές δίνουν όλες τους τις δυνάμεις για να απλωθούν κι άλλο οι καταλήψεις στα ΑΕΙ. *«Αυτός ο αγώνας είναι κοινός, δεν είναι απλά αγώνας συμπαράστασης. Το φοιτητικό κίνημα μπορεί να πιάσει το κόκκινο νήμα της έκρηξης του καλλιτεχνικού κλάδου και να κλιμακώσουμε όλοι μαζί ενάντια στη κυβέρνηση που θέλει να διαλύσει την*

Τέχνη, τον Πολιτισμό, και την Παιδεία» υπογραμμίζουν.

Δεν είναι υπερβολή λοιπόν όταν μιλάμε για εξέγερση των εργαζόμενων και σπουδαστών/ριών της Τέχνης. Μια εξέγερση με υπόβαθρο. Βγαίνοντας από τη συνάντηση με τον Μητσοτάκη, ο Θάνος Παπαδόγιαννης, εκπρόσωπος των σπουδαστών/ριών του Εθνικού, φρόντισε να το θυμίσει: *«Στη συνάντηση έγινε πολύ ξεκάθαρο ότι αυτός ο αγώνας ξεκίνησε με τον κόβιντ, με τον Λιγνάδη, με όλα όσα έχουμε βιώσει εδώ και τρία χρόνια. Ο αγώνας συνεχίζεται»*.

Χιλιάδες εργαζόμενοι/ες της Τέχνης, από την αρχή της πανδημίας και το κλείσιμο των χώρων του πολιτισμού ήρθαν αντιμέτωποι με τη φτώχεια και την ανεργία. Βγήκαν στο δρόμο διεκδικώντας να μη φορτωθούν τα βάρη της κρίσης που δημιούργησε η καραντίνα. Τα αιτήματά τους δεν ήταν μόνο οικονομικά. Η μάχη ενάντια στον σεξισμό ήταν ταυτόχρονη. Οι καταγγελίες σε βάρος του Λιγνάδη, του Φιλιππίδη και άλλων έβγαλαν ακόμα περισσότερους/ες στον αγώνα. Μεγάλο κομμάτι του κλάδου γνώρισε μια ραγδαία ριζοσπαστικοποίηση. Το ξήλωμα του Λιγνάδη, η παραπομπή του σε δίκη, η κρίση που προκάλεσε στην κυβέρνηση, έδωσε αυτοπεποίθηση σε εργάτες/ριες και σπουδαστές/ριες της Τέχνης.

Έγινε σύνθημα το «ΣΕΗ σε κάθε βιαστή». Τα σωματεία μαζικοποιήθηκαν. Στις εκλογές του ΣΕΗ το 2016 είχαν ψηφίσει 449 άτομα. Το 2018, 539 άτομα. Το 2020 ο αριθμός εκτοξεύτηκε στα 1500 άτομα και παρέμεινε σε παρόμοια επίπεδα στις εκλογές του 2022. Αλλά δεν είναι μόνο το ΣΕΗ, παρότι αποτελεί σημείο αναφοράς λόγω του μεγέθους και της ιστορίας του. Φτιάχτηκαν νέα σωματεία όπως το «Κάτω από τη σκηνή» που οργανώνει τεχνικούς θεάτρου. Άλλα, όπως το ΣΤΑΖΟΕ (τεχνικοί σε οπτικοακουστικά θεάματα), ενεργοποιήθηκαν περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη φορά στην ιστορία τους. Και οι δραματικές σχολές που αποτέλεσαν τη θρυαλλίδα του τωρινού ξεσηκωμού βρίσκονται σε κίνηση από εκείνη την περίοδο. Οι σπουδαστές/ριες της δραματικής σχολής του Εθνικού είχαν πρωτοστατήσει στις καταγγελίες εναντίον του Λιγνάδη. Στην απεργιακή 8 Μάρτη του 2020 ένα από τα πιο μαζικά και ζωντανά μπλοκ ήταν αυτό των σπουδαστών/ριών της σχολής θεάτρου «δήλος».

Υπό αυτές τις συνθήκες διαμορφώθηκε μια νέα γενιά εργαζόμενων στον κλάδο, ριζοσπαστικοποιημένη, με πρόσφατη αλλά πολύτιμη εμπειρία σε αγώνες, με αυτοπεποίθηση, όρεξη και οργή γιατί καλείται να εργαστεί και να επιβιώσει μέσα στις πιο επισφαλείς συνθήκες.

Αυτός είναι ο κόσμος που έχει μπει στα κατειλημμένα θέατρα. Η Κατάληψη του Ρεξ έχει ήδη συμπληρώσει τρεις εβδομάδες και μπορεί να αναφερθεί σαν χαρακτηριστικό παράδειγμα, καθώς συσπειρώνει κατά κύριο λόγο εργαζόμενους/ες του χώρου των Τεχνών. Από την πρώτη συνέλευση της κατάληψης ήταν καθαρός ο προσανατολισμός. Κέντρο αγώνα και δράσεων προκειμένου να κερδηθεί ολόκληρος ο κλάδος στην ανάγκη απεργίας διαρκείας, με σταθερή απεύθυνση στο ΣΕΗ και τα υπόλοιπα εργατικά σωματεία κι άνοιγμα για κοινή δράση και συντονισμό με ευρύτερα κομμάτια της εργατικής τάξης. Ο ρόλος των συντρόφων/ισσών του ΣΕΚ και συνολικά της επαναστατικής αριστεράς που συμμετέχουν στις διαδικασίες της κατάληψης είναι σημαντικός σε αυτή την κατεύθυνση. Αλλά καθοριστική είναι η ύπαρξη όλου αυτού του κόσμου που μπαίνει στη μάχη με προχωρημένες ιδέες που τις ξεκαθαρίζει όλο και περισσότερο.

Γιατί η ηγεσία του ΣΕΗ αρνείται την κλιμάκωση του αγώνα; Τι σημαίνει συνδικαλιστική γραφειοκρατία; Τα εμπόδια μπαίνουν από κάποιους μεγαλοηθοποιούς ή παίζει ρόλο η στρατηγική της ρεφορμιστικής αριστεράς στο συνδικάτο; Πώς θα κερδίσουμε περισσότερο κόσμο στην προοπτική της απεργίας διαρκείας; Πώς θα επιτύχουμε καλύτερο συντονισμό με τους υπόλοιπους κλάδους εργαζομένων; Πρόκειται για ζητήματα που αποτελούν διαρκές αντικείμενο συζήτησης, στις συνελεύσεις, στις περιφρουρήσεις, στις εκδηλώσεις της κατάληψης.

Ενδεικτικό το θέμα της εκδήλωσης που οργανώθηκε στο Ρεξ την Τετάρτη 1/3 για «Το δικαίωμα στην απεργία», σε μια προσπάθεια να απαντηθούν όλοι δισταγμοί και οι δυσκολίες που προβάλλονταν στις συνελεύσεις του ΣΕΗ. *«Ενώ ο αγώνας κλιμακώνεται με δεκάδες καταλήψεις καλλιτεχνικών σχολών και θεάτρων σε όλη την Ελλάδα, η απεργιακή κλιμάκωση του κλάδου παραμένει ζητούμενο. Η συζήτηση γύρω από το νόημα και τη δύναμη της απεργίας έχει ανοίξει στις γενικές συνελεύσεις των σωματείων, ενώ η άποψη για την ανάγκη μιας απεργίας διαρκείας προτείνεται ως το μόνο λογικό επόμενο βήμα απέναντι σε λογικές αποθάρρυνσης και αποκλιμάκωσης του αγώνα. Τι ισχύει λοιπόν νομικά; Τι έχει συμβεί στο παρελθόν; Οι απεργίες έχουν νόημα; Φέρνουν αποτελέσματα; Νικούν; Ελάτε να συζητήσουμε όλα αυτά την Τετάρτη 1/3 στις 18.30 στο κατειλλημενο Ρεξ. Συζητούν μαζί μας νομικοί, εργαζόμενοι/ες στα σχολεία, τα νοσοκομεία, την e-food. Ας μοιραστούμε τις εμπειρίες, τις αγωνίες, τους αγώνες μας»* έλεγε το κάλεσμα.

Είναι ένας αγώνας που είναι σε πλήρη εξέλιξη και θα συνεχίζει να είναι με την κυκλοφορία αυτού του τεύχους του Σοσιαλισμός από τα Κάτω. Επομένως δεν υπάρχει πιο ταιριαστό κλείσιμο γι' αυτό το άρθρο από την προοπτική που βάζει η Ανατρεπτική Συσπείρωση Ηθοποιών:

«Μέσα στην προεκλογική περίοδο δεν αναστέλλουμε, αντίθετα κλιμακώνουμε τους αγώνες μας για να εξασφαλίσουμε ότι θα ανατραπεί κάθε αντιλαϊκή πολιτική και κάθε κυβέρνηση που την υπηρετει, και δεν θα σταματήσουμε μέχρι να κερδίσουμε όλα όσα διεκδικούμε». ■

Σημειώσεις

1. https://ergatiki.gr/article.php?id=26905&issue=1553
2. https://ergatiki.gr/article.php?id=27114&issue=1560

Αντιφασιστική πορεία στα Πετράλωνα, δέκα χρόνια από τη δολοφονία του Σαχζάτ Λουκμάν

Τα εγκλήματα των κλειστών συνόρων

Ο Μητσοτάκης έχει κάνει τον ρατσισμό στρατηγική επιλογή της κυβέρνησής του. Ο Γιώργος Πίττας ξεσκεπάζει τα ψέματα και αναδεικνύει τη σημασία της Διεθνούς Μέρας Δράσης στις 18 Μάρτη.

«Ποτέ ξανά δεύτερη φορά στην συμφορά. Καήκαμε το 2015, πάθαμε και μάθαμε ας μην καούμε το 2023. Αν αναλογιστείτε τι συνέβη από τον Φεβρουάριο-Μάρτιο του 2020 όταν βρεθήκαμε αντιμέτωποι με μια οργανωμένη εισβολή μεταναστών στα σύνορα του Έβρου... Είχαμε διπλή αποστολή... Να προστατεύουμε τα σύνορά μας που είναι και εξωτερικά της Ευρώπης... Έχουμε δρόμο μπροστά μας. Αυτό που γνωρίζουμε από την εμπειρία μας στην Ελλάδα είναι ότι η διαχείριση των συνόρων είναι μέρος της λύσης. Όχι μόνο ο φράχτης αλλά και άλλες εναλλακτικές. Και αν δεν πάρουμε αποφάσεις θα αντιμετωπίσουμε και μια νέα ανθρωπιστική κρίση. Γνωρίζοντας, ότι είναι δύσκολο να περάσουν οι άνθρωποι αυτοί θα το σκεφτούν διπλά να το προσπαθήσουν».

Αυτή είναι η ρατσιστική ατζέντα της Νέας Δημοκρατίας όπως ο ίδιος ο Μητσοτάκης την παρουσιάζει, στις προεκλογικές του ομιλίες και συνεντεύξεις, τι ειρωνεία, μια από αυτές σε έλληνες μετανάστες στο Μόναχο. Η απόλυτη αντιστροφή της πραγματικότητας. Το 2015, η χρονιά που τα νησιά του Αιγαίου έγιναν διεθνές σύμβολο αλληλεγγύης δίνοντας ζωή και ελπίδα σε πάνω από ένα εκατομμύριο πρόσφυγες από την Συρία και το Αφγανιστάν που πέρασαν στην Ευρώπη, καταγράφεται ως «εισβολή» που «έκαψε» την Ελλάδα. Ως «θεραπεία» της ανθρωπιστικής κρίσης τότε των πολέμων και σήμερα του σεισμού και των πολέμων παρουσιάζονται οι φράχτες και «άλλες εναλλακτικές». Δηλαδή, τα δολοφονικά pushback, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και οι αθρόες απελάσεις-ώστε *«γνωρίζοντας, ότι είναι δύσκολο να περάσουν οι άνθρωποι αυτοί θα το σκεφτούν διπλά να το προσπαθήσουν»*.

Είναι τόσο άγρια η ρατσιστική ατζέντα που εφαρμόζει ο Μητσοτάκης ώστε ο επικεφαλής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της Φρόντεξ, του μηχανισμού

που συγκρότησε η ίδια η ΕΕ για να σταματάει τους πρόσφυγες, έχει προτείνει από πέρυσι η Φρόντεξ να σταματήσει να λειτουργεί στην Ελλάδα λόγω των *«κατά συρροή καταχρήσεων από τις ελληνικές αρχές»*. Γιατί καθώς *«διώχνουν συστηματικά τους μετανάστες στα θαλάσσια και στα χερσαία σύνορα, τους απαγορεύουν την πρόσβαση στην προστασία, διαχωρίζουν τα παιδιά από τους γονείς τους και αντιμετωπίζουν τους μετανάστες με εξευτελιστικό τρόπο»*. Την είδηση έφεραν στο φως οι New York Times, προσθέτοντας ότι απόσυρση της Φρόντεξ συνέβη μόνο στην Ουγγαρία του Ορμπάν το 2021.

Η Φρόντεξ απάντησε στο δημοσίευμα σχολιάζοντας ότι οι *«συστάσεις του αξιωματικού δεν είναι δεσμευτικές»* και ότι *«σαν συμπέρασμα, επί του παρόντος, δεν βλέπουμε λόγο να αποχωρήσουμε από μια από τις πιο δύσκολες συνοριακές περιοχές ολόκληρης της ΕΕ»*. Μπορεί ο πρώην επικεφαλής της, ο Λετζέρι, να οδηγήθηκε σε παραίτηση μετά την έκθεση της OLAF (υπηρεσία της ΕΕ) για παράνομες επαναπροωθήσεις, έχοντας τότε μόνο τη στήριξη της Ελλάδας, της Ουγγαρίας και της Πολωνίας, αλλά τίποτε δεν άλλαξε στην πολιτική της ΕΕ.

Στην πρόσφατη άτυπη σύνοδο των αρχηγών της, αποφασίστηκε, μια μέρα μετά τον φονικό σεισμό στην Τουρκία, νέα σκλήρυνση της «αποτρεπτικής» πολιτικής κατά των προσφύγων και των μεταναστών ενώ μπήκε στα σκαριά η περαιτέρω χρηματοδότηση για την κατασκευή φραχτών στα σύνορα. Για να παρθεί αυτή η απόφαση, ο Μητσοτάκης πρωτοστάτησε δίπλα στον Ορμπάν και την πολιτική απόγονο του Μουσολίνι, Μελόνι, με την οποία μάλιστα είχε και τηλεφωνική επικοινωνία πριν τη Σύνοδο, για να την ενημερώσει για τις πρωτοβουλίες του.

Σε τι μεταφράζεται η «αποτρεπτική» πολιτική; Όπως αναφέρει το Aegean Boats Report μέλη του οποίου βρέθηκαν να διώκονται από την κυβέρνηση ΝΔ, τα τελευταία τρία χρόνια 54.000 πρόσφυγες έχουν επαναπροωθηθεί σε πάνω από 2.000 επαναπροωθήσεις μόνο στο Αιγαίο. Μόνο τον Γενάρη του 2023 καταγράφηκαν 66 παράνομες επαναπροωθήσεις που αφορούσαν 1.881 ανθρώπους. Και τι κόστος σε ανθρώπινες ζωές έχει; Σε 2.000 σύμφωνα με τον ΟΗΕ υπολογίζονται οι καταγεγραμμένοι νεκροί του 2022 στα νερά της Μεσογείου καθώς οι βάρκες και τα πλοιάρια ακολουθούν πιο μακρινές διαδρομές και σε χειρότερες καιρικές συνθήκες για να περάσουν τα μπλόκα του λιμενικού και της Φρόντεξ. 19 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους τις μέρες της βαρυχειμωνιάς στη Λέσβο στις 6 Φλεβάρη με ανέμους 6 μποφόρ ενώ στη Λέρο την προηγούμενη μέρα, με ανέμους 8 μποφόρ πνίγηκε μια προσφύγισσα και τρία παιδιά ηλικίας 2-5 χρονών άφησαν την τελευταία τους πνοή στο νοσοκομείο λόγω υποθερμίας.

Ρατσιστική ατζέντα

Ο λόγος που ο Μητσοτάκης βάζει το λεγόμενο «μεταναστευτικό» στην κορυφή της ατζέντας του, στην Ελλάδα και διεθνώς, είναι διπλός. Ο πρώτος και βασικός λόγος είναι ότι γνωρίζει πολύ καλά ότι αν κάποιος έχει κάψει πολλαπλώς τον λαό αυτής της χώρας όλα τα χρόνια που βρίσκεται στην εξουσία, είναι ο ίδιος και η κυβέρνησή του. Την έκαψε κυριολεκτικά το καλοκαίρι του 2021 αφήνοντας τις πυρκαγιές ανεξέλεγκτες για εβδομάδες αλλά και το χειμώνα του 2022 όταν ο τσακισμένος κρατικός μηχανισμός παρακολουθούσε ανήμπορος την κακοκαιρία. Την έκαψε το 2020-22, στη διάρκεια της πανδημίας πετυχαίνοντας ένα από τα χειρότερα ρεκόρ θανάτων διεθνώς και στην ΕΕ. Την καίει σήμερα έχοντας αφήσει απροστάτευτη την τεράστια πλειοψηφία του πληθυσμού απέναντι στον πληθωρισμό, την ακρίβεια και την ενεργειακή κρίση, με μόνο μέλημά της, να εξασφαλίσει τα κέρδη των καπιταλιστών - μέσα από τις τάχα «κοινωνικές επιδοτήσεις» που καταλήγουν στις τσέπες των κλινικαρχών, των φαρμακευτικών και των καναλαρχών την περίοδο της πανδημίας και σήμερα στις εταιρίες ενέργειας. Και θα την καίει, στον αιώνα τον άπαντα, μέσα από την αύξηση του χρέους που συνεπάγονται τα δώρα στους πλούσιους φίλους του.

Θα μπορούσαμε να κάψουμε όλες τις σελίδες του περιοδικού συνεχίζοντας τον εγκληματικό κατάλογο του Μητσοτάκη αλλά ας δούμε τι λένε οι δημοσκοπήσεις που στήνονται ακόμη και από τα μέσα που τον υποστηρίζουν. Στην πρόσφατη δημοσκόπηση της MARC για τον ΑΝΤ1, π.χ, σαν μεγαλύτερα προβλήματα καταγράφονται η αντιμετώπιση της ακρίβειας (47,1%), η Υγεία (46,6%), η οικονομία (42,1%), η Παιδεία (24%), η ασφάλεια πολιτών (13,5%), η εξωτερική πολιτική (8,9 %) και η λειτουργία θεσμών (6,9%). Από τις τρεις κορωνίδες της κυβερνητικής προπαγάνδας το «μεταναστευτικό» δεν βρίσκεται καν στον κατάλογο ενώ η μπατσοκρατία και τα «ελληνοτουρκικά» βρίσκονται στον πάτο, πολύ κάτω και από τα ποσοστά της ίδιας της ΝΔ.

Αυτήν την εικόνα επιχειρεί να ανατρέψει ο Μητσοτάκης παίζοντας ακόμη πιο σκληρά το ρατσιστικό χαρτί, μιας και βλέπει ότι δεν φτάνουν τα ψίχουλα που τρέχει να αναγγείλει προεκλογικά ως «αυξήσεις» στους μισθούς και στις συντάξεις. Δευτερευόντως, βλέποντας ότι το καζάνι είναι τρύπιο από παντού, προσπαθεί να συσπειρώσει το ακροδεξιό κομμάτι των ψηφοφόρων της Νέας Δημοκρατίας ώστε να μην διαρρεύσει στα κομματίδια που εδρεύουν στα υπόγεια της γαλάζιας πολυκατοικίας. Άλλωστε, η ρατσιστική εκστρατεία της Νέας Δημοκρατίας δεν ξεκίνησε χθες, ξεκίνησε από την πρώτη μέρα που μπήκε στην κυβέρνηση, την περίοδο της «παντοδυναμίας» της, σε ρόλο βασικού εργαλείου για να τσακίσει φυσικά το αντιρατσιστικό κίνημα και την αλληλεγγύη και να επιτεθεί πολιτικά και ιδεολογικά στην Αριστερά.

Αλλά αυτό δεν έχει συμβεί. Έφτασε ένας σεισμός στην Τουρκία και τη Συρία για να αναδείξει σε πλατιά κλίμακα ότι η αλληλεγγύη είναι πανταχού παρού-

σα. Παρά το γεγονός ότι δεν έχει υπάρξει ούτε μια μέρα τέσσερα χρόνια τώρα που τα κανάλια να μην παίζουν το χαρτί του εθνικισμού και του ρατσισμού, η αλληλεγγύη προς τους λαούς της Τουρκίας και της Συρίας ξεχείλισε. Ακόμη και η κυβέρνηση έσπευσε να πουλήσει «ανθρωπισμό» και «αλληλεγγύη» στέλνοντας τον Δένδια να κάνει αγκαλιές με τον Τσαβούσογλου, και στέλνοντας την ΕΜΑΚ για μερικές μέρες στις πληγείσες περιοχές. Βέβαια, ο απλός κόσμος έσπευσε μαζικά να μαζέψει πράγματα και τρόφιμα για να στηρίξει τους πληγέντες, όχι γιατί θέλει «να μείνουν στις χώρες τους», αλλά γιατί σε αυτόν κυρίαρχη είναι η ανθρωπιά και η ταξική αλληλεγγύη.

Το ίδιο ακριβώς συνέβη μέσα στην περασμένη χρονιά με τους πρόσφυγες που κατάφερναν να σπάσουν τα μπλόκα του λιμενικού και της Φρόντεξ και να φτάσουν σε κάποιο νησί. Οι κάτοικοι δεν τους είδαν σαν εισβολείς που ήρθαν να κάψουν τα χωριά τους. Τα δύο φονικά ναυάγια που συνέβησαν τον περασμένο Οκτώβρη στην Λέσβο και στα Κύθηρα, με τουλάχιστον 33 νεκρούς, το απέδειξαν αυτό περίτρανα. Στη Λέσβο πραγματοποιήθηκε μαζική συγκέντρωση. Στα Κύθηρα, οι ίδιοι οι κάτοικοι έτρεξαν να σώσουν τους πρόσφυγες από τα μανιασμένα κύματα τραβώντας τους με σχοινιά απο μια απόκρυμνη ακτή. *«Το καλοκαίρι ζητήσαμε βοήθεια σε πράγματα που είχαμε ανάγκη και αυτά άρχισαν να καταφθάνουν με απίστευτους ρυθμούς που δεν μπορούμε να διαχειριστούμε. Και το ίδιο έγινε ξανά και σήμερα μετά την έκκληση για βοήθεια, δεν έχουμε σταματήσει στιγμή να καταφθάνουν στο λιμάνι τρόφιμα, ρούχα, είδη πρώτης ανάγκης. Είναι αυτό ακόμη μια απόδειξη της αλληλεγγύης που δείχνει αρκετός κόσμος στους πρόσφυγες»* έλεγε ένας κάτοικος των Κυθήρων σε συνέντευξή του στην Εργατική Αλληλεγγύη για τα ναυάγια στο νησί.

Το ίδιο συνέβη με τους 500 πρόσφυγες στην Παλαιόχωρα, στα Χανιά, ένα μήνα αργοτερα όπου ο κόσμος έτρεξε να τους υποστηρίξει όχι μόνο τις πρώτες μέρες αλλά και στη συνέχεια απαιτώντας στέγαση και φροντίδα με πρωτοβουλια του αντιρατσιστικού κινήματος. Παρόμοια ήταν και η εικόνα από το camp του Ελαιώνα. Η κυβέρνηση προχώρησε στην επιχείρηση εκκένωσης μέσα στον δεκαπενταύγουστο όταν η Αθήνα ήταν άδεια και χρειάστηκε να περάσουν μερικές μήνες ακόμη μέχρι ο «νικητής» Μητσοτάκης να πάει να φωτογραφηθεί μπροστά στα άδεια κοντέινερ. Σε μια αναμνηστική φωτογραφία που ξεπέρασε σε αθλιότητα αυτές του Θεοδωρικάκου και της ΠτΔ Σακελλαροπούλου μπροστά στο νέο τμήμα 30 χιλιομέτρων του φράχτη στον Έβρο, αλλά όχι την φάτσα του Μηταράκη στις μπάλες του χριστουγεννιάτικου δέντρου του υπουργείου Μετανάστευσης.

Αλληλεγγύη

Η αλληλεγγύη ήταν εκεί κόντρα σε μια ασταμάτητη συνδυασμένη επιχείρηση προπαγάνδας και καταστολής εκ μέρους της κυβέρνησης Μητσοτάκη με στόχο το αντιρατσιστικό κίνημα. Οι επιθετικές διαθέσεις της φάνηκαν περίτρανα με την ακύρωση της βράβευσης του διασώστη Ιάσονα Αποστολόπουλου στο προεδρικό μέγαρο και την χυδαία στοχοποίηση της ολλανδής δημοσιογράφου Ίγκεμποργκ Μπέγκελ που ξεμπρόστιασε σε ζωντανή σύνδεση διεθνώς τον Μητσοτάκη για τις επαναπροωθήσεις το 2021. Τα ΜΑΤ αποτέλεσαν βασικό εργαλείο επιβολής της ρατσιστικής πολιτικής από την αποτυχημένη «απόβαση» στη Λέσβο και στη Χίο στις αρχές του 2020 μέχρι τον Ελαιώνα το 2022. Ακτιβιστές του αντιρατσιστικού κινήματος, δημοσιογράφοι, φωτορεπόρτερ, δικηγόροι βρέθηκαν στο στόχαστρο της κυβέρνησης και της «δικαιοσύνης» αντιμετωπίζοντας κατηγορίες για «παράνομη διακίνηση», «διασπορά ψευδών ειδήσεων», να σέρνονται στα δικαστήρια.

Όμως η καταστολή και οι διώξεις δεν κατάφεραν να σταματήσουν το κίνημα, με τις κατηγορίες να καταρρέουν η μια μετά την άλλη. Η απόσυρση των κατηγοριών *«της κατασκοπείας, της πλαστογραφίας και της παράνομης ακρόασης ραδιοσυχνοτήτων»* για τους 24 διασώστες και εργαζόμενους σε ανθρωπιστικές οργανώσεις στη Λέσβο πριν λίγες εβδομάδες είναι χαρακτηριστική, αλλα δεν είναι η μόνη. Είναι η πιο γνωστή γιατί ανάμεσα στους κατηγορούμενους ήταν και η Σύρια πρόσφυγας Σάρα Μαρντίνι, που μαζί με την αδελφή της πέρασε κολυμπώντας το 2015 μέσω Λέσβου στην Ευρώπη για να επιστρέψει το 2018 σαν εθελόντρια, έχοντας μαζί με την αδελφή της πάρει μέρος στους Ολυμπιακούς του Τόκυο και δίνοντας το έναυσμα για την κινηματογραφική ταινία «The swimmers». Το ελληνικό κράτος την κατηγόρησε για *«κατασκοπία, διακίνηση ανθρώπων και ξέπλυμα χρημάτων»* και την είχε κλείσει στην φυλακή για 5 μήνες!

Το ίδιο θράσος έχει επιδείξει η κυβέρνηση της ΝΔ στο ζήτημα της προπαγάνδας, αλλά δεν την έχει βγάλει πουθενά. Η επίθεση ενάντια στο αντιρατσιστικό κίνημα ότι οι επαναπροωθήσεις και οι δολοφονίες στα σύνορα είναι δημιούργημα πρακτόρων και αντεθνικών στοιχείων (όπως επιχειρήθηκε με την υπόθεση της μικρής Μαρίας που άφησε την τελευταία της πνοή σε νησίδα του Έβρου το καλοκαίρι) μετατράπηκε σε επιθέσεις ενάντια στα μεγάλα διεθνή μέσα ενημέρωσης που έβγαζαν τα θέματα, και δύσκολα μπορούν να κατηγορηθούν για ακτιβισμό. Η φράση-ανέκδοτο «όχι δεν έχετε πάει στη Σάμο» του Μητσοτάκη προς την Ίγκεμποργκ Μπέγκελ, συνοψίζει τα «επιχειρήματα» με τα οποία η κυβέρνηση επιχείρησε να υπερασπίσει τον εαυτό της. Αλλά μάταια.

Οργανώσεις και επίσημοι φορείς που επίσης δύσκολα μπορούν να ταυτιστούν με την Αριστερά, όπως η Διεθνής Αμνηστία, το Human Rights Watch, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, με

Εξόρμηση της ΚΕΕΡΦΑ στο στρατόπεδο προσφύγων στη Ριτσώνα

ανακοινώσεις, υπομνήματα και προσφυγές καταγγέλλουν ανοιχτά τη ρατσιστική πολιτική της ελληνικής κυβέρνησης. Η τελευταία καταγγελία μάλιστα ήρθε από ένα φορέα που αποτελεί ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο του ίδιου του ελληνικού κράτους, την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Κατέγραψε μέσα από συνεντεύξεις 43 θυμάτων πάνω από 50 περιστατικά επαναπροωθήσεων από τον Απρίλιο του 2020 ως τον Οκτώβριο του 2022 που αφορούν τουλάχιστον 2.157 άτομα. Ανάμεσα στα 43 θύματα ήταν έξι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες και 5 που είχαν ζητήσει άσυλο και περίμεναν τα αποτελέσματα. Σε 51 από τις 58 μαρτυρίες αναφέρονται πράξεις βίας (σωματική και λεκτική, προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας, αφαίρεση προσωπικών αντικειμένων), στο 65% των περιπτώσεων από ένστολους.

Η απόλυτη ασυδοσία και η ρατσιστική βαρβαρότητα της κυβέρνησης δεν περιορίζεται στα σύνορα. Οι πρόσφυγες που έχουν πάρει ή περιμένουν την απόφαση για το άσυλο δεν κινδυνεύουν μόνο από τις απαγωγές των κουκουλοφόρων των διαφόρων αστυνομικών υπηρεσιών. Η κυβέρνηση κάνει τα πάντα για να τους κάνει τη ζωή δύσκολη στερώντας τους το δικαίωμα στην στέγαση, κόβοντάς τους τα πενιχρά επιδόματα, στέλνοντάς τους σε στρατόπεδα που βρίσκονται μακριά από τις πόλεις, όπου ζουνε σε άθλιες συνθήκες, με το χειρότερο φαγητό, χωρίς περίθαλψη. Η περίπτωση του Some Tsiona Nzita, 50 ετών, από το Κονγκό, που εκτοπίστηκε υποχρεωτικά από τον Ελαιώνα στο στρατόπεδο της Ριτσώνας για να πεθάνει περιμένοντας ασθεονφόρο μέσα σε ένα κοντέινερ είναι το πιο πρόφατο ζοφερό παράδειγμα.

«Χωρίς χαρτιά»

Για όσους μετανάστες εργάτες δεν έχουν χαρτιά η κατάσταση είναι εξίσου άσχημη καθώς κινδυνεύουν ανά πάσα στιγμή να συλληφθούν και να μεταφερθούν στο κολαστήριο της Αμυγδαλέζας και από εκεί να μπούνε σε μια λίστα απέλασης. *«Όλα τα προηγούμενα χρόνια οι μετανάστες στην Ελλάδα αντιμετώπιζαν προβλήματα, αλλά σήμερα είναι πολύ περισσότερα»* είπε ο Αρεφί, μετανάστης από το Μπαγκλαντές, μιλώντας στην μαζική ανοιχτή σύσκεψη που κάλεσε η ΚΕΕΡΦΑ στο «Ρομάντσο» για την διοργάνωση της φετινής διεθνούς μέρας δράσης ενάντια στον ρατσισμό και τον φασισμό στις 18 Μάρτη. *«Με τη συμφωνία που έκανε η ελληνική κυβέρνηση με αυτή του Μπαγκλαντές φέρνουν εποχικούς εργάτες από εκεί αλλά δεν δίνει χαρτιά στους εργάτες που μένουν και δουλεύουν εδώ! Στέλνει την αστυνομία να συλλαμβάνει τους εργάτες που δεν έχουν χαρτιά και τους κλείνει στην Αμυγδαλέζα κάτω από άθλιες συνθήκες. Ζητάμε να κλείσουν τα στρατόπεδα, να σταματήσουν οι απελάσεις, χαρτιά για όλους. Σας θέλουμε δίπλα μας»*.

Αντί να δώσει χαρτιά στους μετανάστες που εργάζονται εδώ και χρόνια στην Ελλάδα, δικαιώνοντας τις τεράστιες μάχες των εργατών γης της Μανωλάδας, η συμφωνία της ελληνικής κυβέρνησης με εκείνη του Μπαγκλαντές -να έρχονται για ένα εννιάμηνο εποχικής εργασίας οι μετανάστες και μετά να φεύγουν- είναι ένα δώρο στα αφεντικά και στο κράτος: Μειώνει το κόστος για τους εργοδότες στις αγροτικές δουλειές και στον τουρισμό, αφαιρεί από το κράτος την υποχρέωση για σύνταξη και μια σειρά άλλες υποχρεώσεις και από τους εργάτες αφαιρεί βασικά δικαιώματα, μαζί με τα προηγούμενα, αυτό του συνδικαλισμού ή της ελεύθερης μετακίνησης για όσο θα βρίσκονται εδώ.

Το πρόβλημα της έλλειψης εργατικών χεριών, από τα χωράφια μέχρι τον τουρισμό, λόγω των άθλιων μισθών και συνθηκών που επιβάλλουν τα αφεντικά «λύνεται» μέσα απο λύσεις που θυμίζουν αμερικάνικο νότο του προ-προηγούμενου αιώνα, αποτελώντας χτύπημα για όλη την εργατική τάξη, ντόπιους και μετανάστες, που βρίσκονται στην Ελ-

λάδα. Ταυτόχρονα μετανάστες εργάτες που βρίσκονται εδώ και δεκαετίες στην Ελλάδα κόβονται από το δικαίωμα στην ιθαγένεια μέσα από όρους σαν αυτόν που έθεσε ο Βορίδης το 2021 και απαιτεί να εργάζονται χωρίς διακοπή για πέντε συναπτά έτη. Ενώ ακόμη και μετανάστες πρώτης και δεύτερης γενιάς μεταναστών που μεγάλωσαν στην Ελλάδα, για να πάρουν ιθαγένεια, πέρα από το οικονομικό κόστος, έχουν να αντιμετωπίσουν την παρωδία των «εξετάσεων» όπου πρέπει να απαντήσουν σε ερωτήσεις του τύπου πότε εντάχθηκε η Ελλάδα στο ΝΑΤΟ και ποιος έφτιαξε τη Διώρυγα της Κορίνθου.

Δίπλα στους πρόσφυγες και τους μετανάστες η κυβέρνηση Μητσοτάκη έχει βάλει στο στόχαστρο, περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη κυβέρνηση της μεταπολίτευσης, τους Ρομά. Η επιβράβευση των αστυνομικών που δολοφόνησαν εν ψυχρώ τον περσινό Φλεβάρη τον 18χρονο Νίκο Σαμπάνη στο Πέραμα απο τον ίδιο τον υπουργό ΠΡΟΠΟ, ελευθέρωσε τα χέρια της ΕΛ.ΑΣ να δολοφονήσει τον 16χρονο Κώστα Φραγκούλη στην Θεσσαλονίκη ενώ από τύχη γλύτωσε ένας ακόμη 15χρονος Ρομά στον Βόλο. Δίπλα στις δολοφονίες τα αστυνομικά δελτία των ΜΜΕ αναπαράγουν όλα τα ρατσιστικά στερεότυπα στις παρατημένες στο έλεος του θεού φτωχογειτονιές και παραγκουπόλεις όπου χιλιάδες άνθρωποι του μεροκάματου, ζούνε σε πρωτόγονες συνθήκες. Χάνοντας άδικα τη ζωή τους σε «εργατικά ατυχήματα», όπως η Ελένη Καραγιάννη, που δούλευε χωρίς σύμβαση στο Δήμο Ξυλόκαστρου.

Φασιστική απειλή

Αυτή η ρατσιστική πολιτική δίνει αέρα στα πανιά των φασιστών –από τον Κασιδιάρη και τα υπόλοιπα απομεινάρια της Χρυσής Αυγής μέχρι τους Βελόπουλους, τους Καρατζαφέρηδες και τους και τους απόβλητους ακροδεξιούς της ΝΔ σαν τον Μπογδάνο– να διεκδικούν ξανά προκλητικά το δικό τους ρόλο στο πολιτικό προσκήνιο. Ενθαρρυμμένοι, μάλιστα, από την άνοδο της ακροδεξιάς στην Ιταλία, την Σουηδία και άλλες χώρες της Ευρώπης και πλασσάροντας τους εαυτούς τους ως «δικαιωμένους» από τα πεπραγμένα της ΝΔ. Όμως, σε κόντρα με τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς, αυτή η πολιτική δεν μειώνει αλλά αυξάνει την εκλογικη τους βάση, όπως η ρατσιστική εκστρατεία του «Ξενιου Δία» του Δένδια και του Σαμαρά, εκτίναξε την Χρυσή Αυγή πριν δέκα χρόνια.

Ανελέητο είναι το ανθρωποκυνηγητό του Μηταράκη

Είναι πραγματικά ανέκδοτο να παρουσιάσει η κυβέρνηση την τροπολογία Βορίδη που ψηφίστηκε πρόσφατα στην Βουλή σαν «αντιφασισμό». Στην πραγματικότητα στόχευε δευτερευόντως να σταματήσουν οι διαρροές ψήφων της ΝΔ προς τους φασίστες και κυρίως να μπει από το παράθυρο στο στόχαστρο του βαθιού κράτους το δικαίωμα των οργανώσεων, των κόμμάτων και των μετώπων της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, να κατεβαίνου στις εκλογές.

Οι δικηγόροι της Πολιτικής Αγωγής στη δίκη της Χρυσής Αυγής, που σε συνέντευξη τύπου δήλωσαν κάθετα την αντίθεση τους, έδωσαν το στίγμα, τι θα μπορούσε να είναι η τροπολογία αν πραγματικά ήθελε να στοχεύσει στους φασίστες. Όπως έγραψε ο Δημήτρης Ζώτος: *«Για την κατάρτιση συνδυασμού υποψηφίων ενός κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, είτε συνασπισμού ανεξάρτητων υποψηφίων, θα πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις Α) το κόμμα να έχει ιδρυθεί νόμιμα Β) ο πρόεδρος, ο γραμματέας, τα μέλη του κεντρικού οργάνου, και οι υποψήφιοι βουλευτές να μην έχουν καταδικαστεί, σε οποιοδήποτε βαθμό, ως μέλη ή διευθύνοντες εγκληματικής οργάνωσης (του άρθρου 187ή 187 Α), για κακούργημα με ναζιστικό κίνητρο. Η απαγόρευση διαρκεί όσο και η διάρκεια της ποινής»*. Και όπως επισήμανε ο Κώστας Παπαδάκης στη σύσκεψη της ΚΕΕΡΦΑ, αυτή η παρέμβαση περιόρισε στην τελική τροπολογία που ψηφίστηκε *«τη δυνατότητα αποκλεισμού κομμάτων με κριτήρια ιδεολογικοπολιτικά ενώ αποκλείει κόμματα που έστω και ένας υποψήφιος, ακόμη και αν δεν είναι ο αρχηγός, έχει καταδίκη για τα αδικήματα αυτά»*.

Αυτό είναι το πρόγραμμα της ΝΔ που μέσα στις επόμενες εβδομάδες θα έρθει να διεκδικήσει την ψήφο προκηρύσσοντας εκλογές. Ένα προγραμμα που δίπλα στην περιττή σπατάλη των εξοπλισμών που ανέδειξε ξανά ο σεισμός στην Τουρκία, αναδεικνύει και την σπατάλη των δισεκατομμυρίων ευρώ που διατίθενται όλα αυτά τα χρόνια: Για να φτάσει ο Φράχτης στον Έβρο τα 140 χιλιόμετρα, για να προστεθούν ακόμη 400 συνοριοφύλακες στους 1.800 που βρίσκονται ήδη εκεί. Για να φτιαχτούν νέα τεράστια στρατόπεδα συγκέντρωσης, σαν

και της FRONTEX κατά των προσφύγων

και αυτό που ετοιμάζεται να λειτουργήσει στη Λέσβο. Για να αγοραστεί όλος ο απαραίτητος «σύγχρονος» εξοπλισμός για να κυνηγάνε τους πρόσφυγες και τους μετανάστες σε στεριά και θάλασσα. Στερώντας όλες εκείνες τις κρίσιμες ανάγκες που έχει ανάγκη η Υγεία, η Εκπαίδευση, οι ΟΤΑ και οι κοινωνικές υπηρεσίες, που περικόπτονται και χαρίζονται στους ιδιώτες.

18 Μάρτη

Γι' αυτούς τους λόγους η φετινή 18 Μάρτη, μέσα στην καρδιά της προεκλογικής περιόδου έχει τεράστια πολιτική σημασία. Αποτελεί μια κρίσιμη ημερομηνία για να στείλουμε από τα κάτω, από τους δρόμους κάθε γωνιάς της χώρας το μήνυμα ότι η κυβέρνηση Μητσοτάκη πρέπει να φύγει για να μην επιστρέψει. Αλλά η σημασία της είναι ακόμη πιο μεγάλη για την επόμενη μέρα του πρώτου ή του δεύτερου γύρου των εκλογών, την οποία ακόμη δεν γνωρίζουμε. Μαζί με τους Μητσοτάκηδες διεκδικούμε να φύγει και η ρατσιστική πολιτική που ανοίγει δρόμο στην φασιστική απειλή απ' όποια κυβέρνηση προκύψει. Στο βαθμό μάλιστα που αυτό που θα προκύψει θα είναι η «προοδευτική κυβέρνηση» που υπόσχεται ο Αλέξης Τσίπρας, η συνέχεια δεν θα πρέπει να είναι αυτή του 2016 όταν η τότε κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ επιφύλαξε τη μεγαλύτερη ψυχρολουσία στο κίνημα αλληλεγγύης του 2015 υπογράφοντας τη Συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας, που προέβλεπε τη δημιουργία των χότσποτ στα νησιά, απελάσεις στην Τουρκία και σκληρότερη φύλαξη των συνόρων.

Η 18 Μάρτη φέτος είναι επίσης μια μάχη που θα τη δώσουμε διαδηλώνοντας ξανά μαζί σε πολλές χώρες της Ευρώπης ακριβώς πάνω στο σημείο που η ρατσιστική ατζέντα της ΕΕ κλιμακώνεται ενόψει της νέας ανθρωπιστικής κρίσης που βρίσκεται σε εξέλιξη μετά τον φονικό σεισμό. Το αντιρατσιστικό κίνημα και αντιφασιστικό κίνημα θα χρειαστεί να μπει μπροστά και να επιβάλει:

Ανοιχτά σύνορα για όλους. Να πέσουν τώρα οι φράχτες της ντροπής και να σταματήσουν οι δολοφονικές επαναπροωθήσεις στον Έβρο και στο Αιγαίο. Να κλείσουν τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Άσυλο, σίτιση, στέγαση, δουλειά για όλους τους πρόσφυγες. Να σταματήσουν οι απελάσεις προς τις χώρες προέλευσης και την Τουρκία ως «ασφαλή χώρα». Χαρτιά χωρίς όρους και προϋποθέσεις για όλους τους μετανάστες που ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα και να ακυρωθούν οι συμφωνίες-σκλαβοπάζαρα με τις χώρες προέλευσης. Ιθαγένεια για όσους μετανάστες πρώτης και δεύτερης γενιάς το επιθυμούν χωρίς τα οικονομικά και «πολιτιστικά» εμπόδια που θέτει η κυβέρνηση. Να σταματήσει το κυνηγητό των Ρομά και να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα στήριξης στις φτωχογειτονιές και τις παραγκουπόλεις των Ρομά. Καταδίκη των νεοναζί της Χ.Α και στο Εφετείο. Καμιά ελευθερία στους εχθρούς της ελευθερίας.

Σε αυτήν την κατεύθυνση, κάθε συνδικάτο, κάθε κοινότητα μεταναστών και προσφύγων, κάθε συλλογικότητα, κίνηση, κόμμα και οργάνωση της Αριστεράς, πρέπει να βρεθεί, ενωτικά, στην πρώτη γραμμή της οργάνωσης του συλλαλητηρίου, συνδέοντάς το με όλες τις μάχες που είναι ανοιχτές, στην Παιδεία, την Υγεία, τον Πολιτισμό. Ενώνοντας ταυτόχρονα τις φωνές μας με το αντιρατσιστικό και αντιφασιστικό κίνημα που συνεχίζει να κατεβαίνει στους δρόμους από την Γαλλία και τους sans papiers μέχρι την Βρετανία όπου πραγματοποιήθηκε πλατιά σύσκεψη συνδικαλιστών με στόχο φέτος η 18 Μάρτη, να πλαισιωθεί από κάθε σωματείο που βρίσκεται σε απεργιακή σύγκρουση με την κυβέρνηση Σούνακ.

Υπάρχει αυτή η δυνατότητα, όπως φάνηκε και από την πετυχημένη σύσκεψη της ΚΕΕΡΦΑ αλλά και από όλες τις μεγάλες και μικρές μάχες που έχουν δοθεί τον τελευταίο χρόνο. Τη μεγάλη συγκέντρωση στην έναρξη της δίκης της Χ.Α σε δεύτερο βαθμό, που όπως και το μεγαλειώδες συλλαλητήριο της 7ης Οκτώβρη του 2020, έστειλε το μήνυμα ότι η μόνη θέση των δολοφόνων ναζιστών είναι στη φυλακή. Το ογκώδες συλλαλητήριο στο Κερατσίνι στην επέτειο των 9 χρόνων από την δολοφονία του Παυλου Φύσσα. Τα μαζικά συλλαλητήρια αλληλεγγύης στους Ρομά μετά τη δολοφονία του Κώστα Φραγκούλη. Αλλά και τις ηρωικές κινητοποιήσεις των προσφύγων και των συμπαραστατών τους στον Ελαιώνα, στη Ριτσώνα, στα Πατήσια και τις υπόλοιπες φτωχογειτονιές που η τάξη μας δίνει τη μάχη για μια ανθρώπινη, καλύτερη ζωή.

Στις 18 Μάρτη, όλοι μαζί, μαζικά στο δρόμο! ■

Γαλλία:

“Αν μας πας τη σύνταξη στα 64 θα σε πάμε στον Μάη του 68”

Η εργατική τάξη της Γαλλίας βγαίνει για άλλη μια φορά στην πρώτη γραμμή. Ο Ιάνης Δελατόλας γράφει από το Παρίσι.

Το απεργιακό κύμα που ξεκίνησε στις 19 Γενάρη είχε ένα χαρακτηριστικό που έδειχνε τη δυνατότητά του να κλονίσει την κυβέρνηση συνασπισμού του Μακρόν. Από την αρχή του απεργιακού κινήματος, η συμμετοχή των εργαζομένων έφθανε τα επίπεδα της γενικής απεργίας του 1995, όσον αφορά τον αριθμό των διαδηλωτών/τριών. Και ενώ οι απεργίες δεν έχουν φτάσει ακόμη στο επίπεδο μαχητικότητας και γενίκευσης του 1995, οι αριθμοί στις διαδηλώσεις δείχνουν ότι υπάρχει η δυνατότητα για το εργατικό κίνημα να σταματήσει τα σχέδια του Μακρόν για την αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης από τα 62 στα 64 έτη, αλλά και να θέσει σε κρίση την ύπαρξη της κυβέρνησής του.

Σύμφωνα με την CGT και την εφημερίδα Libération, μέχρι και 2,8 εκατομμύρια άνθρωποι διαδήλωσαν σε όλη τη Γαλλία στις 19 Γενάρη και 500.000 μόνο στο Παρίσι. Για να δώσουμε μια ιδέα για το μέγεθος της διαδήλωσης στο Παρίσι, οι εργαζόμενοι άρχισαν να συγκλίνουν στην πλατεία République στις 12 το μεσημέρι και η κεφαλή της διαδήλωσης έφτασε στην Place de la Nation 5 ώρες αργότερα, μια απόσταση μόλις 3,5 χιλιομέτρων.

Στα διυλιστήρια, το πετρέλαιο καθόταν στα βυτιοφόρα, καθώς το επίπεδο συμμετοχής στην απεργία σύμφωνα με την CGT ήταν πάνω από το 75%. Ταυτόχρονα περίπου 200.000 διαδήλωσαν στην πόλη-λιμάνι της Μασσαλίας, σύμφωνα με τη Libération.

Παρόμοιοι αριθμοί παρατηρήθηκαν και στις 11 Φλεβάρη. Διαδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν σε 260 πόλεις κατά τη διάρκεια της 4ης εθνικής ημέρας απεργίας και ενώ το νομοσχέδιο για τις συντάξεις συνεχίζει να συζητείται στην

Εθνοσυνέλευση. Αλλά αυτή τη φορά η ριζοσπαστικοποίηση ήταν βαθύτερη και οι εργαζόμενοι ξεπέρασαν τις προγραμματισμένες δράσεις των συνδικάτων, καθώς οι αποβάθρες στο λιμάνι της Χάβρης αποκλείστηκαν για μια ολόκληρη εβδομάδα. Οι εργαζόμενοι στη βιομηχανία ηλεκτρικής ενέργειας μείωσαν την τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος για τα νοσοκομεία και αρνήθηκαν να κόψουν το ρεύμα για τις φτωχές οικογένειες που δεν μπορούσαν να πληρώσουν το λογαριασμό του ηλεκτρικού ρεύματος. Οι ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας στο Παρίσι κατέβηκαν σε «άγρια» απεργία (χωρίς επίσημη απόφαση του σωματείου), ενώ οι φοιτητές εντάχθηκαν στο κίνημα με καταλήψεις, αποκλεισμούς και μαζικές φοιτητικές συνελεύσεις. Στο Παρίσι, αλλά και σε μικρότερες πόλεις σε όλη τη Γαλλία. Στη Ρεν οι φοιτητές κατέλαβαν το πανεπιστήμιο και ζωγράφισαν στον τοίχο του: Vive La Commune-Ζήτω η Κομμούνα!

Η κυβέρνηση Μακρόν

Αυτή η σύγκρουση μεταξύ των συνδικάτων και του Μακρόν αποτελεί συνέχεια του κύματος αντίστασης που ξεκίνησε το 2019. Τότε, μετά από ένα κύμα απεργιών των εργαζομένων στις μεταφορές και μαζικές διαδηλώσεις, ο Μακρόν αναγκάστηκε να υποχωρήσει στην προσπάθειά του να αυξήσει την ηλικία συνταξιοδότησης στα 64 έτη. Χωρίς αμφιβολία φοβόταν ότι το πρόσφατο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων του 2018 θα επέστρεφε και θα γενίκευε την αντίσταση προκαλώντας κρίση στην εξουσία του. Παραιτήθηκε από τη «μεταρρύθμιση» με την πανδημία ως δικαιολογία. Ο Μακρόν θέλει να αυξήσει την ηλικία συνταξιοδότησης στα 64 από τα 62 έτη. Πρόκειται για μια ευθεία επίθεση στην εργατική τάξη και με στόχο να αποδυναμώσει τη δύναμη των συνδικάτων, εξασφαλίζοντας έτσι ότι η εργατική τάξη θα πληρώσει την κρίση και τον επερχόμενο πληθωρισμό. Στην πραγματικότητα ήδη οι περισσότεροι εργαζόμενοι πρέπει να εργαστούν μετά τα 64 για να δικαιούνται πλήρη σύνταξη.

Οι επιθέσεις αποτελούν πολιτική επιλογή, δεν έχουν καμιά οικονομική βάση. Μια έκθεση του Συμβουλευτικού Συμβουλίου Συντάξεων, τον Σεπτέμβρη του 2022, ένα κρατικό όργανο διαπίστωσε ότι το συνταξιοδοτικό σύστημα παρήγαγε στην πραγματικότητα πλεονάσματα ύψους 3 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2022.[1]

Ο Μακρόν δεν διαθέτει κυβερνητική πλειοψηφία και χρειάζεται την υποστήριξη του συντηρητικού δεξιού κόμματος των Ρεπουμπλικάνων για να περάσει το νομοσχέδιο για τις συντάξεις, αλλά αυτή η υποστήριξη δεν είναι εγγυημένη. Έτσι, χρησιμοποιεί δύο αντιδημοκρατικά συνταγματικά μέτρα για να περάσει το νομοσχέδιο χωρίς κοινοβουλευτική έγκριση. Αν χρησιμοποιήσει το άρθρο 49.3 το νομοσχέδιο περνάει εκτός αν υπάρξει ψήφος δυσπιστίας κατά του Μακρόν και τότε θα γίνουν γενικές εκλογές. Λόγω του αντιδημοκρατικού του χαρακτήρα αυτό είναι ένα τζογάρισμα, διότι θα μπορούσε να προκαλέσει ευρύτερη αντίσταση και εξέγερση. Εναλλακτικά θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει το άρθρο 47.1 μετά από 50 ημέρες κοινοβουλευτικής συζήτησης, το μέτρο περνάει αλλά με τον κίνδυνο συνταγματικής κρίσης και την πυροδότηση μιας εξέγερσης.[2]

Προκειμένου να εξασφαλίσει τη συνεργασία του δεξιού κόμματος των Ρεπουμπλικάνων, η πρωθυπουργός Ελίζαμπεθ Μπορν έκανε μικρές παραχωρήσεις. Δέχθηκε ότι το 5% των συνταξιούχων που ξεκίνησαν να εργάζονται νέοι θα εξακολουθήσουν να λαμβάνουν πλήρη σύνταξη στα 63 και όχι στα 64. Αλλά ακόμη και στα προπύργια των Ρεπουμπλικάνων, η υποστήριξη στις απεργίες είναι ευρέως διαδεδομένη θέτοντας έτσι αυτή τη συμμαχία με τον Μακρόν σε αμφιβολία.

Τα συνδικάτα

Στις πρόσφατες διαδηλώσεις, ένα πράγμα που προκαλεί εντύπωση είναι η οργή των εργαζομένων για τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία που δεν καλεί σε απεργίες μεγαλύτερης διάρκειας, αλλά επιλέγει 24ωρες απεργίες. Δεν είναι ασυνήθιστο οι εργαζόμενοι να κρατούν πικέτες και πανό με το σύνθημα «Γενική Απεργία». Ένα άλλο σύνθημα που αντικατοπτρίζει ξεκάθαρα την αποφασιστικότητα του εργατικού κινήματος είναι: "Tu nous mets 64, on te mai 68". Πρόκειται για ένα λογοπαίγνιο που μεταφράζεται περίπου ως εξής: αν μας αναγκάσετε να συνταξιοδοτηθούμε στα 64, θα φέρουμε πίσω το Μάη του '68.

Το κλίμα στις διαδηλώσεις είναι πολύ αριστερό. Σε συζητήσεις που είχα σε διάφορες περιπτώσεις, υπάρχει ένα άνοιγμα σε ζητήματα αντιρατσισμού, στην ανάγκη για ένα ενιαίο μέτωπο ενάντια στους φασίστες, στην υποστήριξη μιας πολιτικής ανοιχτών συνόρων, στη νομιμοποίηση όλων των μεταναστών εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι είναι ριζοσπαστικοποιημένοι, δεν υπάρχει αμφιβολία γι' αυτό.

Κάτω από την πίεση της βάσης και με την πρωτοβουλία της CGT-Cheminots, του συνδικάτου των ελεγκτών τρένων CGT, της συνδικαλιστικής ομοσπονδίας CGT-FO-UNSA-CFE-CGC και επίσης του συνδικάτου Solidaires, όλοι κάλεσαν σε μια απεργία διαρκείας που θα ξεκινήσει στις 7 Μάρτη στις μεταφορές.

Η CGT στα διυλιστήρια κάλεσε επίσης σε απεργία διαρκείας που θα ξεκινήσει στις 6 Μάρτη. Αυτό σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι θα συναντώνται κάθε μία ή δύο ημέρες για να αποφασίσουν αν θα συνεχίσουν με 24ωρη ή 48ωρη απεργία. Μια τέτοια εξέλιξη ενισχύει τη δυναμική για βάθεμα της ριζοσπαστικοποίησης, καθώς δίνει περισσότερο έλεγχο στις απεργιακές συνελεύσεις των εργαζομένων, έξω από τον έλεγχο της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, της οποίας ο ρόλος είναι αυτός των επαγγελματιών διαπραγματευτών μεταξύ εργαζομένων και αφεντικών. Ο Φιλίπ Μαρτίνεζ, γραμματέας της CGT, λέει ότι θα χρειαστούν περισσότερες και σκληρότερες δράσεις, ένδειξη της πίεσης από τη βά-

ση του συνδικάτου. Μπορούμε να περιμένουμε ότι τα συνδικάτα θα προσπαθήσουν να συγκρατήσουν το απεργιακό κίνημα με το πρόσχημα ότι διαφορετικά οι απεργίες θα αποξενώσουν την κοινή γνώμη. Αλλά η πραγματικότητα είναι ότι ένα εντυπωσιακό 85% του συνόλου των εν ενεργεία εργαζομένων υποστηρίζει τις απεργίες και το 66% του πληθυσμού κατηγορεί την επίθεση της κυβέρνησης ως την αίτια των απεργιών.[3]

Ο Μελανσόν

Ο Μελανσόν και η Ανυπότακτη Γαλλία (La France Insoumise) κερδίζουν σίγουρα από αυτή τη ριζοσπαστικοποίηση και την πολιτική αδυναμία του Μακρόν. Παρά το γεγονός ότι δεν κατάφερε να περάσει στον 2ο γύρο των προεδρικών εκλογών, τα εκλογικά ποσοστά του Μελανσόν αυξήθηκαν στο 21,95% το 2022 από 19,58% το 2017.

Το γεγονός ότι η φασίστρια Λεπέν κατάφερε να μπει στον 2ο γύρο και στις 2 τελευταίες εκλογές δείχνει μια βασική και θεμελιώδη αδυναμία της γαλλικής Αριστεράς, που δεν θεωρεί αναγκαία μια αντιφασιστική εκστρατεία και αντί για αυτό περιορίζεται σε έναν γενικόλογο αντιρατσισμό, με κάποιες πολύ προβληματικές, ιστορικά, θέσεις συνθηκολόγησης με την ισλαμοφοβία.

Οι φασίστες προσπάθησαν καιροσκοπικά να εισέλθουν στο απεργιακό κίνημα, καθώς το 84% όσων ψήφισαν το κόμμα της Λεπέν, τον Εθνικό Συναγερμό (Rassemblement National, RN) υποστηρίζουν τις απεργίες. Υπήρξαν φήμες ότι ο RN θα προσπαθούσε να συμμετάσχει στις διαδηλώσεις, αλλά αυτό προκάλεσε άμεση αντίδραση. Ο Φιλίπ Μαρτίνεζ της CGT δήλωσε ότι δεν θα ήταν ευπρόσδεκτοι, μια πολύ σημαντική δήλωση. Οι φασίστες φοβούμενοι ότι θα τους έδιωχναν από τις διαδηλώσεις, δεν προσπάθησαν να συμμετάσχουν σε αυτές. Αντ' αυτού περιορίστηκαν στο να βγάζουν λόγους στο κοινοβούλιο επιτιθέμενοι στη μετανάστευση και ισχυριζόμενοι ψευδώς ότι η μείωση της μετανάστευσης θα εξοικονομούσε χρήματα για τις συντάξεις, ενώ παράλληλα προέτρεπαν για περισσότερη οικονομική στήριξη προκειμένου οι Γάλλοι να κάνουν περισσότερα παιδιά ώστε να μην υπάρχει ανάγκη για μετανάστες.

Ο ίδιος ο Μελανσόν έκανε μια προσπάθεια να αντιμετωπίσει την ισλαμοφοβία και τον ρατσισμό κατά των Αράβων, συμμετέχοντας προσωπικά σε μια μεγάλη διαδήλωση κατά της ισλαμοφοβίας τον Νοέμβριο του 2019. Μια ευπρόσδεκτη εξέλιξη, αλλά αυτή η κίνηση δεν ήταν έκφραση μια συνεπούς πολιτικής με συνέχεια. Είναι αυτή η αδυναμία της Αριστεράς σε συνδυασμό με την «αποδιαβολοποίηση» του Εθνικού Μετώπου από τη Λεπέν και τη δημιουργία του Εθνικού Συναγερμού που της επέτρεψε να σημειώσει τόσο μαζικά εκλογικά κέρδη. Η Γαλλία είναι βαθιά πολωμένη κατά τη διάρκεια αυτής της κρίσης. Ο Μακρόν κέρδισε τις εκλογές μόνο επειδή οι άνθρωποι που ψήφισαν τον Μελενσόν στον 1ο γύρο ψήφισαν τον Μακρόν στον 2ο γύρο, προκειμένου να αποτρέψουν μια νίκη της Λεπέν. Ο Μακρόν είναι αδύναμος πολιτικά εξαιτίας των επιθέσεών του στους απλούς ανθρώπους. Δεν ξεχνάμε τη βίαιη απάντησή του στο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων και τώρα εκτυλίσσονται οι νέες επιθέσεις του στις συντάξεις.

Το NUPES (Nouvelle Union Populaire Écologique et Sociale) δημιουργήθηκε από τον Μελανσόν και την Ανυπότακτη Γαλλία, αφού ο πρώτος έλαβε 7,7 εκατομμύρια ψήφους στις προεδρικές εκλογές. Είναι ένας συνασπισμός κομμάτων που αποτελείται από τους Πράσινους, το Κομμουνιστικό Κόμμα και το Σοσιαλιστικό Κόμμα.

Η άρχουσα τάξη είναι τρομοκρατημένη από αυτό που αντιπροσωπεύει η NUPES, καθώς αυτό το τελευταίο απεργιακό κύμα δείχνει ξεκάθαρα τη βαθιά ριζοσπαστικοποίηση των εργαζομένων στη Γαλλία. Βάζουν το NUPES στο ίδιο τσουβάλι με το Εθνικό Συναγερμό της Λεπέν ως τα δύο εξίσου επικίνδυνα άκρα, και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης αναπαράγουν αυτό το ψέμα. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων εκλογών ο Μελενσόν συκοφαντήθηκε ως υποψήφιος δικτάτορας, ως «άλλη Λεπέν» ή ακόμη και ως υποχωρητικός απέναντι στον ισλαμικό φονταμενταλισμό. Πρόκειται για μια ξεκάθαρη επίθεση για τη συμμετοχή του στην πορεία κατά της ισλαμοφοβίας.

Η NUPES και ο Μελανσόν έκαναν εκστρατεία στις απεργίες με το σύνθημα «Σύνταξη στα 60 και όχι στα 64». Έχουν πραγματοποιήσει μαζικές πολιτικές συγκεντρώσεις σε όλη τη χώρα και υποστηρίζουν τους απεργούς. Το πρόβλημα είναι ότι ακολουθούν τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία. Ισχυρίζονται ότι εναπόκειται στα συνδικάτα να χαράξουν μια στρατηγική για να νικήσουν τη λεγόμενη «μεταρρύθμιση των συντάξεων» του Μακρόν. Βλέπουν το απεργιακό κίνημα ως κλειδί προς την κατεύθυνση του στόχου τους να κερδίσουν τις επόμενες εκλογές, αλλά πρέπει να θυμηθούμε πώς ο ΣΥΡΙΖΑ είχε επίσης μια παρόμοια προσέγγιση σε σχέση με απεργίες, η οποία αντιστράφηκε πριν από τις εκλογές του 2012, καθώς οι ανάγκες του εκλογικισμού είχαν προτεραιότητα σε βάρος των κινημάτων της εργατικής τάξης. Τα όρια της κοινοβουλευτικής τους στρατηγικής υπονομεύουν τον αντισυστημικό χαρακτήρα που τους έκανε εξαρχής ελκυστικούς στους εργαζόμενους. Και έτσι ανοίγει ένας φαύλος κύκλος.

Με δεδομένο ότι η κοινοβουλευτική εκλογική πολιτική είναι η κύρια στρατηγική της NUPES, παρά το γεγονός ότι οι εκπρόσωποί της υποστηρίζουν μεγαλόφωνα τις απεργίες στο κοινοβούλιο και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, υστερούν αν λάβουμε υπόψη τη βαθιά ριζοσπαστικοποίηση της κοινωνίας. Ένα ριζοσπαστικό αριστερό κόμμα θα έπρεπε να παρεμβαίνει ενεργά και να κάνει εκστρατεία για τη διεύρυνση του απεργιακού κινήματος με στόχο να ρίξει την αδύναμη κυβέρνηση Μακρόν και να επιβάλει εκλογές. Κατεύθυνση που θα

μπορούσε να συσπειρώσει τον κόσμο προς τα αριστερά και μακριά από το Εθνικό Συναγερμό, και ενδεχομένως θα έφερνε την Αριστερά σε επαφή και επικοινωνία με το πολύ μεγάλο τμήμα του πληθυσμού που απέχει από τις εκλογές.

Η κρίση του NPA

Το Νέο Αντικαπιταλιστικό Κόμμα (Nouveau Parti Anticapitaliste NPA) διασπάστηκε πρόσφατα. Το κόμμα μαστιζόταν από εσωτερικές διαμάχες και φράξιες. Το NPA κληρονόμησε την παράδοση των μόνιμων φραξιών από την Κομμουνιστική Επαναστατική Λίγκα (LCR). Κατά την ίδρυσή του, το NPA είχε πυροδοτήσει μεγάλο ενθουσιασμό και ένα μάλλον ευμεγέθη αριθμό μελών, περίπου 10.000. Φαίνεται όμως ότι δεν κατάφερε να πάρει αυτό το νέο στρώμα νέων μελών και να το κατευθύνει προς τα έξω. Αυτή η αδυναμία συνδυάστηκε με μια άκαμπτη εσωκομματική κουλτούρα και μια σεχταριστική στάση καταγγελίας των ρεφορμιστών, όχι ακριβώς στο πνεύμα του ενιαίου μετώπου όπως το οραματίστηκε ο Λέον Τρότσκι.

Καθώς το NPA ανακοίνωσε τη διάσπασή του στα δύο, η αιτιολογία που δόθηκε ήταν η αδυναμία των υφιστάμενων φραξιών να συμφωνήσουν σε οτιδήποτε, προκαλώντας παράλυση στη λειτουργία του κόμματος εξωτερικά. Τώρα υπάρχουν δυο οργανώσεις με τον τίτλο NPA και μια μάλλον συγκεχυμένη κατάσταση καθώς η κρίση συνεχίζεται.

Μια άλλη οπτική που θα ήταν πιο χρήσιμη στον εντοπισμό των βαθύτερων αιτιών της διάσπασης, είναι η εστίαση του κόμματος στην εκλογική πολιτική και η έλλειψη μιας συστηματικής και αποφασιστικής εξωστρεφούς παρέμβασης στο μαζικό κίνημα. Σε μια περίοδο όπου ο Μελανσόν και η Ανυπότακτη Γαλλία έγιναν σοβαροί παράγοντες και ενέπνευσαν χιλιάδες ανθρώπους στην αριστερά, τα προβλήματα που ήδη υπήρχαν με το NPA μεγεθύνθηκαν.

Είναι μια παρόμοια κατάσταση που μπορεί να συνέβαλε στην κατάρρευση της Διεθνούς Σοσιαλιστικής Οργάνωσης (ISO) στις ΗΠΑ. Και εκεί, η ραγδαία ανάπτυξη των Δημοκρατικών Σοσιαλιστών της Αμερικής (DSA) επίσης μεγένθυνε και ανέδειξε έντονα το πρόβλημα της εσωστρέφειας.

Ένα πράγμα που κάνει αυτό το πρόβλημα να φαίνεται ξεκάθαρα είναι επίσης η έλλειψη οποιασδήποτε πρωτοβουλίας στο αντιφασιστικό κίνημα. Αυτό δεν είναι πρόβλημα μόνο του NPA, αλλά μάλλον πρόβλημα της γαλλικής Αριστεράς συνολικά, καθώς κατά διαστήματα υπογράφονται εκκλήσεις για ένα ενιαίο μέτωπο κατά του φασισμού από εκπροσώπους συνδικάτων και αριστερών κομμάτων, χωρίς όμως να γίνονται συγκεκριμένα βήματα για την υλοποίησή του. Ομως η απουσία οποιασδήποτε πρωτοβουλίας του NPA τη στιγμή που εκτοξεύονταν οι ψήφοι της Λεπέν θα έπρεπε να προκαλέσει ένα σοβαρό αναστοχασμό για ένα επαναστατικό κόμμα και το ρόλο που παίζει.

Σε συνέντευξή του στην εφημερίδα Libération, ο Φιλίπ Πουτού, προεδρικός υποψήφιος του NPA, αναφέρει μια σειρά λόγους για τη διάσπαση, από διαφωνίες

σχετικά με την εκλογική πολιτική, μέχρι διαφωνίες σχετικά με τον πόλεμο στην Ουκρανία. Ίσως πιο εκπληκτική είναι η δήλωσή του ότι δεν θεωρεί πια τον εαυτό του τροτσκιστή, αλλά απλώς ακροαριστερό και οραματίζεται μια στενότερη σχέση συνεργασίας με την Ανυπότακτη Γαλλία. Δεν είναι σαφές τι ακριβώς σημαίνει αυτό, αλλά αυτό που είναι σαφές είναι το εύρος της κρίσης μιας από τις μεγαλύτερες επαναστατικές οργανώσεις.

Το αντιρατσιστικό κίνημα

Στις 18 Δεκέμβρη, την Παγκόσμια Ημέρα των Μεταναστών, πραγματοποιήθηκε διαδήλωση 6.000 χιλιάδων ατόμων στο Παρίσι και παρόμοιες διαδηλώσεις σε πολλές πόλεις της χώρας. Η διαδήλωση απαίτησε τη νομιμοποίηση και την έκδοση εγγράφων για τους μετανάστες, οι οποίοι είναι από τους πλέον εκμεταλλευόμενους από τον γαλλικό καπιταλισμό. Καθώς η πόλη έχει ήδη ξεκινήσει τις προετοιμασίες για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2024, πολλοί από τους εργαζόμενους που εργάζονται σε αυτά τα δημόσια έργα είναι αυτοί που στοχεύει ο νόμος Νταρμανέν.

Το αντιρατσιστικό κίνημα προσπαθεί να γενικεύσει και να ανοίξει ένα διπλό μέτωπο, ενάντια στο νομοσχέδιο για τις συντάξεις, αλλά και ενάντια στο ρατσιστικό νόμο που εισήγαγε ο υπουργός Εξωτερικών Νταρμανέν, ο οποίος θα στερήσει τα δικαιώματα των ήδη εδώ διαβιούντων και εργαζόμενων μεταναστών, γνωστών ως Sans Papiers, («χωρίς χαρτιά») και θα διευκολύνει τις απελάσεις ακόμα και για μικρές παραβάσεις. Πρόκειται για μια επίθεση εναντίον του πιο αδύναμου και πιο εκμεταλλευόμενου τμήματος της εργατικής τάξης στη Γαλλία. Αποδυναμωμένοι και επισφαλείς, οι εργαζόμενοι είναι πιο εύκολο να γίνουν αντικείμενο εκμετάλλευσης όσο λιγότερα δικαιώματα έχουν.

Ο Νταρμανέν και ο Μακρόν στοχοποιούν αυτό το τμήμα για να κάνουν αποδιοπομπαίο τράγο τους μουσουλμάνους και τους Αφρικανούς μετανάστες και τους πρόσφυγες γενικότερα. Καθώς ο Μακρόν θα βρεθεί αναμφίβολα αντιμέτωπος με αντίσταση τη νέα χρονιά, καθώς συνεχίζει να επιτίθεται στο συνταξιοδοτικό σύστημα και στην υγεία και τις κοινωνικές υπηρεσίες, χρησιμοποιεί τον ρατσισμό ως εργαλείο για να διχάσει την εργατική τάξη.

Σε αυτή τη διαδήλωση στις 18 Δεκέμβρη, δεν υπήρχε κανένα ίχνος του Μελανσόν ή του κόμματός του. Και παρόλο που πολλά συνδικάτα, συμπεριλαμβανομένης της CGT, υπέγραψαν το κάλεσμα, υπήρξε μικρή συνδικαλιστική παρουσία και μικρή προσπάθεια από μέρους τους για να οργανώσουν τη συμμετοχή στη διαδήλωση.

Είναι σημαντικό να γίνει η σύνδεση μεταξύ του απεργιακού κινήματος και του αντιρατσισμού, προκειμένου να οικοδομηθεί ένα αντιρατσιστικό και αντιφασιστικό κίνημα. Τα μεγάλα εκλογικά ποσοστά της Λεπέν αλλά και του αρχιρατσιστή Ζεμούρ, αναδεικνύουν ένα πραγματικό πρόβλημα στην πολιτική της γαλλικής Αριστεράς. Η πόλωση δημιουργεί όχι μόνο ένα ισχυρό απεργιακό κίνημα και μια διόγκωση της υποστήριξης για τη NUPES. Αλλά ανοίγει επίσης το έδαφος για να εδραιωθούν ρατσιστικές ιδέες. Έτσι δημιουργείται ένας πολιτικός χώρος που χρησιμοποιούν οι φασίστες για να οργανωθούν. Η ιδέα ότι πρώτα πρέπει να νικήσουμε το νομοσχέδιο για τις συντάξεις και μετά θα ασχοληθούμε με τον ρατσισμό και τον φασισμό, είναι μια λανθασμένη στρατηγική και αρκετά επικίνδυνη υπό το φως της πρόσφατης αύξησης των ρατσιστικών επιθέσεων που τροφοδοτούνται από μια αυξημένη φασιστική δραστηριότητα και την επανεργοποίηση των φασιστικών ομάδων όπως της GUD, που οργανώνουν επιθέσεις στους δρόμους, ακόμα και στο ίδιο το Παρίσι. Είναι επίσης ένας τεχνητός διαχωρισμός ανάμεσα στην πάλη για οικονομικά αιτήματα και την πάλη ενάντια στην καταπίεση που αγνοεί και διαστρεβλώνει τις πραγματικές προκλήσεις για το εργατικό κίνημα.

Η αριστερά και το αντιρατσιστικό κίνημα στο σύνολό του πρέπει να φέρει τον αντιρατσισμό και τον αντιφασισμό στο συνεχιζόμενο απεργιακό κίνημα. Μέχρι στιγμής οι ηγεσίες των συνδικάτων βλέπουν την αντίθεση στο ρατσιστικό νόμο του Νταρμανέν, ως αντιπερισπασμό από τον οικονομικό αγώνα. Αλλά τίποτα δεν μπορεί να είναι πιο μακριά από την αλήθεια. Ο ρατσισμός χρησιμοποιείται για να διασπάσει την εργατική τάξη. Ενώ παράλληλα προκαλεί πραγματική ζημιά και πόνο στα πιο εκμεταλλευόμενα και εκτεθειμένα στις επιθέσεις της άρχουσας τάξης τμήματα των εργαζομένων. Όσο ισχυρότερη είναι η αντίθεση στο ρατσισμό και τα ρατσιστικά νομοθετήματα, τόσο ισχυρότερη είναι η εργατική τάξη. Και για να μπορέσει να αναδυθεί ένα αντιφασιστικό κίνημα, προϋπόθεση είναι να είναι αντιρατσιστικό. Δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματικό αντιφασιστικό κίνημα χωρίς αντίθεση στην ισλαμοφοβία, χωρίς υπεράσπιση της νομιμοποίησης όλων των μεταναστών.

Μέχρι στιγμής αυτή η θέση αποτελεί μειοψηφία στο εσωτερικό της γαλλικής Αριστεράς. Η αδελφή οργάνωση του ΣΕΚ εδώ, η Autonomie De Classe είναι κεντρική στην προσπάθεια αυτή, όπως και στην εκστρατεία κατά του ρατσισμού. Συζητώντας με ανθρώπους στις διαδηλώσεις υπάρχει μια αίσθηση πραγματικού ανοίγματος και ενδιαφέροντος για δουλειά σε αυτές τις γραμμές, του αντιρατσισμού και του αντιφασισμού. Η απειλή που συνιστά ο φασισμός είναι στο μυαλό εκατομμυρίων εργαζομένων που μπαίνουν στον αγώνα ενάντια στην επίθεση του κεφαλαίου. Αυτό που λείπει είναι η Αριστερά που είναι αρκετά ισχυρή και μεγάλη για να το φέρει αυτό στο απεργιακό κίνημα και στις επερχόμενες αναμετρήσεις μεταξύ των εργαζομένων και του Μακρόν.

Συμπέρασμα

Καθώς το κίνημα επανέρχεται μετά το διάλειμμα των διακοπών στις 6-7 Μάρτη και τα συνδικάτα προχωρούν με τη

στρατηγική των απεργιών διαρκείας, όπως έχουν δεσμευτεί πολλά από αυτά, οι πρώτες ημέρες των απεργιών θα είναι κρίσιμες. Ένας πραγματικός κίνδυνος και απειλή για το κίνημα είναι ο συντηρητισμός της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας που θα προσπαθήσει να το συγκρατήσει, σε κάθε ευκαιρία, με προβάλλοντας τη δικαιολογία ότι η κοινή γνώμη θα στραφεί εναντίον των απεργών. Αλλά έχουμε ήδη δει ότι η μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού είναι ξεκάθαρα με τους/τις απεργούς και ενάντια στην κυβέρνηση.

Αν η δυναμική διατηρηθεί, οι απεργίες βαθύνουν και η χώρα παραλύσει, όπως ισχυρίζονται τα συνδικάτα ότι είναι ο στόχος τους, μπορεί να βρεθούμε σε μια κατάσταση πολύ παρόμοια με εκείνη των απεργιών του 1995 που παρέλυσαν τη χώρα για δύο μήνες και ανάγκασαν την κυβέρνηση του Αλέν Ζιπέ να πάρει πίσω την επίθεση στις συντάξεις. Μια τέτοια εκρηκτική κοινωνική κατάσταση θα αναγκάσει την κυβέρνηση να υποχωρήσει ή ακόμα και να καταρρεύσει. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το 1995 θεωρήθηκε ως η πρώτη μεγάλη κοινωνική έκρηξη μετά το 1968, ίσως μας περιμένουν ενδιαφέρουσες μέρες.

Κατά τη διάρκεια μιας δυνητικά εκρηκτικής κατάστασης όπως αυτή, η επαναστατική Αριστερά μπορεί να παίξει ρόλο στη γενίκευση του αγώνα και ακόμη και στο άνοιγμα ενός αντιρατσιστικού και αντιφασιστικού μετώπου στο εργατικό κίνημα. Με μια τέτοια προοπτική μπορεί να οργανωθεί μια νέα επαναστατική Αριστερά στον χώρο που πρόσφατα άδειασε στην αριστερά το NPA. Όπως το θέτουν οι σύντροφοι της Autonomie de Classe:

«Μετά από κινητοποιήσεις πρωτοφανούς κλίμακας από τη νίκη του 1995 κατά της κυβέρνησης και οργή που ξεπερνά κατά πολύ τη "μεταρρύθμιση" των συντάξεων, ένα ερώτημα θα αντηχεί σε όλες τις συζητήσεις όσων συμμετέχουν στον αγώνα στους δρόμους, στις συγκεντρώσεις, στους χώρους εργασίας και στην εκπαίδευση. Πώς θα νικήσουμε;

Η άρχουσα τάξη είναι αποφασισμένη. Ο κόσμος που κυβερνούν καταρρέει και θα κάνουν τα πάντα για να τον διατηρήσουν.

Η αποδοχή ή η εξέγερση είναι οι δύο πόλοι ανάμεσα στους οποίους ταλαντεύεται η πλειοψηφία της τάξης μας και δεν έχει ακόμα κατασταλάξει. Πρέπει να αυξήσουμε την αποφασιστικότητα για να ενισχύσουμε τον πόλο της εξέγερσης, πράγμα που σημαίνει να δυναμώσουμε τη στρατηγική που ανοίγει το δρόμο για τη νίκη». ■

Ρουέν 31 Γενάρη 2023

Σημειώσεις

1. https://socialistworker.co.uk/international/french-workers-gear-up-for-major-national-strike-over-pensions/
2. https://socialistworker.co.uk/international/french-strikers-debate-how-to-win/
3. https://www.liberation.fr/economie/social/reforme-des-retraites-la-cgt-acte-la-greve-reconductible-dans-les-raffineries-a-partir-du-6-mars-20230217_ZYTOWIVNS5FCJPF3DWPJPAMQIA/

Τουρκία: Ο σεισμός είναι ταξικό ζήτημα

Ο Οζάν Τεκίν από το Επαναστατικό Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα (DSiP) δίνει την εικόνα της ταξικής πόλωσης και υποστηρίζει ότι οι εργάτες πρέπει να ενωθούν για να παλέψουν για τη ζωή τους!

Ένας σεισμός μεγέθους 7,8 βαθμών ρίχτερ έπληξε την Τουρκία και τη Συρία τις πρώτες πρωινές ώρες της 6ης Φεβρουαρίου. Ακολούθησε σε λιγότερο από 10 ώρες ένας μετασεισμός μεγέθους 7,5 βαθμών λίγο βορειότερα από το Γκαζιαντέπ. Εκτός από τον αντίκτυπο στην Τουρκία, οι δίδυμοι σεισμοί έπληξαν επίσης την καρδιά μιας παραμεθόριας περιοχής που φιλοξενεί εκατομμύρια Σύρους πρόσφυγες. Οι επίσημοι αριθμοί για τα θύματα στην Τουρκία -όταν γράφτηκε αυτό το άρθρο- είχαν φτάσει πάνω από 40 χιλιάδες. Υπάρχουν επίσης αρκετές χιλιάδες νεκροί στη συριακή πλευρά των συνόρων. Αυτοί οι αριθμοί πρόκειται να αυξηθούν δραματικά, καθώς εξακολουθούν να διεξάγονται επιχειρήσεις διάσωσης σε χαμηλό επίπεδο, θα ακολουθήσει ο καθαρισμός των ερειπίων συνολικά -που θα αποκαλύψει χιλιάδες άλλα πτώματα που βρίσκονται σήμερα εκεί.

Παρόλο που είναι πραγματικά τεράστια, η αιτία του υψηλού αριθμού των θυμάτων δεν βρίσκεται αποκλειστικά στην έκταση της καταστροφής. Κύρια, η καταστροφική εικόνα έχει τις ρίζες της στα 24 χρόνια που πέρασαν από τον σεισμό του 1999 –ο οποίος είχε επίσης καταστροφικές συνέπειες. Τα επίσημα στοιχεία ανεβάζουν τον αριθμό των θυμάτων σε 17 χιλιάδες το 1999 -αν και αρκετές ανεξάρτητες έρευνες τον υπολογίζουν μεταξύ 40 και 60 χιλιάδων.

Μετά το 1999, η Τουρκία ανανέωσε όλους τους νόμους και τους κανονισμούς της σχετικά με τα σχέδια κατασκευής νέων κτιρίων -επίσης με την πρόθεση να κατεδαφίσει μαζικά και να ανακατασκευάσει τα παλιά που δεν θα μπορούσαν να αντέξουν τις επιπτώσεις ενός σεισμού. Ωστόσο, είναι πλέον πολύ σαφές ότι και τα δυο αυτά δεν έχουν υλοποιηθεί καθόλου. Σε τέτοιο βαθμό που ακόμη και ορισμένα σημαντικά δημόσια κτίρια, όπως νοσοκομεία που χτίστηκαν την τελευταία δεκαετία, καταστράφηκαν από το σεισμό. Οι έλεγχοι τόσο για τα νέα όσο και για τα υφιστάμενα κτίρια δεν εφαρμόστηκαν με σοβαρότητα, η διαφθορά και η αδιαφορία φαίνεται να έχουν κυριαρχήσει σε κάθε πλευρά του κατασκευαστικού τομέα και του πολεοδομικού σχεδιασμού.

Κανένα δίδαγμα δεν αντλήθηκε από το 1999

Αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι η σημερινή κυβέρνηση του ΑΚΡ για να πάρει την εξουσία στηρίχτηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό στην κριτική που άσκησε στο κράτος σε σχέση με το σεισμό

του 1999, κατά την προεκλογική περίοδο που οδήγησε στη νίκη του στις εκλογές του 2002. Αρκετά εξέχοντα στελέχη του κόμματος εκείνη την εποχή κατηγορούσαν έντονα τις προηγούμενες κυβερνήσεις επειδή δεν υλοποίησαν τα μέτρα και τις προφυλάξεις που απαιτούνταν για να μην έχουμε το αποτέλεσμα του τεράστιου αριθμού των νεκρών. 20 χρόνια αργότερα, ο Ερντογάν και η κυβέρνησή του αντιμετωπίζουν τώρα την ίδια κριτική από πολύ πλατιά στρώματα της κοινωνίας.

Ο εκφυλισμός των δημόσιων οργανισμών και η αποτυχία του κράτους έγιναν πολύ καθαρά ορατά τις πρώτες ημέρες μετά το σεισμό. Η AFAD, ο κρατικά οργανωμένος μηχανισμός για τις επιχειρήσεις διάσωσης σε φυσικές καταστροφές, ήταν απούσα από τα πιο κρίσιμα καθήκοντα και αποδείχθηκε απολύτως ανοργάνωτη για να συντονιστεί γρήγορα να βοηθήσει τους ανθρώπους κάτω από τα ερείπια. Μετά το σεισμό διαπιστώθηκε ότι από τις δέκα πόλεις που επλήγησαν, μόνο τα Άδανα διέθεταν ένα κατάλληλο «Σχέδιο επέμβασης σε περίπτωση καταστροφής» από την AFAD. Αλλά όπως φάνηκε, ούτε για τα Άδανα ίσχυε τίποτα στην πραγματικότητα από αυτά που προέβλεπαν τα επίσημα έγγραφα –ο αριθμός των μηχανημάτων κοπής ασφάλτου θα έπρεπε να είναι 800 σύμφωνα με το σχέδιο έτσι ώστε να παρέμβει αποτελεσματικά σε έναν σεισμό 6,8 βαθμών. Οι επιχειρήσεις διάσωσης μπόρεσαν να βρουν μόνο 19 από αυτά σε μια πόλη 1,7 εκατομμυρίων κατοίκων!

Οι εκκλήσεις για «εθνική ενότητα» του Ερντογάν και των κολλητών του δεν μπορούν να καλύψουν αυτά τα γεγονότα:

• Η Τουρκία έχει αρκετή τεχνογνωσία και τεχνολογία για να ξεπεράσει τις συνέπειες των σεισμών με λιγότερες ζημιές. Οι επιστήμονες -εδώ και χρόνιαλένε στα ΜΜΕ τους κινδύνους που εγκυμονούν οι σεισμοί, τι πρέπει να γίνει για να σταματήσουν οι χαοτικές καταστάσεις. Η τρόικα των πολιτικών-εργολάβων-γραφειοκρατών δεν τους άκουσε ποτέ.

• Το ποσό των ειδικών φόρων για τους σεισμούς που έχει εισπραχθεί από τους απλούς πολίτες από το 1999 έχει φτάσει τα 37 δισεκατομμύρια δολάρια. Ο κόσμος δικαίως ρωτάει: «Πού είναι αυτά τα χρήματα;»

• Γιατί οι νόμοι δεν εφαρμόστηκαν ποτέ σωστά μετά το 1999; Ένα σημαντικό μέρος των κτιρίων που καταστράφηκαν στο σεισμό του 2023 είναι καινούργια που χτίστηκαν μετά από νέους νόμους!

• Γιατί υπήρξε σε πολλές περιπτώσεις μια «ζώνη αμνηστίας» για τους εργολάβους των οποίων τα κτίρια δεν ήταν συμβατά με τη νομοθεσία; Τη νομοθεσία που ο Ερντογάν προωθούσε στο παρελθόν κάτω από τον τίτλο: «Λύνουμε τα προβλήματα των πολιτών»!

• Και γιατί οι προσπάθειες για ανθρωπιστική βοήθεια και επιχειρήσεις διάσωσης καθυστέρησαν τόσο πολύ και ήταν τόσο ανεπαρκείς;

Η απάντηση του ΑΚΡ σε τέτοιου είδους επικρίσεις ήταν ένα μείγμα καταστολής και φόβου που κρύβουν οι ίδιοι. Στο ξέσπασμα του Ερντογάν την τρίτη ημέρα μετά τους σεισμούς, που έβρισε όσους επικρίνουν την έλλειψη βοήθειας ως «άτιμους», αντέδρασε έντονα ολόκληρη η κοινωνία. Επιχείρησε να απεικονίσει κάποιους ως «προδότες» στο Twitter που λένε ψέματα για να καταγγείλουν την κυβέρνηση και τους κρατικούς θεσμούς, αλλά στο τέλος δέχτηκε τον εξάψαλμο από τα σχόλια εκατοντάδων ανθρώπων που επλήγησαν άμεσα οι ίδιοι (με τις οικογένειές του και τους συγγενείς τους κάτω από τα ερείπια).

Έτσι η κυβέρνηση αναγκάστηκε να μαλακώσει τους τόνους και λίγες μέρες αργότερα να αναγνωρίσει ότι *«υπήρξαν κάποια μειονεκτήματα στην υποστήριξη»* και ότι *«δεν έγιναν όλα με την καλύτερη ταχύτητα όπως περίμεναν»*. Ομοίως, η πρόσβαση στο Twitter απαγορεύτηκε την τρίτη νύχτα του σεισμού. Αλλά και σε αυτό αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν και την άνοιξαν ξανά το επόμενο πρωί μετά τις διαμαρτυρίες από όσους στην περιοχή χρησιμοποιούσαν το Twitter ως έναν αποτελεσματικό τρόπο για να ζητήσουν υποστήριξη στις προσπάθειες διάσωσης.

Μια άλλη απόπειρα που έκανε η κυβέρνηση για να διασώσει το κύρος της ήταν να επιτεθεί στις ΜΚΟ και σε κάθε είδους πρωτοβουλίες από τα κάτω που προσπαθούσαν να συνεισφέρουν στις επιχειρήσεις διάσωσης και βοήθειας. Αρκετές από αυτές ήταν παρούσες και πολύ χρήσιμες στις πληγείσες πόλεις, πριν ακόμα εμφανιστεί η AFAD. Όπως μια οργάνωση ανθρωπιστικής βοήθειας με την ονομασία AHBAP (Φιλαράκια) που ιδρύθηκε από έναν δημοφιλή τραγουδιστή της ποπ. Και επίσης η AKUT, μια οργάνωση βάσης για την παρέμβαση σε καταστροφές που έγινε εξαιρετικά δημοφιλής για τις προσπάθειές της στον σεισμό του 1999. Οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι επιτέθηκαν αρχικά σε αυτούς και σε άλλες συνδικαλιστικές οργανώσεις και ΜΚΟ λέγοντας ότι *«όλη η βοήθεια και οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι υπό τον έλεγχο της AFAD»*. Αλλά δεδομένου ότι οι αδυναμίες της AFAD ήταν πολύ-πολύ εμφανείς σε όλους, δεν μπορούσαν να διατηρήσουν αυτή την επίσημη γραμμή για πολύ. Κυκλοφόρησε ένα αστείο βίντεο όπου τρεις υπουργοί (σημαντικοί, συμπεριλαμβανομένων των υπουργών Άμυνας και Υγείας) πήγαν στο επιχειρησιακό αρχηγείο της AHBAP στην περιοχή και μιλούσαν με τον Χαλούκ Λεβέντ, τον τραγουδιστή της ποπ που ίδρυσε και ουσιαστικά διευθύνει την οργάνωση. Η ανάρτηση του βίντεο στο διαδίκτυο ήταν εξευτελιστική για την κυβέρνηση –τα περισσότερα σχόλια αναφέρονταν στο γελοίο γεγονός ότι οι υπουργοί ζητούσαν πληροφορίες από έναν ποπ τραγουδιστή για έναν τόσο μεγάλης κλίμακας σεισμό.

Η τελική επίθεση που επιχείρησε η κυβέρνηση ήταν να ανοίξει συζητήσεις για τον χρόνο διεξαγωγής των προεδρικών και βουλευτικών εκλογών που είχαν

οριστεί για τις 14 Μαΐου. Ο Ερντογάν δεν είχε το θάρρος να το κάνει ο ίδιος, αλλά χρησιμοποίησε ένα άλλο στέλεχος του ΑΚΡ, τον Μπουλέντ Αρίνκ, για να εκδώσει δήλωση σχετικά με το ότι «*οι εκλογές δεν μπορούν να διεξαχθούν υπό αυτές τις συνθήκες*». Ο λόγος είναι ότι, ο Μπουλέντ Αρίνκ ήταν εξέχουσα προσωπικότητα στις κυβερνήσεις του ΑΚΡ κατά την πρώτη δεκαετία του, αλλά αντιτάχθηκε ελαφρώς σε ορισμένες από τις πολιτικές του κόμματος και παρά το γεγονός ότι δεν εγκατέλειψε το κόμμα, διατηρεί μια περίπλοκη σχέση με τον Ερντογάν κατά την τελευταία περίοδο της «βασιλείας» του. Έτσι, προσπάθησαν να δοκιμάσουν να δουν το κλίμα των αντιδράσεων χρησιμοποιώντας μια αμφιλεγόμενη προσωπικότητα, αλλά ούτε αυτό είχε πολύ καλή κατάληξη για το ΑΚΡ. Η συντριπτική πλειοψηφία της κοινής γνώμης πιστεύει ότι οι εκλογές δεν πρέπει να αναβληθούν γιατί το ΑΚΡ έχει γίνει ακόμα πιο αδύναμο. Επίσης είναι μια ένδειξη ότι το επιχείρημα του ΑΚΡ ότι «*μια τόσο μεγάλη φυσική καταστροφή δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως όπλο για πολιτικούς σκοπούς*», δεν είναι πολύ ευπρόσδεκτο μέσα στην κοινωνία. Ο Ερντογάν προσπάθησε να χρησιμοποιήσει το πρωτοφανές μέγεθος του σεισμού, λέγοντας ότι αν είχε συμβεί σε άλλη χώρα και εκεί επίσης μπορεί να αδυνατούσαν να ανταποκριθούν. Αλλά ο κόσμος δεν το χάφτει αυτό, εξαιτίας των διαφόρων λόγων που προσπάθησα προηγουμένως να υπογραμμίσω.

Όντας στην εξουσία τα τελευταία 21 χρόνια, οι κυβερνήσεις του Ερντογάν βασίστηκαν σε τεράστιο βαθμό στην ανάπτυξη που παρείχε ο κατασκευαστικός τομέας και πάντα προστάτευαν τους εργολάβους –παρά την όποια διαφθορά ή παράβαση των υποχρεώσεων που είχαν με βάση τους νόμους. Υπάρχουν υψηλά μέλη της άρχουσας τάξης που έχουν αναπτυχθεί σε τεράστιο βαθμό χάρη στην υποστήριξη των κρατικών αξιωματούχων. Η προσωποποίηση της κατάστασης που βρίσκεται η σχέση της άρχουσας τάξης με την κρατική γραφειοκρατία είναι ο βρώμικος τύπος που λέγεται Βελή Γκοσέρ. Καταδικάστηκε σε φυλάκιση επειδή πολλά από τα διαμερίσματα της κατασκευαστικής εταιρείας του κατέρρευσαν στο σεισμό του 1999 με εκατοντάδες θύματα μέσα. Ήταν στη φυλακή για 7,5 χρόνια. Στη συνέχεια βγήκε και συνέχισε να ιδρύει και πάλι κατασκευαστικές επιχειρήσεις το 2018, υπό την εξουσία του ΑΚΡ. Παρόμοια πράγματα θα μπορούσαν να ειπωθούν και για τον τομέα της ενέργειας. Υπήρξε η μεγάλη καταστροφή των ορυχείων στη Σόμα, όπου 301 ανθρακωρύχοι έχασαν τη ζωή τους. Οι τελευταίοι άνθρωποι που ήταν στη φυλακή για το γεγονός αποφυλακίστηκαν το 2021. Ένα άλλο εντυπωσιακό χαρακτηριστικό της εποχής του ΑΚΡ είναι ότι όλη η γραφειοκρατία και οι υψηλόβαθμες θέσεις των δημόσιων οργανισμών αντικαταστάθηκαν με πρόσωπα που βρίσκονται κοντά στους κυβερνητικούς κύκλους –αντί να επιλέγονται με βάση τις τεχνικές ικανότητες και τις γνώσεις τους.

Ενάντια στο ρατσισμό κατά των προσφύγων

Μια άλλη ανησυχητική πτυχή της συνολικής ζοφερής εικόνας αφορά στους πρόσφυγες που βρίσκονται στην Τουρκία. Ρατσιστικά κόμματα της αντιπολίτευσης (κυρίως το Zafer Partisi -μια διάσπαση από το φασιστικό κόμμα ΜΗΡ στη βάση σκληρότερων αντιπροσφυγικών συνθημάτων) άρχισαν από τις πρώτες κιόλας μέρες να ξεσηκώνονται εναντίον των «πλιατσικολόγων». Αξιοποίησε τα τηλεοπτικά πλάνα κάποιων απελπισμένων επιζώντων του σεισμού, που έπαιρναν μερικά πολύ βασικά τρόφιμα και πράγματα από παντοπωλεία και αγορές –σε μια κατάσταση όπου υπήρχε σχεδόν μηδενική επισιτιστική ή κάθε είδους βοήθεια στην περιοχή. Η δράση αυτων των ανθρώπων δεν είχε καμία σχέση με κακές προθέσεις ή «απληστία» των απλών ανθρώπων. Όμως αμέσως τα ρατσιστικά κόμματα άρχισαν να στοχοποιούν τους πρόσφυγες για τις λεηλασίες. Εμφανίστηκαν κάποιες τοπικές συμμορίες που τρομοκρατούσαν στους δρόμους κυνηγώντας «πλιατσικολόγους» (υπήρξαν πολλά βίντεο όπου κάποιοι άνθρωποι ξυλοκοπήθηκαν και κανείς δεν έμαθε ποτέ τον πραγματικό λόγο).

Είναι κι αυτό άλλη μια μεγάλη ένδειξη για το πού μπορεί να οδηγήσει η κατάρρευση των δημόσιων θεσμών. Παρά την αλληλεγγύη μεταξύ των απλών ανθρώπων, Τούρκων, Σύρων ή Αφγανών -η ρατσιστική δεξιά προσπάθησε να πάρει την πρωτοβουλία των κινήσεων με αυτού του είδους τη βία. Οι συνέπειες είναι σπαρακτικές: Υπήρξε μια ιστορία μιας συριακής οικογένειας κάτω από τα συντρίμμια, που δεν φώναζε για διάσωση, επειδή πίστευαν ότι αν γινόταν κατανοητό ότι ήταν Σύριοι, οι ομάδες διάσωσης θα τους παρατούσαν για να πάνε σε άλλα κτίρια για να σώσουν άλλους. Επίσης, η ιστορία μιας ομάδας νεαρών προσφύγων από τη Συρία, οι οποίοι βοήθησαν μια πληγείσα οικογένεια να βρει τους συγγενείς της κάτω από τα ερείπια, αλλά έτρεξαν να φύγουν μακριά, ενώ άλλοι άνθρωποι έρχονταν να βοηθήσουν –επειδή θα μπορούσαν να τους κατηγορήσουν ότι είναι «πλιατσικολόγοι» και να τους επιτεθούν.

Η ρατσιστική δεξιά της αντιπολίτευσης παίζει αυτά τα βρόμικα χαρτιά, αλλά η κυβέρνηση του ΑΚΡ δεν διαφέρει πολύ. Χιλιάδες Σύριοι σκοτώθηκαν στην Τουρκία στο σεισμό, οπότε αρκετοί πήραν τα πτώματά των δικών τους ανθρώπων για να πάνε να τα κάψουν ή να τα θάψουν στη Συρία, την πατρίδα τους. Επίσης υπήρχαν και άλλοι που πέρασαν τα σύνορα γιατί ο σεισμός κατέστρεψε και πολλές πόλεις στη Συρία. Έτσι, η διέλευση των συνόρων επιτράπηκε επίσημα από την Υπηρεσία Διαχείρισης Μετανάστευσης. Στη συνέχεια, όμως, ήρθε μια δήλωση του Υπουργού Άμυνας όπου με υπερηφάνεια ανακοίνωνε ότι πάνω από 10 χιλιάδες πρόσφυγες «επέστρεψαν εθελοντικά στη Συρία»

Η άγρια καταστολή από τον Ερντογάν δεν σταματάει τους αγώνες

μετά το σεισμό. Μένει να δούμε αν αυτό ήταν πραγματικά μια παγίδα του τουρκικού κράτους ή θα είναι αίτημα πάλης για το αντιρατσιστικό κίνημα να αφήσουν όλους αυτούς τους πρόσφυγες να επιστρέψουν στην Τουρκία.

Η Αριστερά και ο σεισμός

Μέσα σε όλα αυτά που συμβαίνουν, όλη η Αριστερά κινητοποιήθηκε από την πρώτη μέρα της καταστροφής στην περιοχή για ανθρωπιστική βοήθεια και συμμετοχή στις επιχειρήσεις διάσωσης. Στις πληγείσες περιοχές υπήρχαν πάγκοι των τοπικών παραρτημάτων των αριστερών κομμάτων –αλλά και σε άλλες πόλεις υπήρξε συσπείρωση για να χτιστεί αλληλεγγύη και υποστήριξη. Ένα μέλος του DSIP (του Επαναστατικού Σοσιαλιστικού Εργατικού Κόμματος) που έσπευσε εθελοντικά στην περιοχή στο πλαίσιο των κλιμακίων της AFAD περιγράφει πολύ ξεκάθαρα την απόγνωση και την απουσία κρατικής υποστήριξης. Λέει ότι υπήρχαν πολλές διεθνείς ομάδες που ήρθαν για να σώσουν ανθρώπους, αλλά έμειναν στα αεροδρόμια για δεκάδες ώρες, επειδή η AFAD δεν ήταν σωστά οργανωμένη για να τους κατευθύνει στις πόλεις που τους χρειάζονταν περισσότερο. Υπήρχαν περιστατικά όπου περίμεναν για περισσότερες από δύο ώρες ένα ασθενοφόρο αφού έβγαλαν μια ηλικιωμένη γυναίκα από τα ερείπια. Εφόσον το ασθενοφόρο δεν έφτασε, έψαξαν και βρήκαν άλλες λύσεις για τη μεταφορά, επειδή η γυναίκα κινδύνευε με υποθερμία. Περιγράφει επίσης πολλές καταστάσεις όπου οι επιζώντες ήταν οργισμένοι με τις ομάδες της AFAD επειδή δεν ήταν αρκετοί για να πάνε να βοηθήσουν κάθε κατεστραμμένο κτίριο. Έτσι σε κάποια σημεία τα μέλη της AFAD δεν μπορούσαν να κυκλοφορήσουν χωρίς την προστασία της αστυνομίας ή του στρατού, γιατί κάθε επιζών τους τραβούσε στα χαλάσματα του σπιτιού του. Είχαν να αντιμετωπίσουν πολλές επικίνδυνες καταστάσεις, αλλά φυσικά η κατηγορία δεν πάει στους απλούς ανθρώπους που βρίσκονταν σε απόγνωση -είναι η έλλειψη κυβερνητικής και επίσημης υποστήριξης που προκαλεί αυτού του είδους την οργή.

Εκτός από τα μέλη του DSIP που πήγαν με διάφορες ομάδες στις πληγείσες από το σεισμό περιοχές, οργανώσαμε συγκεντρώσεις και σε άλλες πόλεις για να οικοδομήσουμε αλληλεγγύη. Σε κάθε πόλη οι τοπικοί πυρήνες του DSIP συμμετείχαν σε τοπικές πρωτοβουλίες, είτε των εργατικών συνδικάτων είτε των ΜΚΟ για τη συλλογή και αποστολή τροφίμων, κουβερτών, ρούχων, σκηνών κ.λπ. στην πληγείσα περιοχή. Αλλά, ταυτόχρονα, έχουμε σαν προτεραιότητα να ανοίξουμε τη συζήτηση ότι -σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς του AKP- το ζήτημα αυτό είναι καθαρά πολιτικό και ταξικό. Οι κυβερνήσεις για αρκετές δεκαετίες στάθηκαν στο πλευρό των πλουσίων, αγνόησαν τις δικές τους αποτυχίες να ανταποκριθούν σε αντίστοιχες καταστροφές, δεν άκουσαν τους επιστήμονες για να προετοιμαστούν με τα απαραίτητα μέτρα. Και στο τέλος είναι οι εργαζόμενοι και οι φτωχοί που πλήττονται περισσότερο –πεθαίνουν κατά δεκάδες χιλιάδες, ενώ άλλες εκατοντάδες χιλιάδες αναγκάζονται να φύγουν σε άλλες πόλεις χωρίς δουλειά και χρήματα.

Κάθε ανθρωπιστική βοήθεια είναι καλή, αλλά πρέπει να ξεκινήσουμε έναν πολιτικό αγώνα ενάντια στους υπεύθυνους. Όλη η Αριστερά και το εργατικό κίνημα πρέπει να ενωθούν για να το πετύχουν αυτό. Πρέπει να αγωνιστούμε

για να διασφαλίσουμε ότι όλοι οι δημόσιοι πόροι (σε αντίθεση με ότι έγινε με τους ειδικούς φόρους σεισμού μετά το 1999) θα χρησιμοποιηθούν τώρα για τους επιζώντες. Ο αγώνας μας πρέπει να είναι τόσο δυνατός ώστε να μην τολμήσουν και πάλι να αφήσουν τα πράγματα να εξελιχθούν όπως γίνεται συνήθως. Στο τέλος, εκτιμάται ότι ο αριθμός των θυμάτων θα φτάσει τις 200 χιλιάδες. Και αναμένεται ένας μεγάλος σεισμός που θα πλήξει την Κωνσταντινούπολη και την περιοχή του Μαρμαρά με ακόμη χειρότερες συνέπειες στις επόμενες δύο ή τρεις δεκαετίες. Για την εργατική τάξη, από εδώ και πέρα έχει γίνει ζήτημα ζωής ή θανάτου. Θα πολεμήσουμε την κυβέρνηση και την άρχουσα τάξη για τη ζωή μας.

Εκλογές

Μένει να δούμε αν το ΑΚΡ θα είναι ισχυρό για να συνεχίσει τις προσπάθειές του να αναβάλει τις εκλογές. Αλλά είναι εξαιρετικά απίθανο ότι ακόμη και αν το καταφέρουν, κάτι τέτοιο θα αλλάξει τα αποτελέσματα με θετικό τρόπο για τον Ερντογάν. Επειδή, ακόμη και πριν από το σεισμό, ο τρομερός συνασπισμός ΑΚΡ-ΜΗΡ είχε ήδη γίνει αντιδημοφιλής για πάρα πολλούς άλλους λόγους και φαίνεται να χάνει τις εκλογές σε όλες σχεδόν τις δημοσκοπήσεις.

Το ΑΚΡ ξεκίνησε την προεκλογική του εκστρατεία με το σύνθημα «Αρκετά! Ήρθε η ώρα να μιλήσει ο λαός!». Χρησιμοποιεί αυτό το σύνθημα επειδή οι εκλογές είναι καθορισμένο να διεξαχθούν στις 14 Μαΐου, στην 73η επέτειο των εκλογών όπου το Δημοκρατικό Κόμμα [του Μεντερές, το 1950] κέρδισε τις πρώτες ελεύθερες εκλογές έναντι των κεμαλιστών, του CHP. Ωστόσο, υπάρχουν πολλά προβλήματα με τη χρήση αυτού του συνθήματος από τον Ερντογάν. Πρώτα απ' όλα, το ΑΚΡ κυβερνά τη χώρα εδώ και 20 χρόνια, οπότε θα μπορούσε κανείς να αναρωτηθεί γιατί δεν ήταν «η ώρα του λαού να μιλήσει» κατά τη διάρκεια αυτών των δύο δεκαετιών. Δεύτερον, το κόμμα που αυτή τη φορά δεν αποδέχεται και πολύ πρόθυμα τις αποφάσεις του εκλογικού σώματος είναι το ίδιο το ΑΚΡ. Έχουν διορίσει «διαχειριστές» δημάρχους σε αρκετές δεκάδες πόλεις που τις δημοτικές εκλογές τις είχε κερδίσει το HDP [το κόμμα που στηρίζεται στους Κούρδους]. Στις κουρδικές περιοχές το ΑΚΡ έχει υιοθετήσει τον παραδοσιακό κρατικό κανόνα της μη αναγνώρισης των εκατομμυρίων Κούρδων ψηφοφόρων. Τρίτον, το 2019 το ΑΚΡ ήταν αυτό που επέβαλε να επαναληφθούν οι δημοτικές εκλογές στην Ισταμπούλ, όταν έχασε με μικρή διαφορά. Τότε ισχυρίστηκε ότι το CHP έκανε νοθεία στα αποτελέσματα των εκλογών, ενώ όλη η κρατική εξουσία ήταν στα χέρια του ΑΚΡ. Φυσικά ο απλός κόσμος στην Κωνσταντινούπολη δεν πίστεψε αυτό το ψέμα και η αντιπολίτευση κέρδισε στις επαναληπτικές με διαφορά 10% από τον υποψήφιο του ΑΚΡ. Έτσι, η κλασική ρητορική του ΑΚΡ ότι κατέχει την εντολή του λαού ενάντια στην κρατική γραφειοκρατία και τον στρατό έχει περάσει προ πολλού. Αν ο λαός πρέπει να «μιλήσει» εναντίον κάποιου, αυτός είναι σίγουρα ο συνασπισμός ΑΚΡ-ΜΗΡ που δεν αναγνωρίζει καθόλου τη λαϊκή βούληση.

Αντιθέτως, αυτός που στρέφεται γεμάτος μίσος ενάντια σε πολλά και διαφορετικά κοινωνικά κομμάτια είναι ο ίδιος ο συνασπισμός του ΑΚΡ και του ΜΗΡ. Μετά την ακύρωση της συμμετοχής της Τουρκίας στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, αυξάνονται οι επιθέσεις κατά των γυναικών. Τα ομοφοβικά συλλαλητήρια μίσους που διοργανώνονται από ομάδες της δεξιάς, θα ακολουθήσει τώρα από μια πιθανή συνταγματική αλλαγή που στοχοποιεί τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα. Η φιλολογία κατά των Κούρδων περί «τρομοκρατών» και όλες οι άλλες διακρίσεις της δεκαετίας του 1990 επανήλθαν στην ημερήσια διάταξη από το ΑΚΡ. Η δεξιά στροφή που επιχειρείται να επιβληθεί στην κοινωνία απειλεί ακόμη και τις ζωές αδέσποτων γατών και σκύλων (η Τουρκία είναι πλέον μια χώρα όπου γίνονται κάποιες κινητοποιήσεις για να σταματήσουν οι σφαγές ζώων). Είναι, λοιπόν, πραγματικά αηδιαστικό όταν οι ηγέτες του ΑΚΡ «καταγγέλουν» τα ακροδεξιά τέρατα στη Σουηδία και αλλού που προσπαθούν να κάψουν το Κοράνι. Δεν έχουμε ούτε χρόνο ούτε καμιά ανάγκη να μας κάνει κήρυγμα το ΑΚΡ για τον *«κοινό αγώνα της ανθρωπότητας κατά του ρατσισμού και της ρητορικής μίσους»* –χτίζουμε το αντιρατσιστικό κίνημα ενάντια στον Ερντογάν μέσα στην ίδια την Τουρκία.

Μια άλλη συζήτηση που έχει ανοίξει σχετικά με τις εκλογές είναι αν ο Ερντογάν μπορεί να είναι υποψήφιος για την προεδρία ή όχι. Σύμφωνα με το τουρκικό Σύνταγμα, ένας πολίτης μπορεί να εκλεγεί πρόεδρος το πολύ δύο φορές. Ο Ερντογάν εξελέγη πρόεδρος το 2014 και το 2018. Κύκλοι του ΑΚΡ υποστηρίζουν ότι *«το σύστημα έχει αλλάξει μετά το δημοψήφισμα του 2017»* και ότι η πρώτη προεδρία του Ερντογάν δεν πρέπει να προσμετράται βάσει αυτής της ρήτρας. Στην πραγματικότητα δεν υπάρχει καμία νομική αιτιολογία γι' αυτό, η ρήτρα του Συντάγματος δεν αναφέρεται σε κάποιο συγκεκριμένο σύστημα αλλά μιλάει μόνο για «προεδρία». Όμως, δεν είναι περίεργο ότι το ΑΚΡ θα παρακάμψει εύκολα οποιαδήποτε συνταγματική ρήτρα μετά από χρόνια εκφυλισμού του νομικού συστήματος.

Ωστόσο, ακόμη και αν είναι υποψήφιος, οι περισσότερες δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι θα χάσει απέναντι στους τέσσερις πιθανούς υποψηφίους της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου του 2022 οι αρθρογράφοι του φιλικού τύπου στο ΑΚΡ προσπαθούσαν να δώσουν την εικόνα ότι *«οι οργανώσεις του κόμματος εργάζονται σκληρά»* και ότι ο άνεμος άρχισε να φυσάει υπέρ του ΑΚΡ, ότι ο κόσμος άρχισε να αναγνωρίζει ότι τα προβλήματα της Τουρκίας *«θα μπορούσαν να επιλυθούν μόνο από τον Ερντογάν»*. Αυτό έχει παρέλθει εδώ και καιρό.

Ολόκληρα οικοδομικά συγκροτήματα κατάρρευσαν σαν τραπουλόχαρτα στον σεισμό. Το έγκλημα των κατασκευαστικών εταιριών είναι τεράστιο

Η κύρια αντιπολίτευση: το «τραπέζι των έξι»;

Το CHP συσπείρωσε 6 κόμματα για να σχηματίσουν «ένα τραπέζι» -ένα συνασπισμό που περιλαμβάνει ανοιχτές δημόσιες συζητήσεις και κοινή δράση κατά της κυβέρνησης στις εκλογές. Οι σοσιαλιστές στην Τουρκία έχουν μια μακρά ιστορία κριτικής απέναντι στο CHP ως το κύριο ρεπουμπλικανικό/κεμαλικό κόμμα -αλλά για να πούμε την αλήθεια κάποια από τα άλλα κόμματα του «τραπεζιού» είναι ακόμη χειρότερα.

Έχουμε το Iyi Parti ως κύριο εταίρο του συνασπισμού. Πρόκειται για μια απόσχιση από τους φασίστες του MHP πριν από μερικά χρόνια. Ο λόγος για τη διάσπαση ήταν ότι το MHP έγινε εταίρος του AKP στην κυβέρνηση. Και η Μεράλ Ακσενέρ, επειδή δεν μπόρεσε να πάρει την ηγεσία του κόμματος από τον νυν αρχηγό του Ντεβλέτ Μπαχτσελί, διέσπασε το κόμμα για να πάρει μαζί της τις περισσότερο κοσμικές, αντι-AKP πτέρυγες. Το Iyi Parti είναι έντονα αντιπροσφυγικό, αρνείται να παρακαθήσει σε οποιαδήποτε πλατφόρμα δίπλα σε Κούρδους του HDP. Ωστόσο, το CHP το έχει αγκαλιάσει με τον ισχυρισμό ότι *«είναι ένα δεξιό κόμμα που απορροφά τις ψήφους του συντηρητικού AKP στις αγροτικές περιοχές»*.

Οι άλλες πτέρυγες του συνασπισμού είναι μικρότερα κόμματα που αντιπροσωπεύουν μόλις και μετά βίας το 1% του εκλογικού σώματος το καθένα. Του Gelecek Partisi ηγείται ο πρώην πρωθυπουργός του AKP Αχμέτ Νταβούτογλου, ο αρχιτέκτονας της επιθετικής εξωτερικής πολιτικής προς τη Μέση Ανατολή, προσπαθώντας να γίνει η μεγαλύτερη υποϊμπεριαλιστική δύναμη στην περιοχή. Είναι υπεύθυνος για την καταστροφή πολλών κουρδικών πόλεων σε συγκρούσεις μετά το τέλος της ειρηνευτικής διαδικασίας. Ένα άλλο κόμμα είναι το DEVA Partisi, ένα νεοφιλελεύθερο φιλοδυτικό κεντροδεξιό κόμμα με επικεφαλής τον Αλί Μπαμπακάν. Είναι υπεύθυνος για την οικονομική πολιτική του AKP κατά την πρώτη δεκαετία του - η οποία θεωρείται μάλλον επιτυχής. Όντας μέλος των προηγούμενων κυβερνήσεων του AKP, ο Μπαμπακάν είναι ένας από τους επίσημους πολιτικούς ενάγοντες στη δίκη ενάντια στους διαδηλωτές του πάρκου Γκεζί, όπου ο Οσμάν Καβάλα και πολλοί άλλοι διώχθηκαν και φυλακίστηκαν. Μια άλλη συνιστώσα του πίνακα των έξι είναι το Saadet Partisi, οι διάδοχοι του πρώην ισλαμιστικού κόμματος Refah του Ερμπακάν, από το οποίο το AKP αποσπάστηκε πριν από 25 χρόνια. Οι θέσεις τους απέναντι στα δικαιώματα των γυναικών και των ΛΟΑΤΚΙ+ είναι οι ίδιες με τον συνασπισμό AKP-MHP. Και το μικρότερο κόμμα του αντιπολιτευτικού συνασπισμού είναι οι Δημοκράτες. Ένα κόμμα με μόλις 60 χιλιάδες ψήφους, λίγο πολύ χωρίς πραγματικό αντίκτυπο στην τουρκική κοινωνία, αλλά με μεγάλα λόγια και ανακοινώσεις κατά των Κούρδων και του HDP.

Ο πυρήνας του προγράμματος των 6 είναι να αναιρέσει κάποια από τα χειρό-

τερα πράγματα που έκανε ο συνασπισμός ΑΚΡ-ΜΗΡ, να «ομαλοποιήσει» τα πράγματα σε κάποια κλίμακα, να αποκαταστήσει το κράτος δικαίου και να βελτιώσει το ρόλο και τη λειτουργικότητα των δημόσιων θεσμών. Η οικοδόμηση εκ νέου δεσμών με τον δυτικό ιμπεριαλισμό, προκειμένου να προσελκύσει ζεστό χρήμα και επενδύσεις για να ξεπεραστούν τα παραδοσιακά και διαρθρωτικά προβλήματα της τουρκικής οικονομίας. Ο συνασπισμός δεν περιλαμβάνει επίσημα το κουρδικό HDP, ωστόσο, χωρίς την ψήφο του HDP, δεν μπορούν να κερδίσουν μόνοι τους τον Ερντογάν. Έτσι, όπως έγινε και στις τοπικές εκλογές του 2019, το CHP προσπαθεί να εξασφαλίσει ότι το HDP θα συμμαχήσει μαζί του ανεπίσημα, παρόλο που υπάρχουν πολλές εντάσεις που προκαλούνται από τις άλλες συνιστώσες του συνασπισμού. Ίσως δούμε το CHP να κάνει στις προεκλογικές εκστρατείες του και κάποιες αναφορές για τα κουρδικά δικαιώματα και την ειρήνη.

Αυτός ο συνασπισμός είναι τόσο «χύμα» που οι ατελείωτες εσωτερικές διαμάχες του για το ποιος θα είναι υποψήφιος στις προεδρικές εκλογές έχει γίνει εργαλείο στα χέρια του Ερντογάν για να τους επιτεθεί. Το Iyi Parti, ο κύριος εταίρος του CHP, προσπαθεί να διχάσει τις τάξεις του CHP διεκδικώντας ότι ο Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου [ο ηγέτης του CHP] είναι ο πιο αδύναμος κρίκος και κάποιος άλλος πρέπει να θέσει υποψηφιότητα για την προεδρία. Προσπαθούν να συμμαχήσουν με τα πιο ρατσιστικά στοιχεία μέσα στο CHP, όπως ο Μανσούρ Γιαβάς, ένας πρώην φασίστας που είχε γίνει δήμαρχος της Άγκυρας στις εκλογές του 2019. Επίσης, προσπαθούν να στηρίξουν τον Εκρέμ Ιμάμογλου, τον δήμαρχο της Κωνσταντινούπολης εναντίον του Κιλιτσντάρογλου. Μεταξύ όλων των πιθανών υποψηφίων, ο Κιλιτσντάρογλου είναι ο μόνος που προσπαθεί «ελαφρώς» να αλλάξει την κεμαλική παράδοση του CHP. Και αν εκλεγεί, θα είναι ο πρώτος Αλαουίτης Τούρκος πρόεδρος.

Η Αριστερά και οι εκλογές

Η εικόνα της Αριστεράς πριν από τις εκλογές δεν είναι, επίσης, πολύ ευχάριστη. Πρώτον, υπάρχει ο συνασπισμός του ΤΚΡ και του Sol Parti (πρώην ODP) που χτίστηκε στη βάση του σοσιαλ-σοβινισμού –που έχει ως αρχή τη μη συνεργασία με το HDP και τους Κούρδους. Προσπαθούν να εμφανιστούν ως μια αριστερή εκδοχή της αντιπολίτευσης στο ΑΚΡ με βάση τις κεμαλικές αρχές.

Στη συνέχεια, υπάρχει η Συμμαχία Εργασίας και Ελευθερίας που δημιουργήθηκε από το HDP. Περιλαμβάνει 5 μικρά κόμματα που συμμαχούν με το πολύ μεγαλύτερο HDP. Μία από τις συνιστώσες είναι το TİP, το Τουρκικό Εργατικό Κόμμα, που προέκυψε από τη διάσπαση του σταλινικού ΤΚΡ το 2014. Το TİP λειτουργεί κύρια μέσα από τις δημόσιες σχέσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης –χάρη σε κάποιους βουλευτές του HDP που μετά τις εκλογές του 2018 μεταπήδησαν στο TİP. Παρόλα αυτά το βάρος του είναι υπερεκτιμημένο και χωρίς το HDP δεν θα μπορούσε να εκλέξει κανέναν βουλευτή. Η ουσία αυτού του συνασπισμού είναι οι διαπραγματεύσεις για τον αριθμό των βουλευτών που θα παραχωρήσει το HDP στα μικρότερα κόμματα. Στη συνολική στρατηγική που προτείνει δεν έχει πραγματικά διακριτά σημεία από εκείνη της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Απώτερος στόχος του HDP είναι να κερδίσει την αναγνώριση από τον συνασπισμό του «τραπεζιού των 6» γύρω από το CHP και να επιτύχει κάποια αξιοσέβαστη θέση εντός της συνολικής αντιπολίτευσης.

Το DSIP πρόκειται να υποστηρίξει τους υποψηφίους του HDP στις εκλογές, αλλά με μια διαφορετική προσέγγιση. Δεν βρισκόμαστε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων για βουλευτές - προσπαθούμε να δώσουμε έμφαση στους κοινωνικούς αγώνες και στους αγώνες των εργαζομένων, ενάντια σε αυτούς που μας λένε τα τελευταία χρόνια να τα αφήσουμε αυτά στην άκρη και *«να επικεντρωθούμε μόνο στην εκλογική νίκη ενάντια στο ΑΚΡ»*. Χωρίς πραγματικές πρωτοβουλίες από τα κάτω και χωρίς κάποιους ενωτικούς αγώνες, η Αριστερά δεν μπορεί να πετύχει μια εκλογική νίκη που θα φέρει πραγματικές αλλαγές για την εργατική τάξη και τους καταπιεσμένους. Υπάρχει η βάση για μια τέτοια προοπτική. Στις 19 Ιανουαρίου φέτος, χιλιάδες άνθρωποι συγκεντρώθηκαν για άλλη μια φορά στη μνήμη του θανάτου του Χραντ Ντινκ [δημοσιογράφος αρμενικής καταγωγής που δολοφονήθηκε το 2007], φωνάζοντας «Είμαστε όλοι Αρμένιοι». Αυτή είναι η δύναμη στην οποία βασιζόμαστε για να αντιμετωπίσουμε το κύμα εθνικισμού που αναμένεται να ξεσπάσει το 2023, καθώς είναι η 100ή επέτειος της Τουρκικής Δημοκρατίας.

Επίσης, έχουν ξεσπάσει πολλοί εργατικοί αγώνες σε διάφορα μέρη με αιτήματα για αυξήσεις στους μισθούς, που είναι ζήτημα επιβίωσης απέναντι στον καλπάζοντα πληθωρισμό. Υπάρχουν νέοι που αγωνίζονται για το κλίμα, διάφορες πρωτοβουλίες για την υπεράσπιση των προσφύγων. Βλέπουμε τεράστιες πορείες γυναικών και ένα σταθερό κίνημα ΛΟΑΤΚΙ+ που αντιμετωπίζει μεγάλα κύματα μίσους. Αυτό που παλεύουμε είναι να χτίσουμε την ενότητα στους αγώνες όλων αυτών των διαφορετικών δυνάμεων, στη βάση της ισότητας, της ελευθερίας και των καλύτερων συνθηκών διαβίωσης. Η αντικαπιταλιστική αριστερά θα μπορούσε να γίνει μια ηχηρή φωνή μόνο στη βάση μιας τέτοιας επιτυχημένης εκστρατείας με αυτά τα στοιχεία, για να φτάσει να ακουστεί και την ώρα των εκλογών. Μια τέτοια προσπάθεια θα μας βοηθούσε να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις και τους αγώνες και ενάντια στη μελλοντική κυβέρνηση -αντί να γινόμαστε ουρά χωρίς χωρίς στρατηγική. Έτσι, παρόλο που πιστεύουμε ότι το πιο κρίσιμο πράγμα είναι φυσικά να απαλλαγούμε από τον κυβερνητικό συνασπισμό ΑΚΡ-ΜΗΡ, δεν πρόκειται να παραδοθούμε σε μια κυβέρνηση του «τραπεζιού των 6» χωρίς όρους και αιτήματα. ■